



แนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. 2522 : กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

โดย

นางสาวอารีย์ ภัคดีสุข

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและ
สภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต แผน ข ระดับปริญญา
มหาบัณฑิต

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 : กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี



การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและ
สภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต แผน ข ระดับปริญญา
มหาบัณฑิต
ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

AN APPROACH OF ENACTING LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION (LAO)
ORDINANCES BASED ON BUILDING CONTROL ACT B.E. 2522 : THE CASE
STUDY OF DAMNOEN SADUAK FLOATING MARKET, RATCHABURI



A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Urban and Environmental Planning (MASTER OF URBAN AND
ENVIRONMENTAL PLANNING)

Department of Urban Design and Planning
Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

58058319 : หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดำเนินชีวิต แผน ข ระดับปริญญา
มหาดำเนินชีวิต

คำสำคัญ : ข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก, การพัฒนาอย่าง
ยั่งยืน

นางสาว อัจฉรีย์ ภักดีสุข: แนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความใน
พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 : กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ กำธร กุลชล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกกฎหมายท้องถิ่นตามความใน
พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำ
ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยยึดหลักสากลตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน และศึกษาเปรียบเทียบกับ
ข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนิน
สะดวก ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง พ.ศ.
2550 และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552 โดยการลงพื้นที่สำรวจลักษณะโครงสร้างและ
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของตลาดน้ำดำเนินสะดวกและพื้นที่โดยรอบ แจกแบบสอบถามแก่ประชาชน
กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในเชิงสถิติ และนำไปสู่การ
วิเคราะห์และบรรยายลักษณะของข้อมูลในแต่ละด้าน และมีการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับประเด็น
ที่พบว่ามีนัยสำคัญจากแบบสอบถาม รวมทั้งขอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมก่อน
สรุปเป็นผลของการศึกษาค้นคว้าในบทสุดท้าย

ผลสรุปจากแบบสอบถามพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในบริเวณตลาดน้ำดำเนิน
สะดวก มีระดับความพึงพอใจในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจในระดับสูง แต่มีระดับความพึงพอใจในด้าน
สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง เนื่องจากในพื้นที่ศึกษามีปัญหาการลงสิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำลำคลอง และปัญหา
การปล่อยควันพิษจากท่อไอเสียเรือเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการเปรียบเทียบกับข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นอื่น ๆ นั้น พบว่า การออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุม
อาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อใช้บังคับในพื้นที่แต่ละแห่งยังไม่มีหลักการและแนวทางร่วมกันที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม
ผู้วิจัยได้ร่างแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกตามแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และ
การเปรียบเทียบข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยพยายามตอบสนองสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืนและรักษาอัตลักษณ์ของ
ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เพื่อให้ได้มาซึ่งร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก พ.ศ. ที่มีความ
สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่มากที่สุด

58058319 : Major (MASTER OF URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING)

Keyword : Local Administrative Organization (LAO) ordinances, Municipality Law of Damnoen Saduak Subdistrict Municipality, Sustainable Development

MISS AJAREE PAKDEESUK : AN APPROACH OF ENACTING LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION (LAO) ORDINANCES BASED ON BUILDING CONTROL ACT B.E. 2522 : THE CASE STUDY OF DAMNOEN SADUAK FLOATING MARKET, RATCHABURI THESIS ADVISOR : PROFESSOR KAMTHORN KULACHOL

This independent study is aimed to study on enacting local law based on Building Control Act B.E. 2522 to respond the needs of residents around Damnoen Saduak floating market, Ratchaburi province. The study is following international standards of Sustainable Development Goals (SDGs) and comparing among many Local Administrative Organization (LAO) ordinances where have physical aspects closed to Damnoen Saduak floating market i.e. municipal law of Chiang Khan Subdistrict Municipality B.E. 2553, municipal law of San Chao Rong Thong Subdistrict Municipality B.E. 2550, municipal law of Chanthaburi Town Municipality B.E. 2552.

The aspects of Infrastructure and physical environment around Damnoen Saduak floating market and nearby areas were determined by field surveying and questionnaire distributing to sample group of people in the study areas. The analysis was taken from statistical questionnaire and brought to analyze and describe the data of each aspect, as well as interviewed people in relevant areas on the issues which were statistically significant difference.

Consequently, the study found that sample group of residents around Damnoen Saduak floating market has high level of satisfaction on social aspect and economic aspect, conversely has medium level of satisfaction on environmental aspect. Because in the study area there is a problem of sewage in the canal and the problem of releasing toxic fumes from the boat exhaust. The comparison between other LAO ordinances revealed that there is no any clearly mutual standard and approach to enact of LAO ordinances based on Building Control Act B.E. 2522 for enforcing in each area. However, the researcher drafted the guideline for enactment of Damnoen Saduak Subdistrict Municipality according to questionnaire distributing, sample group interviewing and comparing the LAO ordinances By trying to consider the sustainable environment and reserve the identity of Damnoen Saduak floating market in order to obtain the draft of the Damnoen Saduak Subdistrict Municipality Act which is most consistent and suitable for the area.

กิตติกรรมประกาศ

ค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการขอข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” สำเร็จด้วยดี เป็นผลมาจากความกรุณาของบุคคลต่าง ๆ หลายฝ่ายโดยเฉพาะศาสตราจารย์เกียรติคุณ กำธร กุลชล อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท แสงสีหนาท ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิรงค์ จุฑาพถุมิตร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ให้ความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำและข้อคิดเห็นทางด้านวิชาการ ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาและการค้นคว้าอิสระ ตลอดจนให้ความกรุณาตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะกรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก ที่ให้ความช่วยเหลือในการอนุเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำงานวิจัย รวมทั้งให้คำปรึกษาต่าง ๆ และขอบคุณเพื่อน พี่ และน้อง คุณเบญจา ตรงผดุงสิน เพื่อนร่วมรุ่น คุณโรจน์ทนิทร์ โมระศิลป์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและกำลังใจมาโดยตลอด

อาจารย์ ภัคดีสุข



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	2
1.3 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 ขั้นตอนการวิจัย.....	4
1.6 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.8 การนำเสนอผลการวิจัย.....	8
บทที่ 2.....	9
การทบทวนวรรณกรรม.....	9
2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1.1 ลักษณะของกฎหมาย.....	9
2.1.2 ศักดิ์ของกฎหมาย.....	9

2.1.3	กฎหมายลายลักษณ์อักษรตามองค์ที่ตรา.....	10
2.1.4	การกำหนดศักดิ์ของกฎหมายลายลักษณ์อักษร	10
2.1.5	การจัดลำดับศักดิ์ของกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	11
2.1.6	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	13
2.2	ทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัย	35
2.2.1	แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	35
2.2.2	แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่.....	41
2.2.3	แนวคิดการตรากฎหมายโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	45
2.3	การเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกตามความพระราชบัญญัติควบคุม อาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก.....	51
2.3.1	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553	51
2.3.2	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง พ.ศ. 2550	56
2.3.3	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552.....	61
2.4	สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม	64
บพที่ 3	68
ระเบียบวิธีวิจัย	68
3.1.	กระบวนการวิจัย.....	68
3.2	กรอบทฤษฎีและแนวคิดการวิจัย.....	70
3.3	การเปรียบเทียบข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522	73
3.4	การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างการวิจัย	73
3.5	การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
3.6	การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
3.7	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
3.8	สรุป	77

บทที่ 4	78
การดำเนินการวิจัย	78
4.1 ประวัติความเป็นมาตลาดน้ำดำเนินสะดวก	79
4.2 ลักษณะทั่วไปของชุมชนดำเนินสะดวก	80
4.3 ผลการศึกษาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก	84
4.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเบื้องต้นของกรปกครองส่วนท้องถิ่น	94
บทที่ 5	105
สรุปผลการวิเคราะห์.....	105
5.1 สรุปผลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง	106
5.2 กรอบแนวความคิด (ร่าง) เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก.....	108
5.3 สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการผังเมือง	120
5.4 (ร่าง) ข้อบัญญัติของกรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก	122
บทที่ 6	128
บทสรุปและอภิปรายผล.....	128
6.1 สรุปบทบาทและสาระสำคัญ	128
6.2 สรุปเจตนารมณ์และกระบวนการวิจัย	129
6.3 สรุปการนำไปใช้ปฏิบัติ.....	133
รายการอ้างอิง	135
ประวัติผู้เขียน.....	137

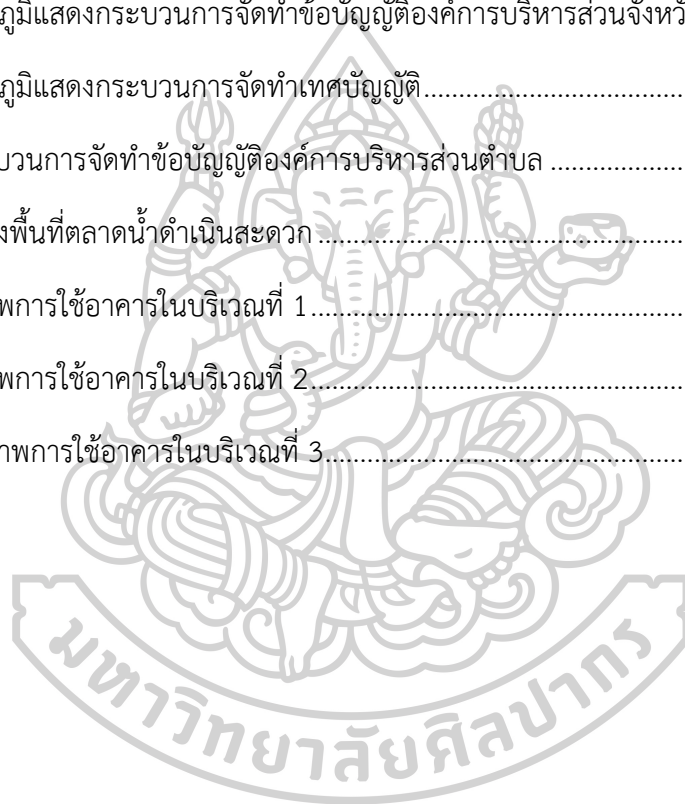
สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 เพื่อให้เหมาะสม กับ การป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรง	29
ตารางที่ 2 การกำหนดประเภทและชนิดของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากการผลิตผล การเกษตร.....	30
ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งเป้าหมาย SDGs ออกเป็นด้านต่าง ๆ.....	39
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนสถานประกอบการธุรกิจการค้า/บริการ และแรงงาน จังหวัดราชบุรี	81
ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเพศของประชาชน.....	85
ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลอายุของประชาชน.....	85
ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของประชาชน	86
ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน	86
ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลอาชีพของประชาชน.....	86
ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลรายได้ของประชาชน.....	87
ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านสังคม ของผู้อยู่อาศัย ในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก	89
ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจ ของผู้ อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก.....	91
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้ อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก.....	93
ตารางที่ 14 ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง	95
ตารางที่ 15 สรุปข้อมูลทั่วไปของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก	106
ตารางที่ 16 ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก	115

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษา.....	3
ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงกระบวนการวิจัย.....	5
ภาพที่ 3 แสดงความเป็นมาและแนวความคิดพัฒนาที่ยั่งยืน.....	37
ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงกระบวนการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	47
ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงกระบวนการจัดทำเทศบัญญัติ.....	49
ภาพที่ 6 กระบวนการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล.....	50
ภาพที่ 7 แสดงพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก.....	82
ภาพที่ 8 สภาพการใช้อาคารในบริเวณที่ 1.....	83
ภาพที่ 9 สภาพการใช้อาคารในบริเวณที่ 2.....	83
ภาพที่ 10 สภาพการใช้อาคารในบริเวณที่ 3.....	84



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นตลาดน้ำแห่งแรกของประเทศไทย เกิดขึ้นควบคู่กับการเกิดคลองดำเนินสะดวก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ทรงโปรดให้ขุดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๙ เพื่อเชื่อมต่อการคมนาคมระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง โดยถือเป็นชุมชนริมน้ำที่สำคัญและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทย ผสมผสานวิถีชีวิตความเป็นอยู่ริมน้ำกับลักษณะนิสัยความเป็นคนไทยที่ชอบทำมาค้าขาย เป็นศูนย์รวมการค้าขายพืช ผัก ผลไม้ ตามฤดูกาลของเกษตรกร โรงสีข้าว ร้านตัดเสื้อ ร้านทอง ร้านอาหาร และสินค้าหัตถกรรมพื้นเมือง ปัจจุบันตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก เพราะความมีเสน่ห์และความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก

เมื่อความนิยมของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวตามมา โดยการพัฒนาที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความต้องการของเอกชนหรือผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มุ่งหาผลกำไรจากนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ไม่ได้ดำเนินการตามหลักวิชาการที่ควรจะเป็น อีกทั้ง ตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมชุมชนดำเนินสะดวก - ศรีดอนไผ่ - ประสาทสิทธิ์ จังหวัดราชบุรี ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการวางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย ส่งผลให้พื้นที่ยังขาดมาตรการทางกฎหมายที่เข้ามาควบคุมดูแลให้เป็นไปเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม อย่างไรก็ตามเมื่อมีผังเมืองรวมประกาศใช้บังคับในพื้นที่ ก็อาจยังไม่เพียงพอที่จะควบคุม และจัดการกิจกรรมการค้าขายริมน้ำให้เป็นไปอย่างเหมาะสมได้ เพราะสาระสำคัญของ การบังคับใช้ผังเมืองรวมเป็นเพียงการกำหนดแผนผัง นโยบาย โครงการ และมาตรการควบคุม โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเมืองเท่านั้น ไม่สามารถกำหนดมาตรการควบคุมที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียดเกี่ยวกับประเภท ชนิด ลักษณะ และรูปแบบของอาคารได้เทียบเท่ากับการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยข้อบัญญัติฯ สามารถดำเนินการจัดทำ ควบคุม และดูแลได้โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงการขอปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลง ข้อบัญญัติฯ ในกรณีใช้บังคับไปแล้วเกิดเป็นปัญหา หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ก็สามารถดำเนินการปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงได้โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ดังนั้น

การนำข้อบัญญัติฯ มาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมและชี้้นำการพัฒนาพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เพื่อไม่ให้เกิดการพัฒนาอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ขัดต่อชุมชนการค้าวิถีชีวิตริมน้ำที่ดั้งเดิม จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง (เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตชุมชน สมควรแก่การมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามาควบคุมและดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของพื้นที่ งานวิจัยแนวทางการออกข้อบัญญัติต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาสภาพพื้นที่ และสถานการณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ วิเคราะห์แนวทางและองค์ประกอบของการออกข้อบัญญัติต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อบัญญัติต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประกาศใช้บังคับในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก และเสนอแนะข้อบัญญัติต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่เหมาะสม เป็นไปตามหลักวิชาการ คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ อ้างอิงตามความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง และสามารถนำไปต่อยอดประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

ข้อบัญญัติต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีและเหมาะสมกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกควรเป็นอย่างไร

1.3 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 ความมุ่งหมาย

มีความมุ่งหมายเพื่อเสนอแนะแนวทางการออกข้อบัญญัติต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่มากที่สุด

1.3.2 วัตถุประสงค์

1.3.2.1 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก ต่อสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะทางกายภาพ และสถานการณ์การท่องเที่ยวของตลาดน้ำดำเนินสะดวก

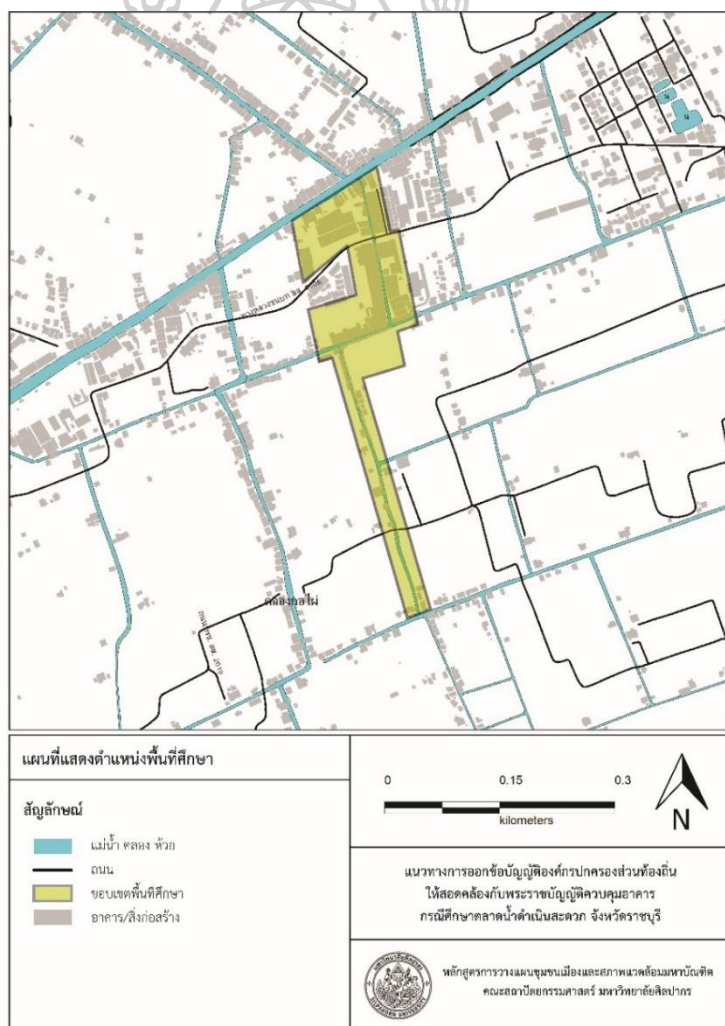
1.3.2.2 เพื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี

1.3.2.3 เพื่อเสนอแนะข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

มีขอบเขตการวิจัยอยู่ที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก บริเวณทิศใต้ของคลองดำเนินสะดวก ลงมาจดกับคลองต้นตาล และพื้นที่โดยรอบ



ภาพที่ 1 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นการศึกษาลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหา อุปสรรคของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก การประเมินความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ และการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง พ.ศ. 2550 และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552 อันนำไปสู่การเสนอแนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

1.5 ขั้นตอนการวิจัย

กระบวนการศึกษาประกอบไปด้วยขั้นตอนดำเนินการวิจัยที่สำคัญดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเสนอโครงการ/เค้าโครงค้นคว้าอิสระ การกำหนดหัวข้อที่สนใจ การร่างเค้าโครง และเสนอขออนุมัติหัวข้อค้นคว้าอิสระ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านกายภาพในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมายที่ท้องถิ่นมีอำนาจตราขึ้นใช้บังคับเอง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวบรวมเอกสารการวิจัยจากห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบทความวิชาการต่าง ๆ เอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐ และจากเว็บไซต์ที่ข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประกอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบงานวิจัย กำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และรายละเอียดในการดำเนินการอื่น ๆ

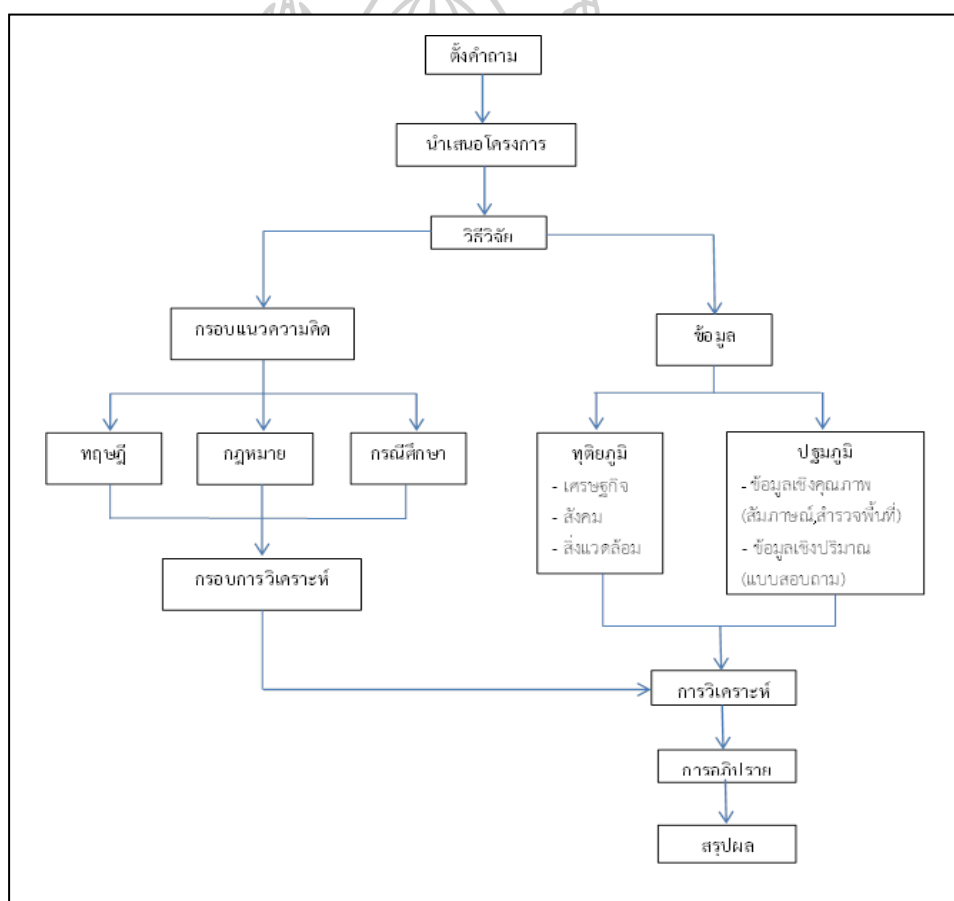
ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการวิจัย ศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ศึกษาสภาพทั่วไปและลักษณะทางกายภาพ และวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านกายภาพในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมายที่ท้องถิ่นมีอำนาจตราขึ้นใช้บังคับเอง การเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553 เทศบัญญัติเทศบาล

ตำบลศาลเจ้าโรงทอง พ.ศ. 2550 และเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552 การแจกแบบสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก และจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ขั้นตอนที่ 6 การสรุปผลการวิเคราะห์ และอภิปรายผล สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ และการอภิปรายผลแนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการวิจัย การจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษารูปเล่มตามแบบของบัณฑิตวิทยาลัย



ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงกระบวนการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

1.6 วิธีดำเนินการศึกษา

1. ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี กฎหมาย และหลักการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ลักษณะของกฎหมาย ศักดิ์ของกฎหมาย การกระจายอำนาจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านกายภาพในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมายที่ท้องถิ่นมีอำนาจตราขึ้นใช้บังคับเอง ทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง

2. รวบรวมและศึกษาข้อมูล

จากการสำรวจพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก และจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ความคิดเห็นต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เป็นต้น รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ เช่น ร่างตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกดังกล่าวช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจและกิจการการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ร่างตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกดังกล่าวช่วยรักษาอัตลักษณ์วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำหรือไม่ เป็นต้น

3. วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบผลการศึกษาการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ข้อบัญญัติฯ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

3.1 เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลงใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในท้องที่เขตเทศบาลเมืองจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2552 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 169 ง เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2552

3.2 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่เทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พ.ศ. 2553 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 51 ง เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554

3.3 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของท้องที่เขตเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2550 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 71 ง เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2550

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 การจัดเตรียมสร้างเครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตลาดน้ำดำเนินสะดวกและพื้นที่โดยรอบ

4.2 การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายจำนวนน้อย ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ โดยนำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และตรงตามเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สังเกตการณ์ สภาพปัจจุบันของตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งเป็นข้อมูลเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพ ในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์อาคารบริเวณตลาดน้ำและพื้นที่โดยรอบ ข้อมูลจากการแจกแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกต่อชีวิตความเป็นอยู่

4.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย แนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยเป็นข้อมูลด้านประวัติความเป็นมาตลาดน้ำดำเนินสะดวก อาคารสิ่งปลูกสร้าง การใช้ประโยชน์อาคาร ประชากร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยนำข้อมูลในส่วนนี้มาจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ดังนี้ เอกสารจากหน่วยงานราชการ แผนที่จากหน่วยงานราชการ เอกสาร การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ หนังสือ บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งค้นคว้าจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

5. วิธีการวิเคราะห์

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และความต้องการในพื้นที่ศึกษา จากนั้นผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความถี่ (Frequency) นำผลที่ได้มานำเสนอในรูปแบบจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปสู่การวิเคราะห์และบรรยายลักษณะของข้อมูลในแต่ละด้าน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์พื้นที่ นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และตีความเพื่อจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย อันนำไปสู่การนำเสนอ ผลการศึกษาข้อมูลเชิงพรรณนาตามประเด็นที่ได้ศึกษาไว้

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยบริเวณเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ต่อสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะทางกายภาพ และสถานการณ์การท่องเที่ยวของตลาดน้ำดำเนินสะดวก
2. ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง พ.ศ. 2550 และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552
3. ทำให้เกิดแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ ที่คำนึงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยของคนในพื้นที่ อันเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การบังคับใช้ในพื้นที่

1.8 การนำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ขนาด A4 ประกอบด้วย ข้อมูล สถิติ ตารางรูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ แผนที่ แผนที่ แสดงด้วยภาพสี ตามรูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศิลปากร

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านกายภาพในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมายที่ท้องถิ่นมีอำนาจตราขึ้นใช้บังคับเอง และกรณีศึกษาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องนี้ เป็นแนวทางในการนำมาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการเสนอแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ลักษณะของกฎหมาย

การนำเสนอในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอลักษณะของกฎหมาย ลำดับศักดิ์ของกฎหมายที่ไล่เรียงจากกฎหมายสูงสุดจนถึงกฎหมายที่บังคับใช้เฉพาะพื้นที่ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ความหมายของกฎหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ หมายถึง กฎเกณฑ์ คำสั่ง หรือข้อบังคับที่ถูกตั้งขึ้นโดยรัฐหรือผู้มีอำนาจสูงสุดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใดของสังคม และมีสภาพบังคับเป็นเครื่องมือในการทำให้บุคคล ในสังคมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ คำสั่ง หรือข้อบังคับนั้น

กฎหมาย จึงมีลักษณะเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับให้ปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และทุกคนในสังคมจะต้องยึดถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ซึ่งต่างจากการเชื่อเชิญหรือการขอความร่วมมือ เช่น การรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่ หรือการขอความร่วมมือให้ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น (มานิตย์ จุมปา, 2559)

2.1.2 ศักดิ์ของกฎหมาย

กฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญในปัจจุบัน ปัจจุบันในประเทศไทยมีกฎหมายลายลักษณ์อักษรกว่า 700 ฉบับ กฎหมายลายลักษณ์อักษรอาจแบ่งตามรูปแบบและองค์การที่ตราได้ ดังนี้ (มานิตย์ จุมปา, 2559)

- 1) รัฐธรรมนูญ
- 2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
- 3) พระราชบัญญัติ

- 4) พระราชกำหนด
- 5) พระราชกฤษฎีกา
- 6) กฎกระทรวง
- 7) กฎหมายที่ตราโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.3 กฎหมายลายลักษณ์อักษรตามองค์ที่ตรา

2.1.3.1 กฎหมายนิติบัญญัติ ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด

2.1.3.2 กฎหมายบริหารบัญญัติ ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ประกาศ ระเบียบ และข้อบังคับ

2.1.3.3 กฎหมายองค์บัญญัติ หรือกฎหมายที่ตราโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

2.1.4 การกำหนดศักดิ์ของกฎหมายลายลักษณ์อักษร

2.1.4.1 เกณฑ์องค์การผู้ตรากฎหมาย กล่าวคือ ถ้าระบบการเมืองการปกครองถือว่าองค์กรใดสูงสุด กฎหมายที่ออกโดยองค์กรนั้นก็สูงที่สุดตามไปด้วย องค์กรใดสำคัญรองลงมา กฎหมายที่ออกโดยองค์กรนั้นก็ศักดิ์ลดหลั่นกันมา

2.1.4.2 ลำดับขององค์กรผู้ตรากฎหมาย

1. ประชาชน ตามมาตรา 3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขใช้อำนาจทั้งทางรัฐบาล คณะรัฐมนตรี และศาล ประชาชนคนไทยจึงมีอำนาจสูงสุด แต่มอบอำนาจสูงสุดนั้นให้พระประมุข รัฐธรรมนูญซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมร่างจึงมีศักดิ์สูงสุด ย่อมเป็นกฎหมายสูงสุดหรือเป็นกฎหมายแม่ที่กฎหมายอื่นซึ่งเป็นกฎหมายลูกจะมีเนื้อหาขัดหรือแย้งไม่ได้

2. รัฐสภา เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายก่อตั้งองค์กรหลักที่ใช้อำนาจอธิปไตยเป็น 3 องค์กร คือ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ดังนั้นกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา คือ พระราชบัญญัติจึงมีศักดิ์ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตามในบรรดาองค์กรที่รัฐธรรมนูญตั้งขึ้นมาก็มีความสำคัญไม่เท่ากัน กล่าวคือ รัฐสภาซึ่งประกอบไปด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชน เช่นนี้ กฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้นย่อมสูงกว่ากฎหมายที่ตราโดยคณะรัฐมนตรี ยกเว้นกรณีพระราชกำหนดย่อมมีศักดิ์เท่าพระราชบัญญัติ

3. ฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การตรวจสอบของรัฐสภา อาจมีเหตุต้องตรากฎหมายขึ้น ในกรณีปกติกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนุญจัดตั้งขึ้นได้ตราขึ้นนั้น ย่อมมีศักดิ์ต่ำกว่ากฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้น เว้นแต่เป็นพระราชกำหนด กฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้นมีฐานะเป็นกฎหมายแม่บท ส่วนกฎหมายที่ฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรีตราขึ้นนั้น มีฐานะเป็นกฎหมายลูกบท ซึ่งในทางกฎหมายปกครองเรียกว่า “กฎ” นั้นเอง นอกจากนี้กฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหารยังมีหลายระดับ โดยเฉพาะฝ่ายบริหารระดับชาติ คือ คณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาล (ในฐานะฝ่ายการเมือง) ย่อมมีความสำคัญและมีฐานะสูงกว่ากฎหมายที่ออกโดยรัฐมนตรี (ในฐานะฝ่ายปกครอง) ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อัยการยุทธ ผลภาค, 2552)

2.1.5 การจัดลำดับศักดิ์ของกฎหมายลายลักษณ์อักษร

2.1.5.1 รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดที่กำหนดรูปแบบการปกครอง ระเบียบการใช้อำนาจอธิปไตย แนวนโยบายแห่งรัฐ สถาบันทางการเมือง ตลอดจนหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทุกคนในประเทศ รัฐธรรมนูญจึงเป็นแบบแผนเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างสถาบันใช้อำนาจอธิปไตย โดยได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันใช้อำนาจอธิปไตยที่มีต่อกันและต่อประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ ทั้งยังมีวิธีและองค์ประกอบในการตรวจสอบการใช้อำนาจของสถาบันใช้อำนาจอธิปไตย เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญจึงมีลักษณะเป็นกฎหมายสูงสุด กฎหมาย รวมทั้งกฎและข้อบังคับอื่นใด จะมีเนื้อหาที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่ได้

เหตุผลที่ถือว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดนั้นมีอยู่หลายประการ แต่ที่สำคัญ มี 2 ประการ คือ

1. ในทางปรัชญาการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยถือว่า รัฐธรรมนูญ คือ สัญญาประชาคม (Social Contract) ที่สมาชิกทุกคนในสังคมตกลงยินยอมร่วมกันว่าจะปกครองสังคมนั้นอย่างไร เพื่อผลประโยชน์ของทุกคนในสังคม เมื่อทุกคนในสังคมยินยอมเช่นนี้ ย่อมถือได้ว่า รัฐธรรมนูญคือกฎหมายสูงสุดนั่นเอง

2. กระบวนการจัดให้มีรัฐธรรมนูญเป็นกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วม กำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นเป็นรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่เริ่มจัดทำรัฐธรรมนูญ ดังจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้จัดทำขึ้นโดยเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญด้วย โดยการนำร่างรัฐธรรมนูญ ไปให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ

2.1.5.2 พระราชบัญญัติและพระราชกำหนด เป็นกฎหมายลำดับรองลงมาจากรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดอาศัยอำนาจจากรัฐธรรมนูญโดยตรง เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกระทำทางนิติบัญญัติ องค์กรที่มีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คือ รัฐสภา ส่วนพระราชกำหนดเป็นกฎหมายที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายได้ในกรณีพิเศษ ฝ่ายบริหารนั้นก็คือ คณะรัฐมนตรี (ในฐานะฝ่ายการเมือง) โดยพระราชกำหนด มีฐานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ

นอกจากนั้น ยังมีรูปแบบของกฎหมายลายลักษณ์อักษรอื่นที่มีค่าเทียบเท่ากับพระราชบัญญัตินั้นก็คือประมวลกฎหมาย ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อรวบรวมบทบัญญัติเรื่องเดียวกันหรือสอดคล้องกันอยู่กระจัดกระจายกันมาปรับปรุงใหม่ให้เป็นหมวดหมู่ วางหลักเกณฑ์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีข้อความสอดคล้องและเชื่อมโยงถึงกันและกัน ประมวลกฎหมายจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมาย

2.1.5.3 พระราชกฤษฎีกา เป็นกฎที่คณะรัฐมนตรี (ในฐานะฝ่ายปกครอง) ตราขึ้นให้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป เพื่อกำหนดรายละเอียดที่เป็นการเพิ่มเติมหรือขยายบทบัญญัติของกฎหมายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด จึงมีฐานะเป็นกฎหมายลูกบทของพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท อนึ่ง พระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นนอกจากจะต้องอาศัยอำนาจและมีเนื้อหาที่ไม่เกินขอบเขตของพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดแล้วยังต้องมีลักษณะ เป็นบทบัญญัติที่มีผลการบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นการเฉพาะเรื่อง เช่นนี้ เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมายปกครอง พระราชกฤษฎีกามีลักษณะเป็น “กฎ” ไม่ใช่นิติกรรมหรือคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกายังต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วย และมีในบางกรณีที่พระราชกฤษฎีกายังตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ (ซึ่งไม่มีลักษณะเป็นกฎหมายทางปกครอง) เช่น การตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2.1.5.4 กฎกระทรวง เป็นกฎที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง (ในฐานะฝ่ายปกครอง) ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แต่ไม่ต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากรัฐสภา กฎกระทรวงมีลักษณะคล้ายกับพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดรายละเอียดเพื่อขยายหลักที่ปรากฏในกฎหมายแม่บท โดยมีศักดิ์ต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกา เพราะกฎกระทรวงไม่ต้องตราโดยพระมหากษัตริย์เหมือนอย่างพระราชกฤษฎีกาแต่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา เช่นนี้การออกกฎกระทรวงย่อมง่ายกว่า

พระราชกฤษฎีกา ในการออกกฎกระทรวงยังคงอาศัยอำนาจและมีเนื้อหาที่ไม่เกินขอบเขตที่กำหนด ตามความแห่งพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดที่เป็นกฎหมายแม่บท

2.1.5.5 ประกาศกระทรวง เป็นกฎที่มีลักษณะและกระบวนการตราในลักษณะ เช่นเดียวกับกฎกระทรวง แต่เนื้อหาของประกาศกระทรวงจะลงในรายละเอียดปลีกย่อยมากกว่า กฎกระทรวง และยังต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ยังมีระเบียบกระทรวง และ ข้อบังคับกระทรวง ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตราขึ้นโดยอาศัยตามความในพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา หรือกฎกระทรวง ที่ให้อำนาจไว้

2.1.5.6 ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับ มีลักษณะเป็นกฎที่ฝ่ายปกครองออกโดย อาศัยตามความแห่งกฎหมายทั้งที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงได้จัดทำขึ้น การใช้บังคับระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับ โดยปกติต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา เช่น ข้อบังคับกรมการค้าภายในว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองธงฟ้าราคาประหยัดในการบริการอาหาร และเครื่องดื่ม พ.ศ. 2547

2.1.5.7 ข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นกฎที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจ ทั้งการบริหาร และการออกกฎหมายไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ อำนาจที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใช้การตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับในท้องถิ่น เป็นอำนาจที่ได้รับมาจากพระราชบัญญัติจัดตั้ง องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยตรง เช่น พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ให้อำนาจตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นโดยทั่วไปกฎหมายที่ ตราโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจึงมีศักดิ์ต่ำกว่าพระราชบัญญัติและกฎหมายที่ออกโดย คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง อนึ่งพระราชบัญญัติ บางฉบับซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่อง ใดเฉพาะเรื่องหนึ่ง อาจมีบทบัญญัติที่มอบหมายให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นออกกฎหมายลูกบท เพื่อใช้บังคับในท้องถิ่นนั้น เรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ ซึ่งจัดว่าเป็นการออกกฎหมายที่ได้รับอำนาจโดยอ้อม เช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้กิจการค้าใดเป็นกิจการซึ่งเป็นที่ยกเว้น โดยให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่กำหนดให้ยกเว้น กฎกระทรวงได้ด้วยเหตุผลและความจำเป็นตามท้องถิ่นนั้น โดยให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

2.1.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.6.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 20)

หมวด 6

มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

1. วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
3. จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

หมวด 16 มาตรา 258 ซ. ด้านอื่น ๆ

1. ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน
2. จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินอย่างเป็นระบบ
3. จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

2.1.6.2 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ถือเป็นกฎหมายหลักอีกฉบับหนึ่งที่ถูกนำมาบังคับใช้ในการควบคุมดูแลให้การก่อสร้างอาคารหรือสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรงความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การอำนวยความสะดวกแก่การจราจร การสถาปัตยกรรม และถูกต้องตามมาตรฐานของการผังเมือง ซึ่งในปัจจุบันเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ในระดับจังหวัด อำเภอ หรือตำบล) มีภาระหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายฉบับนี้ ในการพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้าง และมีอำนาจในการควบคุมสั่งการ หรือให้มีการระงับการก่อสร้างได้หากการดำเนินการนั้นไม่ถูกต้องหรือขัดกับบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น การก่อสร้างอาคารสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารยังให้อำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อควบคุมอาคาร โดยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นมาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 รายละเอียดดังนี้

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

1. ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
2. การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะ และคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
3. การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร
4. แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินวุ่นวาย
5. แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม
6. ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดการแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การพอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
7. ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ช่องที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร
8. ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ
9. พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลบลรถ และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารบางชนิด หรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว
10. บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด
11. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
12. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้

13. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร

14. คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ

15. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบอาคาร ติดตั้งและ ตรวจสอบอุปกรณ์ประกอบของอาคาร

16. ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครอง อาคาร หรือผู้ดำเนินการต้องทำการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และ ทรัพย์สินของบุคคลภายนอก กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้าน เทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนด ในราชกิจจานุเบกษาก็ได้

มาตรา 9 ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้วให้ราชการส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา 10

ในกรณีที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้

ในกรณีที่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องใดตามวรรคสองแล้ว ถ้าต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องนั้น ให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเป็นอันยกเลิก และให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ กฎกระทรวงยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใหม่ตามมาตรา 10 แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ

การยกเลิกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสามย่อมไม่กระทบกระเทือน ต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

มาตรา 10 ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้วให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

1. เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นเพิ่มเติม จากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว

2. เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับ กฎกระทรวงดังกล่าวเนื่องจากมีความจำเป็น หรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

คณะกรรมการควบคุมอาคารจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ถ้าไม่ให้ความเห็นชอบให้แจ้งเหตุผลให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

ถ้าคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าคณะกรรมการควบคุมอาคารได้ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว และให้ราชการส่วนท้องถิ่นเสนอรัฐมนตรีเพื่อสั่งการต่อไป ถ้ารัฐมนตรีไม่สั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ให้ถือว่ารัฐมนตรีได้อนุมัติตามวรรคสอง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2558)

จากความในมาตรา 8 พระราชบัญญัติควบคุมอาคารมีความมุ่งหมายที่จะควบคุมลักษณะของอาคาร โดยสามารถแยกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านตัวอาคาร

1.1 ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งอาคาร

1.2 ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร

1.3 ระยะ หรือระดับระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ

2. ด้านโครงสร้างหรืองานระบบของอาคาร

2.1 การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะ และคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้

2.2 การรับน้ำหนัก ความต้านทาน และความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร

2.3 ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอาคาร เช่น ระบบการจัดการแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอย

3. ด้านวิธีการในการก่อสร้างอาคาร

3.1 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร

3.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร

ข้อบัญญัติต้องครบครองส่วนท้องถิ่น จึงสามารถกำหนดการควบคุมอาคารได้เป็นการเฉพาะเรื่อง ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประเภทอาคาร
2. กำหนดขนาดพื้นที่ใช้สอยอาคาร
3. การกำหนดรูปลักษณะทางสถาปัตยกรรม
4. การกำหนดอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวม (FAR.)
5. การกำหนดอัตราส่วนพื้นที่โล่ง (OSR.)
6. การกำหนดความสูงของอาคาร
7. การกำหนดระยะหรือระดับของอาคาร
8. การกำหนดระยะถอยร่น
9. การกำหนดเกี่ยวกับโครงสร้างและงานระบบของอาคาร
10. การกำหนดเกี่ยวกับวิธีการในการก่อสร้าง

2.1.6.3 พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543

ใช้บังคับในท้องที่เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากการขุดดินถมดิน

มาตรา 6 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

2.1.6.4 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

มีสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมสภาพแวดล้อมในพื้นที่ท้องที่เกี่ยว การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 เป็นการกำหนดเขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จะกระทำในพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันควรอนุรักษ์ เช่น พื้นที่อนุรักษ์เกษตรกรรม เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

ลักษณะที่ 2 เป็นการกำหนดเขตควบคุมมลพิษจะดำเนินการสำหรับพื้นที่ที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม

2.1.6.5 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มาตรา 18 (8) การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการ ส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจรวมกับ หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณี จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณสุขโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎหมายกระทรวงโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใด เป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา 19 มิให้ใช้บังคับกับการจัดการ ของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการ เป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัด สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่ จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบ ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนด ของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

1. ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
2. กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะ และสถานที่เอกชน
3. กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะ การใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (ธ.ค.2542) ออกตามความให้พระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 2 ลักษณะของตลาด

(1) ตลาดประเภทที่ 1 ได้แก่ ตลาดที่มีโครงสร้างอาคารและดำเนินกิจการเป็นการประจำหรืออย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 1

- มีถนนรอบอาคารตลาดกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร และมีทางเข้าออกบริเวณตลาดกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร อย่างน้อยหนึ่งทาง

ข้อ 4 ที่ตั้งของตลาดต้องอยู่ห่างไม่น้อยกว่า 100 เมตร จากแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษ ของโรงเลี้ยงสัตว์ แหล่งโสโครก ที่กำจัดมูลฝอย อันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย เว้นแต่จะมีวิธีการป้องกันและเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้รับความเห็นชอบแล้ว

2.1.6.6 พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มีเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้ตั้งแต่ครั้งแรกว่า “โดยเหตุปัจจุบันได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภท ซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงสถานบริการนั้น ๆ ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติดัวเลื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายที่ควบคุมไม่ให้เยาวชนเข้าไปมั่วสุมหรือเห็นภาพที่ไม่เหมาะสมกับวัย และสร้างความรำคาญแก่ประชาชนในพื้นที่โดยรอบสถานบริการนั้น ๆ สำหรับความหมายของสถานบริการพระราชบัญญัติได้กำหนดไว้ว่า “สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า” ดังนี้

1. สถานเต้นรำ รำวง หรือรอกเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและไม่มีคู่อบริการ

2. สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บ๋าเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

3. สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่

(ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการโรคศิลปะ สาขาแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการหรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ

(ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกระทรวง

4. สถานที่ที่มีอาหาร สุรา และเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้าหรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ค) มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวทีหรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม

(ง) มีลักษณะของสถานที่การจัดแสงหรือเสียงหรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

5. สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา

6. สถานที่อื่นตามที่กฎหมายในกฎกระทรวง

2.1.6.7 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

มีขึ้นเพื่อรวบรวมหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการดำเนินการป้องกันบรรเทา ฟื้นฟู สาธารณภัยและอุบัติเหตุเข้าไว้ด้วยกัน พร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ สำหรับการอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางเดียวกัน

2.1.6.8 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

เป็นการควบคุมการเดินเรือและการล่องลำลำนํ้าในพื้นที่ นอกจากนี้ยังกำหนดวิธีการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการเดินเรือ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับ การคมนาคมขนส่ง การใช้ที่ดิน การควบคุมการก่อสร้างอาคาร คือ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างใดล่องลำเข้าไปเหนือนํ้า ในนํ้า หรือใต้นํ้าของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บนํ้า ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

2.1.6.9 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายในการกำหนดและควบคุมการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโรงแรม เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่มีความสะอาดปลอดภัย ทั้งแก่ผู้เข้าใช้บริการและผู้ประกอบการและประชาชนโดยรอบ สำหรับรายละเอียดของมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

มาตรา 13 เพื่อประโยชน์ในการกำหนดและควบคุมมาตรฐานของโรงแรม ส่งเสริมการประกอบธุรกิจโรงแรมและส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงแข็งแรง สุขลักษณะหรือความปลอดภัยของโรงแรม รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของโรงแรม และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรม ทั้งนี้เงื่อนไขดังกล่าวให้รวมถึงการห้ามประกอบกิจการอื่นใดในโรงแรมด้วยกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวกและมาตรฐานประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทให้แตกต่างกันก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงลักษณะของท้องที่ที่โรงแรมตั้งอยู่หรือความจำเป็นในการควบคุมดูแลโรงแรมในแต่ละประเภท หรือความเหมาะสมกับลักษณะของโรงแรมแต่ละประเภท มีการอาศัยอำนาจตามความในมาตราดังกล่าว ออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญและเกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อ 1 ให้สถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกินสี่ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักรั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม และได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามที่รัฐมนตรีกำหนดไม่เป็นโรงแรมตามพระราชบัญญัติ

ข้อ 2 โรงแรมแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

(1) โรงแรมประเภทที่ 1 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร

(2) โรงแรมประเภทที่ 2 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก และห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร

(3) โรงแรมประเภทที่ 3 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร และสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือห้องประชุมสัมมนา

(4) โรงแรมประเภทที่ 4 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร สถานบริการ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และห้องประชุม สัมมนา

2.1.6.10 พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ได้แบ่งประเภทของกิจการควบคุม ของการมีน้ำมันเชื้อเพลิง ไว้ในกรอบครอง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิง และการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดใดชนิดหนึ่งหรือทุกชนิดรวมกัน ให้สอดคล้องกับระดับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทที่ 1 ได้แก่ กิจการที่สามารถประกอบการได้ทันทีตามความ ประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ
2. ประเภทที่ 2 ได้แก่ กิจการที่เมื่อจะประกอบการต้องแจ้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ยื่นขอรับใบอนุญาต
3. ประเภทที่ 3 ได้แก่ กิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะ ประกอบการได้

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2556 อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) ในกฎหมายกระทรวงนี้

สถานที่เก็บน้ำมัน มี 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะที่หนึ่ง ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด ดังต่อไปนี้

- (ก) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่มีปริมาณไม่เกิน 40 ลิตร
- (ข) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณไม่เกิน 227 ลิตร
- (ค) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณไม่เกิน 454 ลิตร

ดังต่อไปนี้

2. ลักษณะที่สอง ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด

(ก) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟที่มีปริมาณไม่เกิน 40 ลิตร แต่ไม่เกิน 454 ลิตร

(ข) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณเกิน 227 ลิตร แต่ไม่เกิน 1,000 ลิตร

(ค) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณเกิน 454 ลิตร แต่ไม่เกิน 15,000 ลิตร

3. ลักษณะที่สาม ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด ดังต่อไปนี้

(ก) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่มีปริมาณเกิน 454 ลิตรขึ้นไป

(ข) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณเกิน 1,000 ลิตรขึ้นไป

(ค) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณเกิน 15,000 ลิตรขึ้นไป โดยปริมาณทั้งหมดของน้ำมันในสถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สาม รวมกันต้องไม่เกิน 50,000 ลิตร

กฎกระทรวงคลังน้ำมัน พ.ศ. 2556 อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ในกฎกระทรวงนี้

“คลังน้ำมัน” หมายความว่า คลังน้ำมันตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง โดยคลังน้ำมันต้องมีระยะปลอดภัยภายนอก ดังต่อไปนี้

1. กำหนดการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุ น้ำมันเชื้อเพลิง และการควบคุมอื่นใดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

2. กำหนดที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่บริการน้ำมันเชื้อเพลิง และคลังน้ำมันเชื้อเพลิง และการบำรุงรักษาสถานที่ดังกล่าว

3. กำหนดลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุหรือขนส่ง และการบำรุงรักษาถังหรือภาชนะดังกล่าว

4. กำหนดการรับฟังความเห็นของประชาชนตามความเหมาะสมแก่กิจการในการดำเนินกิจการหรืออนุญาตให้ดำเนินกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

มาตรา 38 ในเขตรบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ไม่ว่าบนบกหรือในน้ำหรือใต้ท้องน้ำหรือพื้นท้องทะเล ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคาร โรงเรือน ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใด ติดตั้งสิ่งใด เจาะหรือขุดพื้นดิน ถมดิน ทั้งสิ่งของหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี ในกรณีเช่นนี้ให้รัฐมนตรีอนุญาตได้ เมื่อได้รับฟังความเห็นของหน่วยงานของรัฐผู้ดำเนินการ

แล้วปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม และในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้ามีการฝ่าฝืนให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอน ขนย้ายตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใด ๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามหรือในกรณีที่หาตัวผู้ฝ่าฝืนไม่ได้ เมื่อได้ประกาศคำสั่งไว้ ณ บริเวณนั้น และ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันและที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้น เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแล้ว และไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐเข้ารื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใด ๆ ได้ตามควรแก่กรณี โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้ และผู้ฝ่าฝืนต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริงในการนั้น พร้อมกับเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยคำนวณตั้งแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้เข้าดำเนินการจนถึงวันที่ได้ชำระค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มครบถ้วน

มาตรา 39 ในกรณีที่มีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมัน เชื้อเพลิงทางท่อในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอ หรือลากแหวน หรือเครื่องจับสัตว์อย่างใด ๆ ในเขตเหล่านั้น

2.1.6.11 พระราชบัญญัติควบคุมโรคภัย พ.ศ. 2495

มาตรา 4 เมื่อมีความจำเป็นโดยสถานการณ์เพื่อสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความจำเป็นเกิดขึ้นเพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ให้รัฐบาลมีอำนาจควบคุมโรคภัย

มาตรา 5 การควบคุมตามความในมาตรา ๔ ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เพื่อดังต่อไปนี้

1. จำกัดปริมาณโรคภัยซึ่งบุคคลจะมีไว้ครอบครองได้
 2. จำนวนปริมาณโรคภัยซึ่งบุคคลจะได้มา
 3. วางระเบียบในการค้า การจำหน่าย การเก็บรักษา และการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับโรคภัย ตลอดจนการควบคุมร้านค้าทั้งปวงซึ่งจำหน่ายโรคภัย
 4. กำหนดเวลา และสถานที่ และพฤติการณ์ในการจำหน่ายโรคภัย
 5. จำกัดชนิด ปริมาณ ประเภทแห่งโรคภัยซึ่งอนุญาตให้จำหน่ายได้
 6. ห้ามการจำหน่ายหรือการใช้โรคภัย
 7. กำหนดวิธีการปันส่วนโรคภัย
 8. กำหนดกิจการและกำหนดวิธีดำเนินการอื่นใดเพื่อบรรลุดุจดประสงฆ์
- ตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา

มาตรา 6 โรคภัยชนิดใด ประเภทใด จะพึงควบคุมให้ระบุโดยกฎกระทรวง

2.1.6.12 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ โรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

“โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักร มีกำลังรวมตั้งแต่ห้าสิบบางม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าสิบบางม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ตั้งโรงงาน” หมายความว่า การนำเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงาน มาติดตั้งในอาคารสถานที่ หรือยานพาหนะที่จะประกอบกิจการโรงงาน หรือนำคนงานมาประกอบกิจการโรงงานในกรณีที่ไม่มีการใช้เครื่องจักร”

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการ กรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ”

“เมื่อรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงงานจำพวกที่ 1 และโรงงานจำพวกที่ 2 ที่ตั้งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น การแต่งตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำเฉพาะกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความพร้อมให้ปลัดกระทรวงและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ในการแนะนำหรือสั่งระงับการดำเนินการใดอันเป็นการไม่ชอบด้วย พระราชบัญญัตินี้และรายงานให้นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แล้วแต่กรณี ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป”

กำหนดให้โรงงานตามประเภท ชนิด หรือขนาดใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมโดยแบ่งออกเป็น โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิดและขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน โรงงานจำพวกที่ 2 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิดและขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน โรงงานจำพวกที่ 3 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิดและขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

1. ประเภทโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามกฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 กำหนดให้โรงงานตามประเภทหรือชนิดที่ระบุ จำนวน 107 ประเภท (ดูภาคผนวก ข) เป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 37 วันที่ 4 เมษายน 2535 และการแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2558) กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2549) กฎกระทรวงฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2545) กฎกระทรวงฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2544)

การแก้ไขเพิ่มเติมอื่น ๆ อาทิ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 25 (พ.ศ. 2559) ออกตามความในพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2535 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการห้ามตั้งหรือขยายโรงงานจำพวกที่ 3 บางประเภท หรือขนาด ในบริเวณที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำสาธารณะ หรือในบริเวณที่อยู่ในการทำเลและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

กฎกระทรวง ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2557) ออกตามความในพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2535 กำหนดแยกประเภทหรือชนิดของโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าให้มีความเหมาะสม นอกจากนั้น การประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาดไม่เกิน 1,000 กิโลวัตต์ เป็นกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม สมควรยกเลิก ประเภทหรือชนิดของโรงงานดังกล่าวออกจากการเป็นโรงงาน

กฎกระทรวง ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2556) ออกตามความในพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2535 ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามข้อ 13 (3) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ออกตาม ความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

2. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำหนดประเภทหรือชนิดของโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการ หรืออุตสาหกรรมบริการ หรืออุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่ชุมชน พ.ศ. 2545 ด้วยกระทรวงอุตสาหกรรมเห็นสมควรที่จะกำหนดประเภทหรือชนิดของโรงงาน ที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการ หรืออุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่ชุมชน เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเกี่ยวกับโรงงานด้านการผังเมือง การควบคุมดูแลโรงงาน และการส่งเสริมอุตสาหกรรม ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 199 ตอนพิเศษ 24 ง วันที่ 15 มีนาคม 2545 ดังนี้

- โรงงานกลุ่ม ก. เป็นโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการ หรืออุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่ชุมชน ที่ดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกโดยตรงแก่ประชาชนทั่วไป ได้แก่ โรงงานลำดับที่ 10 (1) และ (2) ลำดับที่ 14 ลำดับที่ 19 (2) ลำดับที่ 26 (2) ลำดับที่ 34 (1) และ (2) ลำดับที่ 37 ลำดับที่ 41 (1) ลำดับที่ 58 (1) ลำดับที่ 61 ลำดับที่ 62 ลำดับที่ 63 (2) ลำดับที่ 64 (13) ลำดับที่ 65 ลำดับที่ 66 ลำดับที่ 69 ลำดับที่ 70 ลำดับที่ 71 ลำดับที่ 72 ลำดับที่ 73 ลำดับที่ 75 (1) ลำดับที่ 80 ลำดับที่ 81 (1) ลำดับที่ 84 (1) (2) และ (3) ลำดับที่ 81 (1) ลำดับที่ 84 (1) (2) และ (3) ลำดับที่ 87 (5) ลำดับที่ 93 ลำดับที่ 94 ลำดับที่ 95 (1) (2) (3) ลำดับที่ 96 ลำดับที่ 97 ลำดับที่ 98

- โรงงานกลุ่ม ข. เป็นโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการหรืออุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่ชุมชน หรืออุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่ชุมชน ที่ดำเนินงานเพื่อเป็นบริการสาธารณะ หรือเพื่อสนับสนุนการอุปโภค บริโภค หรือการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ โรงงานลำดับที่ 4 (1) ลำดับที่ 5 (1) ลำดับที่ 9 (1) ลำดับที่ 10 (3) ลำดับที่ 12 (11) ลำดับที่ 15 (1) ลำดับที่ 20 (1) ลำดับที่ 22 (4) ลำดับที่ 43 ลำดับที่ 55 ลำดับที่ 56 ลำดับที่ 57 (20) ลำดับที่ 76 (1) ลำดับที่ 79 (1) ลำดับที่ 84 (5) ลำดับที่ 87 ลำดับที่ 88 ลำดับที่ 90 ลำดับที่ 91 (1) และ (2) ลำดับที่ 2 ลำดับที่ 101 ลำดับที่ 102 ลำดับที่ 105 ลำดับที่ 106

3. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 เพื่อให้เหมาะสมกับการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยประเภทโรงงาน ดังนี้

ตารางที่ 1 มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 เพื่อให้เหมาะสมกับการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรง

รายการที่	ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดของโรงงานตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
1	7 (1) (4)	โรงงานสกัดน้ำมันจากพืช สัตว์ หรือไขมันสัตว์ เฉพาะที่ใช้สารตัวทำละลายในการสกัด
2	42 (1) (2)	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เคมีภัณฑ์ สารเคมี หรือวัตถุอันตราย
3	43 (1) (2)	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับปุ๋ย หรือสารป้องกัน หรือกำจัดศัตรูพืช หรือสัตว์ ยกเว้นการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และการผลิตปุ๋ยเคมีที่ไม่มีการใช้แอมโมเนียมไนเตรด (Ammonium Nitrate) หรือโปแตสเซียมคลอไรด์ (Potassium Chlorate)
4	44	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตยางเรซินสังเคราะห์ ยาอีลาสโตเมอร์ พลาสติก หรือเส้นใยแก้ว
5	45 (1) (2) (3)	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ สี น้ำมันชักเงา เซลแล็ก แล็กเกอร์ หรือผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ยาหรืออุตสาหกรรม ยกเว้นการผลิตสีน้ำ
6	48 (4) (6)	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการทำไม้ขีดไฟ วัตถุระเบิด หรือดอกไม้ไฟ หรือการทำคาร์บอนดำ
7	49	โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
8	50 (4)	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ถ่านหิน หรือลิกไนต์ เวนแอลฟัลท์ ดิกคอนกรีต
9	89	โรงงาน ผลิตก๊าซ ซึ่งมีใช้ก๊าซธรรมชาติ ส่ง หรือจำหน่ายก๊าซ
10	91 (2)	โรงงานบรรจุก๊าซ
11	92	โรงงานห้องเย็น เฉพาะที่ใช้แอมโมเนียหรือสารทำความเย็น

ที่มา : ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม (ฉบับที่ 4), 2552

4. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดประเภทและชนิดของ โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากการผลิตผลการเกษตร

ตารางที่ 2 การกำหนดประเภทและชนิดของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากการผลิตผลการเกษตร

ประเภทโรงงาน	ชนิดวัตถุดิบจากการเกษตร
1. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผักหรือผลไม้ ใดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	(1) การทำอาหารหรือเครื่องดื่มจากผักหรือผลไม้ และบรรจุในภาชนะและอากาศเข้าไม่ได้ (2) การถนอมผักหรือผลไม้โดยวิธีกวนหรือดอง
2. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเมล็ดหรือหัวพืช ใดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง	(1) การทำแป้ง (2) การผลิตอาหารสำเร็จรูปจากเมล็ดพืชหรือหัวพืช
3. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาลซึ่งทำจาก อ้อย หญ้าหวาน หรือพืชอื่น ๆ ใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง	(1) การทำน้ำเชื่อม (2) การทำน้ำตาลทรายแดงหรือน้ำตาลทรายขาว (3) การทำน้ำตาลจากน้ำหวานของต้นมะพร้าวต้นตาลโตนด หรือพืชอื่น ๆ ซึ่งมีไซอ้อย
4. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์หรืออาหาร สัตว์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	(1) การทำอาหารจากสัตว์และบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้ (2) กำทำผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปจากสัตว์ นม หรือไขมันสัตว์ (3) การทำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากเนื้อสัตว์ ไขมันสัตว์ หรือหนังสัตว์ (4) การปนหรือบดพืช เมล็ดพืช กากพืช เนื้อสัตว์ กระดูก ขนสัตว์ หรือเปลือกหอย สำหรับทำหรือผสมอาหารสัตว์ (5) การฟอกหนังสัตว์

ประเภทโรงงาน	ชนิดวัตถุอันตรายจากการเกษตร
5. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	(1) การทำนมสดให้ไว้เชื้อหรือฆ่าเชื้อ (2) การทำนมสดจากนมผงและไขมัน
6. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันจากพืชหรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	(1) การสกัดน้ำมันจากพืชหรือสัตว์หรือไขมัน (2) การทำเนยเทียมหรือน้ำมันผสมสำหรับปรุงอาหาร
9. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องปรับปรุงหรือเครื่องประกอบอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	(1) การทำน้ำปลาหรือซีอิ๊ว (2) การทำผงชูรส
10. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยางอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	(1) การทำยางแผ่นชั้นต้นจากน้ำยางธรรมชาติ ซึ่งไม่ใช่ทำในสวนยางหรือป่า (2) การทำยางแผ่นควัน การทำยางแท่งหรือยางน้ำ (3) การทำยางนอกหรือยางในสำหรับยานพาหนะที่เคลื่อนที่ด้วยเครื่องกล คนหรือสัตว์
11. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการบ่มใบชาหรือยาสูบ	(1) การต้ม นึ่ง หรืออบพืชหรือเมล็ดพืช (2) การกะเทาะเมล็ดหรือเปลือกเมล็ดพืช (3) การอัดปอหรือใบยาสูบ (4) การหีบหรืออัดฝ้าย หรือการปั่นหรืออัดนุ่น (5) การเก็บรักษาหรือลำเลียงพืช เมล็ดพืช หรือผลิตผลจากพืช ในไซโล โกดังหรือคลังสินค้า (6) การบด ปั่น หรือย่อยส่วนต่าง ๆ ของพืช ซึ่งมีไขเมล็ดพืชหรือหัวพืช (7) การเผาถ่านซากกะลามะพร้าว หรือการบดถ่านหรือแบ่งบรรจุถ่านที่เผาได้จากกะลามะพร้าว

ประเภทโรงงาน	ชนิดวัตถุอันตราย
	(8) การเพาะเชื้อเห็ด กล้วยไม้ หรือถั่วงอก (9) การร่อน ล้าง คัด หรือแยกขนาด หรือคุณภาพของผลิตผลเกษตรกรรม (10) การถนอมผลิตผลเกษตรกรรมโดยวิธีฉายรังสี (11) การฟุ้งไข่ โดยใช้ตุ๋บ
13. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับชา กาแฟ โกโก้ ช็อกโกแลต หรือขนมหวานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้	(1) การทำใบชาแห้งหรือใบชาผง (2) การคั่ว บด หรือป่นกาแฟ หรือการทำกาแฟ (3) การทำโกโก้ผง หรือขนมจากโกโก้ (4) การทำช็อกโกแลต ช็อกโกแลตผง หรือขนมจากช็อกโกแลต (5) การทำเก๊กฮวยผง ชิงผง หรือเครื่องดื่มชนิดผงจากพืชอื่น ๆ (6) การทำมะขามอัดเม็ด มะนาวอัดเม็ด หรือผลไม้อัดเม็ดน้ำตาล กาแฟหรือช็อกโกแลต (7) การเชื่อม หรือแช่อิ่มผลไม้ หรือเปลือกผลไม้ (8) การอบ หรือคั่วถั่วหรือเมล็ดผลไม้ (Nuts) หรือการเคลือบถั่ว หรือผลไม้ (Nuts) ด้วย
14. โรงงานผลิตภาชนะบรรจุหรือเครื่องใช้จากไม้ไผ่ หวาย ฟาง อ้อ กก หรือผักตบชวา	

ที่มา : ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม, 2540

2.1.6.13 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 4 “โรงแรม” หมายความว่า สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ ไม่รวมถึง (1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศลหรือการศึกษา (2) สถานที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น (3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 กำหนดสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมและประเภทของโรงแรม โดยได้ระบุให้สถานที่พักที่มี

จำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกิน 4 ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกิน 20 คน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยาม “โรงแรม” ในมาตรา 4

โรงแรมแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. โรงแรมประเภทที่ 1 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการเฉพาะห้องพัก
2. โรงแรมประเภทที่ 2 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพักและห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับรับประทานอาหาร
3. โรงแรมประเภทที่ 3 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพักห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหาร และสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือห้องประชุมสัมมนา
4. โรงแรมประเภทที่ 4 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพักห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และห้องประชุมสัมมนา

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (19 สิงหาคม) พ.ศ. 2559

ข้อ 1 กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับได้มีกำหนด 5 ปี

ข้อ 2 ในการนี้กฎกระทรวงนี้มิได้กำหนดเรื่องใดไว้ให้นำข้อกำหนดเรื่องนั้นตามกฎกระทรวงอื่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป มาใช้บังคับแก่อาคารตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมนี้โดยอนุโลม เว้นแต่ข้อกำหนดเกี่ยวกับบันไดหนีไฟให้ใช้บังคับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ข้อ 3 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีอยู่ก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและจะเปลี่ยนการใช้อาคารมาประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ดังต่อไปนี้

1. โรงแรมที่ให้บริการเฉพาะห้องพัก
2. โรงแรมที่ให้บริการห้องพักและห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร

ข้อ 4 การยื่นคำขอรับใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคารมาประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมนี้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุญาตภายในห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับในกรณีที่ต้งมีการดัดแปลงอาคารก่อนการขอรับใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้

อาคาร ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือแต่งและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ เพื่อตัดแปลงอาคาร ภายในสองปีนับตั้งแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ 5 อาคารที่จะเปลี่ยนการใช้มาประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงแรม ให้มีที่ว่างของอาคารไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วน ของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่สูงที่สุด ของอาคารและต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. อาคารไม่เกินสองชั้นที่มีจำนวนห้องพักในอาคารหลักเดียวกันไม่เกิน 10 ห้อง

(ก) ช่องทางเดินในอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร

(ข) บันไดกว้างไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร และต้องมีระยะห่างตามแนวทางเดิน ไม่เกิน 40 เมตรจากจุดที่ไกลสุดบนพื้นชั้นนั้น

(ค) หน่วยงานนักบรรทุกจรสำหรับส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คำนวณ โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 150 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

(ง) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถือหรือเครื่องดับเพลิงยกหัว ตามประเภท ขนาด และสมรรถนะตามมาตรฐานเครื่องดับเพลิงแบบมือถือหรือเครื่องดับเพลิงยกหัว ของกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่น้อยกว่าชั้นละหนึ่งเครื่อง โดยต้องติดตั้งให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่อง สูงจากระดับพื้นอาคารไม่เกิน 1.50 เมตร ในที่มองเห็น สามารถอ่านข้อแนะนำการใช้ได้และสามารถ เข้าใช้สอยได้สะดวก

2. อาคารที่ไม่ใช่อาคารตาม (1) ที่มีจำนวนห้องพักในชั้นเดียวกันไม่เกิน 20 ห้อง

(ก) ช่องเดินในอาคารมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร

(ข) หน่วยงานนักบรรทุกจรสำหรับอาคารให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา 8 (2) และ (3) เว้นแต่หน่วยงานหลักบรรทุกจรของบันไดและช่องทางเดิน ที่เปลี่ยนการใช้อาคารจากห้องแถวหรือตึกแถวหน่วยงานนักบรรทุกจรต้องไม่ต่ำกว่า 200 กิโลกรัม ต่อตารางเมตร

3. อาคารที่ไม่ใช่อาคารตาม (1) ที่มีจำนวนห้องพักในชั้นเดียวกันเกินกว่า 20 ห้อง

(ก) ช่องทางเดินอาคารมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

(ข) หน่วยงานนักบรรทุกจรสำหรับอาคารให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ที่ออกตราตามมาตรา 8 (2) และ (3) เว้นแต่หน่วยงานหลักบรรทุกจรของบันไดและช่องทางเดิน

ที่เปลี่ยนการใช้อาคารจากห้องแถวหรือตึกแถวหน่วยน้ำหนักบรรทุกจรต้องไม่ต่ำกว่า 200 กิโลกรัม ต่อตารางเมตร

4. เสา คาน ตง พื้น บันได โครงหลังคา และผนังของอาคารตั้งสามชั้นขึ้นไป ต้องทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ

5. อาคารตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปต้องมีบันไดหนีไฟมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) บันไดหนีไฟที่ไม่ใช่บันไดในแนวดิ่งซึ่งมีความเหมาะสมกันพื้นที่ของอาคารแต่ละชั้นเพื่อให้สามารถลำเลียงบุคคลทั้งหมดในอาคารออกนอกอาคารได้ภายในหนึ่งชั่วโมง

(ข) บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องมีผนังทุกด้านโดยรอบที่ทำด้วยวัสดุทนไฟได้ไม่น้อยกว่า 30 นาที

(ค) กรณีที่นำบันไดหลักมาเป็นบันไดหนีไฟหรือบันไดหนีไฟเพิ่มจากบันไดหลัก ช่องประตูสู่บันไดหนีไฟต้องเป็นบานเปิดทำด้วยวัสดุทนไฟได้ไม่น้อยกว่า 30 นาที พร้อมติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองเพื่อป้องกันควันและเปลวไฟมิให้เข้าสู่บันไดหนีไฟ

(ง) ต้องมีทางเดินไปยังบันไดหนีไฟโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

(จ) ต้องมีความลาดชันของบันไดหนีไฟน้อยกว่า 60 องศา

6. การนำอาคารประเภทอื่นมาประกอบธุรกิจในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมให้ใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวอาคาร ระยะดิ่งของอาคาร ระยะหรือระยะดิ่งระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่นหรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทางหรือที่สาธารณะ และที่จอดรถยนต์ตามประเภทอาคารที่กฎหมายกำหนดในขณะที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารนั้น

2.2 ทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) จากบทความและงานวิจัยต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์การสหประชาชาติให้ความสนใจเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาตั้งแต่ ช่วงปี พ.ศ. 2515 โดยมีการจัดการประชุมเรื่องสิ่งแวดล้อมในระดับโลกขึ้นเป็นครั้งแรก ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน และในปี 2526 ได้จัดตั้ง คณะกรรมาธิการโลกในเรื่อง สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) เพื่อท าการศึกษา เรื่องการสร้าง ความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา และต่อมาได้เผยแพร่เอกสารชื่อ Our Common

Future เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือย เพื่อให้มีการพัฒนาที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม เอกสารฉบับนี้มีส่วนสำคัญต่อการประชุมสุดยอดของโลก หรือ The Earth Summit ที่ กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อปี พ.ศ. 2535 ซึ่งในการประชุมครั้งนั้นมีหนังสือประกอบการประชุมเล่มหนึ่งที่เรียกว่า Bruttland Report ได้ให้คำจำกัดความค่าว่าการพัฒนาที่ยั่งยืน ไว้ดังนี้ (การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development, ออนไลน์, 2561)

การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความจำเป็นของคนยุคปัจจุบัน โดยไม่ลดขีดความสามารถในการตอบสนองความจำเป็นของคนยุคต่อไป (Development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs)

2.2.1.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development: SD) เริ่มต้นจากการประชุมสหประชาชาติ ครั้งที่ 2 ณ กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล ในปี 1992 (2535) ประเทศสมาชิกต่าง ๆ ประชุมร่วมกันในหัวข้อว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Environment and Development) และได้เห็นชอบให้ประกาศหลักการแห่งสิ่งแวดล้อมและแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) สำหรับทศวรรษ 1991-1999 และศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแผนแม่บทของโลกสำหรับการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และในเวลาต่อมาได้มีการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) จำนวน 8 เป้าหมาย ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2543-2558) ได้แก่

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนและความหิวโหย

เป้าหมายที่ 2 ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา

เป้าหมายที่ 3 ส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศ

เป้าหมายที่ 4 ลดอัตราการตายของเด็ก

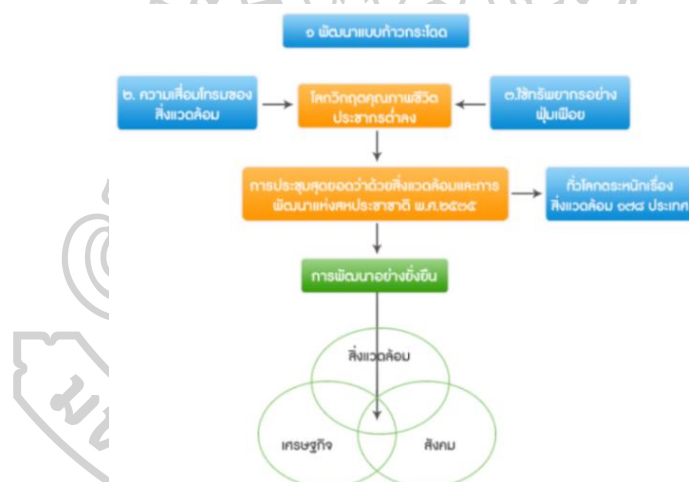
เป้าหมายที่ 5 พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์

เป้าหมายที่ 6 ต่อสู้โรคเอดส์ มาเลเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ

เป้าหมายที่ 7 รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

ปัจจุบัน MDGs ได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในหลายประเทศ เช่นเดียวกับประเทศไทย และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาองค์การสหประชาชาติ จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ทั้งนี้ เมื่อเดือนกันยายน 2558 นายกรัฐมนตรีของไทย พร้อมคณะเข้าร่วมประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 พร้อมกับผู้นำจากประเทศ สมาชิก 193 ประเทศ หัวข้อการประชุมในครั้งนั้นคือ การพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมกันนี้ผู้นำจากประเทศสมาชิกเหล่านี้ได้ร่วมรับรอง ร่างเอกสารเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนหลังปี 2015 Sustainable Development Goals ที่เรียกว่า Transforming Our World : the 2030 Agenda for Sustainable Development (การปรับเปลี่ยนโลกของเรา: วาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)



ภาพที่ 3 แสดงความเป็นมาและแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
ที่มา : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2556, น.11)

สำหรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) ใน 15 ปีข้างหน้าที่จะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาของประชาคมโลก ตั้งแต่เดือนกันยายน ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย (Goals) 169 เป้าประสงค์ (Targets) โดยเป้าหมายต่าง ๆ ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่

เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการ และสนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย

เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่ย่อมเยา และยั่งยืน

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และครอบคลุม และการจ้างงานเต็มอัตรา และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียม

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ความต้านทานและยืดหยุ่น ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างครอบคลุมและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอื่น ๆ อย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดิน และฟื้นฟูสภาพดินและหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 สนับสนุนสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดให้มีการเข้าถึง ความยุติธรรมสำหรับทุกคน และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และมีความครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือ ระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดย SDGs ทั้ง 17 เป้าหมาย สามารถแบ่งออกเป็น ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความร่วมมือการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งเป้าหมาย SDGs ออกเป็นด้านต่าง ๆ

<p>ด้านสังคม</p>	<p>เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 2 : ขจัดความหิวโหย เป้าหมายที่ 3 : การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ 4 : การศึกษาที่เท่าเทียม เป้าหมายที่ 5 : ความเท่าเทียมทางเพศ เป้าหมายที่ 10 : ลดความเหลื่อมล้ำ ไม่เท่าเทียม เป้าหมายที่ 11 : เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 : สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก</p>
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p>	<p>เป้าหมายที่ 7 : พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ เป้าหมายที่ 8 : การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่ 9 : อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน เป้าหมายที่ 11 : เมืองและถิ่นฐานของมนุษย์อย่างยั่งยืน</p>
<p>ด้านสิ่งแวดล้อม</p>	<p>เป้าหมายที่ 6 : การจัดการน้ำและสุขาภิบาล เป้าหมายที่ 12 : แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 : การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ 14 : การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล เป้าหมายที่ 15 : การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก</p>
<p>ด้านความร่วมมือการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	<p>เป้าหมายที่ 17: ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>

ที่มา : การศึกษาแนวทางการปรับปรุงการดำเนินนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561

2.2.1.2 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในไทย

การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นขบวนการสร้างความเที่ยงธรรม ความมีประสิทธิภาพ และโครงสร้างที่มีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งด้านต่าง ๆ ให้กับชุมชนและภูมิภาคโดยรอบ (พจี, 2549)

การพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึงการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ ตามความจำเป็นในปัจจุบันโดยสามารถรองรับความต้องการหรือความจำเป็นที่จะเกิดแก่ชนรุ่นหลัง ๆ ด้วย ทั้งนี้ มาตรฐานการครองชีพที่เลยขีดความจำเป็นขั้นพื้นฐานต่ำสุดจะยั่งยืนต่อเมื่อมาตรฐาน การบริโภคในทุกหนทุกแห่งคำนึงถึงความยั่งยืนในระยะยาว (Long-term Sustainability) รวมถึง ครอบคลุมมาตรการการรักษามรดกทางทรัพยากรที่จะตกกับคนรุ่นหลังโดยอย่างน้อยให้มาก ๆ พอกับชนรุ่นปัจจุบันที่ได้รับมาและเป็นการพัฒนาที่กระจายประโยชน์ของความก้าวหน้าเศรษฐกิจ ได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนจนเป็นการพัฒนาที่ปกป้องสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับโลก โดยรวมเพื่อชนรุ่นหลังและเป็นการพัฒนาที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างแท้จริง (วงศ์บุญสิน, 2538)

การพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ใช้ต่อไปได้ในระยะยาวและมีการกระจายผลประโยชน์ให้แก่คนส่วนใหญ่ รวมทั้งความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างผู้เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย (พงศะบุตร, 2544)

การพัฒนาที่ยั่งยืนรวมความถึง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันโครงการพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอะไรที่ไกลกว่าเพียงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไปในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดีทำให้ คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ทำลายล้างอย่างที่ผ่านมาและยังทำกันอยู่หลายแห่งให้อยู่ร่วมกัน เป็นชุมชน อยู่ดีกินดีและอยู่เย็นเป็นสุข (ศิริบุญหลง, 2554)

หลักการพัฒนาแบบยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลในสามด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทุกด้านล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน ดังนี้

1. มิติการพัฒนาด้านสังคม หมายถึง การพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลโดยพัฒนาคนไทยให้มีผลิตภาพสูงขึ้น ปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีสำนึกและวิถีชีวิตที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติ มีสิทธิ และโอกาสที่จะได้รับการจัดสรรและผลประโยชน์ด้านการพัฒนาและคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมและพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง มีระบบการจัดการทางสังคมที่สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

รวมทั้งมีทุนทางสังคมที่อยู่หลากหลายมาใช้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีความสมานฉันท์เอื้ออาทร

2. มิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ การพัฒนาทางเศรษฐกิจจะต้องเป็นไปอย่างสมดุลและเอื้อต่อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น จะต้องนำมาจากกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสะอาดลดปริมาณของเสีย ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมไม่สร้างมลพิษที่จะกลายมาเป็นต้นทุนทางการผลิตในระยะต่อไป รวมทั้งเป็นข้อจำกัดของการเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

3. มิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพและสามารถพลิกฟื้นให้กลับสู่สภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสและมีปัจจัยในการดำรงชีพ ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมุ่งการจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเกื้อกูลรวมถึงการชะลอการใช้และนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ให้มากที่สุด

2.2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

2.2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ โดยมีกลุ่มหรือองค์กรรองรับบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาภูมิปัญญา การรับรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ เพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

ประพันธ์พงศ์ ชินพงษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้อการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงความเห็นพ้องต้องกันนั้น จะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ (2551) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

2.2.2.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

อรพรรณ นาคมหาชลาสินธุ์ (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ซึ่งแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุดแต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ ของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์

3. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

4. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ ในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทแก่ประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด

2.2.2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ โดยมีข้อพึงสังเกตคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าวสาร และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการจะเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินข้อดีข้อเสียของโครงการอย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น การจัดทำแบบสอบถามก่อนริเริ่มโครงการต่าง ๆ หรือการบรรยายและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนั้น เป็นต้น

3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ผู้วางแผนโครงการกับประชาชนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการ เหมาะที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อนุญาโตตุลาการเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม โดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ แต่การลงประชามติ จะสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติและการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจอย่าง สมบูรณ์และทั่วถึงเพียงใด โดยในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติ จะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม แต่สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติ ให้ ผลของการประชามติมีทั้งแบบที่มีข้อยุติโดยเสียงข้างมาก และแบบที่เป็นเพียงการให้คำปรึกษา แก่คณะรัฐมนตรีซึ่งไม่มีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด

2.2.2.3 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับ สาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบ ที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

2. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียว ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลง และข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่าง กลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขา ก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังสามารถเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่าย ต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จะช่วยลดโอกาสของการ โต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะมาเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

6. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการ ตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน และเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7. การคาดการณ์ความหวังกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความหวังกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

2.2.3 แนวคิดการตรากฎหมายโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หากพิจารณาการบริหารประเทศ ประเทศไทยจัดระเบียบราชการบริหารออกเป็น 3 ส่วน คือ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันเรียกอีกอย่างว่าองค์กรกระจายอำนาจบริหาร มีอยู่ 5 รูปแบบ และแต่ละรูปแบบสามารถตรากฎหมายขึ้นเพื่อใช้บังคับในการบริหารและการปฏิบัติ ตามหน้าที่ของแต่ละองค์กรได้ด้วยตนเอง กฎหมายนี้ใช้บังคับจำกัดบริเวณเฉพาะในเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกกฎหมายนั้นเท่านั้น (ไม่ได้ใช้บังคับทั่วประเทศเหมือนดังพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบมีอำนาจตรากฎหมายที่มีชื่อเรียกต่างกันไป

2.2.3.1 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีอำนาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ในข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกิน 6 เดือน และหรือปรับเกิน 10,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น รายละเอียดดังนี้

1. ผู้มีอำนาจเสนอร่างกฎหมาย ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ราษฏรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อนึ่งการเสนอร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะต้องมีคำรับรองของนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นชอบร่างกฎหมาย คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัด

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้พิจารณาและเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อลงนามเห็นชอบ

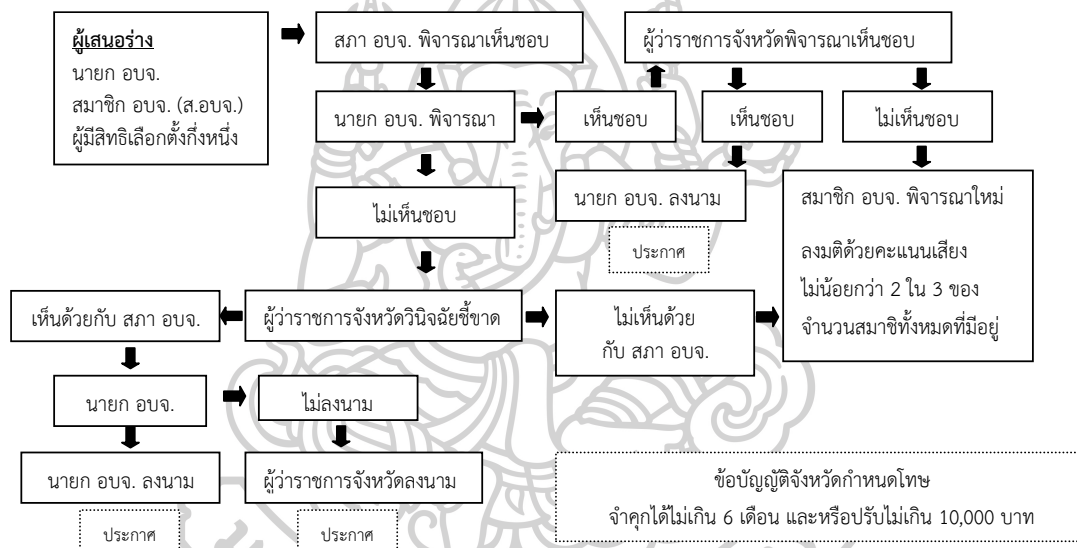
ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นชอบ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 7 วันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณา ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ส่งข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อพิจารณาใหม่ ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป และถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ยืนยันภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับร่างข้อบัญญัติหรือยืนยันร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า 2 ใน 3 ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป

ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดเวลา 7 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีมติเห็นชอบ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยชี้ขาด ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นด้วยกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงนามภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับคืนมาแต่หากว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ลงนามภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ส่งร่างข้อบัญญัติคืนยังสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาใหม่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับร่างข้อบัญญัติคืนมา ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังยืนยันให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่ ให้ดำเนินการประกาศร่างข้อบัญญัตินั้นใช้บังคับต่อไป

3. การบังคับใช้เป็นกฎหมาย ต่อเมื่อได้ประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ทันท่วงทีมิได้ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติ

ชั่วคราวที่มีใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสามัญประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมื่อได้ ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วให้ใช้บังคับได้ โดยในการประชุม สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคราวต่อไป ให้นำข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เพื่ออนุมัติและเมื่อสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอนุมัติแล้ว ให้ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้น เป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่อนุมัติให้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเป็นอัน ตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้น

อนึ่ง ข้อบัญญัติจังหวัดให้ใช้บังคับได้ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดนั้น



ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงกระบวนการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ที่มา : วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย, 2522

2.2.3.2 เทศบัญญัติ

เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 ในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้ กำหนดเกินกว่า 1,000 บาท รายละเอียดดังนี้

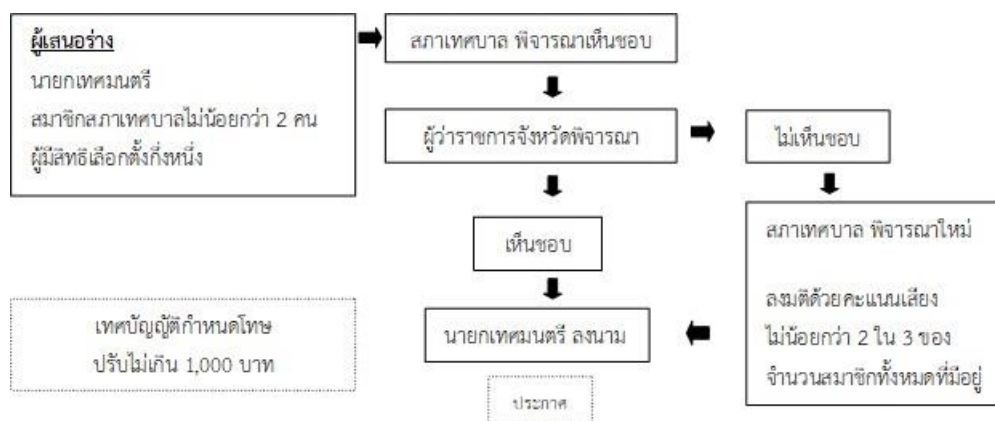
1. ผู้มีอำนาจเสนอร่างกฎหมาย ได้แก่ นายกเทศมนตรี สมาชิกสภา เทศบาล ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 2 คน และร่างเทศบัญญัติ

เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัย

2. ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นชอบร่างกฎหมาย คือ สภาเทศบาล และผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีที่เทศบาลตำบล ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอ เพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาภายใน 7 วัน นับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ แต่หากเป็นกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จ และส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบาลบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติและแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ แต่ถ้าสภาเทศบาลยืนยันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืน จากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือได้ยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

3. การบังคับใช้กฎหมาย นอกจากที่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เทศบัญญัติใช้เป็นกฎหมายต่อเมื่อนายกเทศมนตรีได้ลงนามและประกาศเปิดเผยไว้ ณ สำนักงานเทศบาล โดยใช้บังคับเมื่อได้ประกาศไปแล้ว 7 วัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินที่ต้องระบุนไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันทีในวันที่ประกาศ เป็นกฎหมาย คณะเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาล ให้ทันท่วงที่มีได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วก็ให้ใช้บังคับได้ โดยในการประชุมสภาเทศบาลคราวต่อไป ให้นำเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อ สภาเทศบาลเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาเทศบาลอนุมัติแล้ว เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็จะเป็นเทศบัญญัติต่อไป ถ้าสภาเทศบาลไม่อนุมัติ เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น คำอนุมัติและไม่อนุมัติของสภาเทศบาลที่กล่าวนี้ให้ทำเป็นเทศบัญญัติ



โดยใช้งบฯ เมื่อได้ประกาศไปแล้ว 7 วัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินที่ต้องระบุไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้งบฯ ทันทีในวันที่ประกาศเป็นกฎหมาย

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงกระบวนการจัดทำเทศบัญญัติ

ที่มา : วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย, 2522

2.2.3.3 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นกฎหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจตราขึ้น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น รายละเอียดดังนี้

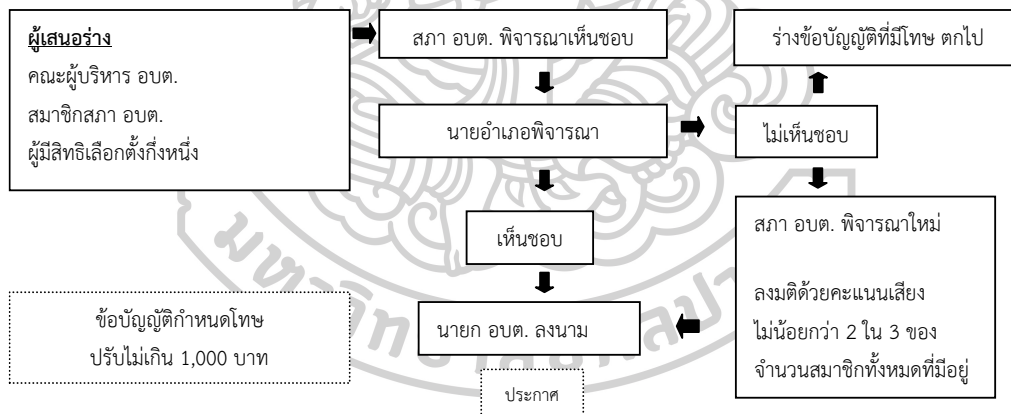
1. ผู้เสนอร่างกฎหมาย ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ซึ่งประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสองคน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

2. ผู้มีอำนาจพิจารณาร่างกฎหมาย คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายอำเภอ กล่าวคือเมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 15 วันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวน

ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นใหม่ แต่หากนายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น แต่ถ้าเป็นร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดให้มีโทษปรับ เมื่อนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอันตกไป

3. การบังคับใช้เป็นกฎหมาย เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบังคับได้ทันที อย่างไรก็ตาม มีบางกรณีที่ต้องประกาศข้อบัญญัติตำบลในราชกิจจานุเบกษา ยกตัวอย่างเช่น การออกข้อบัญญัติโดยอาศัยอำนาจตามควบคุมอาคาร ที่รายละเอียดในข้อบัญญัติขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเนื่องด้วยมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งมีผลทำให้ข้อบัญญัติท้องถิ่นมีศักดิ์เทียบเท่ากฎกระทรวง การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นลักษณะนี้ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี



โดยใช้บังคับเมื่อได้ประกาศไปแล้ว 7 วัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินที่ต้องระบุไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันทีในวันที่ประกาศเป็นกฎหมาย

ภาพที่ 6 กระบวนการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา : วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย, 2522

2.3 การเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกตามความพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก

จากการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองและเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 มีรายละเอียดการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท และกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร ดังนี้

2.3.1 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553 มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 บริเวณ ดังนี้

บริเวณที่ 1 ที่มีลักษณะพื้นที่เป็นอาคารไม้ เพื่อการอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม บริเวณริมแม่น้ำโขง รายละเอียดปรากฏดังนี้

(ก) ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

- (1) อาคารที่มีความสูงเกิน 2 ชั้น หรือ 10 เมตร
- (2) อาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 200 ตารางเมตร
- (3) เเพงหรือแผงลอย
- (4) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- (5) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (6) ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า
- (7) โรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (8) โรงงานทุกประเภท รวมทั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยและโรงบำบัดน้ำเสียรวม
- (9) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด
- (10) อาคารอยู่อาศัยรวม

(11) อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนอง เดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร

(12) อาคารเก็บผลิตผลทางการเกษตรที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 100 ตารางเมตร

(13) สถานที่บรรจุก๊าซ และสถานที่เก็บก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

(14) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับจำหน่ายขาย และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

(15) โรงซอม หรือโรงพ่นสีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

(16) สถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(17) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานหรือฌาปนสถาน

(18) ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้านที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 2 ตารางเมตร และให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ด้วย
ทั้งนี้ อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในบริเวณที่ ๑ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขท้ายเทศบัญญัตินี้ด้วย

บริเวณที่ 2 เป็นบริเวณชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ อาคารบ้านเรือนเป็นแบบสมัยใหม่

(ข) ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 16 เมตร

(2) อาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร

(3) อาคารตาม (ก) (3) (5) (8) (9) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17)

และ (18)

บริเวณที่ 3 บริเวณศาสนสถาน

(ค) ภายในบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้ก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(1) ศาสนสถาน

(2) อาคารเพื่อกิจการด้านการศาสนาที่เป็นอาคารเดี่ยวที่มีใช้อาคารขนาดใหญ่

ทั้งนี้อาคารตาม (1) และ (2) ให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(1) มีความสูงอาคารไม่เกิน 2 ชั้น หรือ 10 เมตร ยกเว้นหอเก็บน้ำและอาคารที่เป็นสัญลักษณ์ทางศาสนา หรือใช้เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น โบสถ์ เจดีย์ เมรุ ฯลฯ โดยไม่ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเพื่อกิจการอื่น

(2) ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะภายนอกทางสถาปัตยกรรมของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อชุมชน เว้นแต่มีความจำเป็นต้องซ่อมแซมเมื่อเกิดความเสียหาย โดยต้องสร้างหรือซ่อมแซมให้เหมือนหรือคล้ายของเดิมมากที่สุด

บริเวณที่ 4 เป็นบริเวณย่านศูนย์กลางทางด้านพาณิชยกรรมของชุมชน มีถนนสายหลักตัดผ่าน

(ง) ภายในบริเวณที่ 4 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารตาม (ก) (5) (6) (8) (13) (15) และ (17) และกรณีการก่อสร้างอาคารประเภทตึกแถว หรืออาคารอยู่อาศัยรวมให้มีความสูงไม่เกิน 16 เมตร

ภายในบริเวณที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่กำหนดให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) การวัดความสูงของอาคารให้วัดระยะในแนวตั้งจากระดับพื้นดินถมที่ต่ำที่สุดของที่ตั้งอาคารถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

(2) น้ำเสียจากอาคารต้องผ่านระบบบำบัดน้ำเสียจนเป็นน้ำทิ้งก่อนระบายสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง โดยคุณภาพน้ำทิ้ง ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร

ภายในบริเวณที่ 1, 2, 3 และ 4 ห้ามบุคคลใดดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้

อาคารที่มีอยู่เดิมในพื้นที่บริเวณที่ 1, 2, 3 และ 4 ก่อนหรือในวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้

อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้น ก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้

ทั้งนี้ อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในบริเวณที่ 1 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ด้วย

1. สีหลังคากำหนดให้เป็นโทนสีน้ำตาล เทา ขาว หรือสีของวัสดุธรรมชาติ หากใช้สีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนด อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกิน ร้อยละ 20

2. สีภายนอกอาคาร กำหนดให้เป็นโทนสีธรรมชาติตามวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น สีอิฐ สีน้ำตาล สีครีม สีไข่ไก่ สีขาว หรือสีของวัสดุธรรมชาติอื่น ๆ หากใช้สีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดอนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกิน ร้อยละ 20

3. วัสดุประกอบอาคาร กำหนดให้วัสดุก่อสร้างสำหรับงานภายนอกอาคารเป็นไม้หรือวัสดุทดแทนไม้ หรือวัสดุทนไฟที่มีพื้นผิวคล้ายไม้ กรณีก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร ต้องมีวัสดุที่ใช้ตกแต่งปิดผิวผนังภายนอกอาคารเป็นไม้ หรือวัสดุที่มีลักษณะคล้ายไม้ ห้ามมิให้ใช้วัสดุที่มีพื้นผิวมันวาวหรือสะท้อนแสง

4. ลักษณะ แบบ รูปทรงของอาคาร ให้มีลักษณะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามหนังสือแนะนำของเทศบาลตำบลเชียงคาน

5. องค์ประกอบและส่วนประดับทางสถาปัตยกรรม กำหนดให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกลมกลืนกับอาคารไม้เก่าที่เป็นเอกลักษณ์อาคารพื้นถิ่นดั้งเดิม และคงเหลืออยู่ในบริเวณนี้

6. อาคารที่มีระเบียงหรือส่วนของระเบียง วัสดุที่ใช้ทำราวกันตกต้องเป็นไม้ หรือวัสดุทดแทนไม้หรือวัสดุทนไฟที่มีพื้นผิวคล้ายไม้ และกรณีการก่อสร้าง ดัดแปลงอาคารไม้เก่าประเภทห้องแถวหรือบ้านแถวท่ามกลางอาคารเก่าในชุดที่มีระเบียงด้านหน้า อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงนั้นต้องมีระเบียงด้านหน้าด้วย โดยที่ระเบียงนั้น ต้องมีรูปแบบ ระยะ และระดับของระเบียงที่เหมือนหรือกลมกลืนกับระเบียงของอาคารห้องแถวหรือบ้านแถวข้างเคียง

7. กรณีการทำฐานรากของอาคารในการก่อสร้าง ดัดแปลงอาคารซึ่งใช้เข็มตอกที่ปลายเข็มลึกกว่าระดับดิน เกินกว่า 21 เมตร และตำแหน่งของเข็มตอกอยู่ห่างจากอาคารต่างเจ้าของหรือต่างผู้ครอบครองน้อยกว่า 30 เมตร จะต้องดำเนินการป้องกันความเสียหายต่ออาคารข้างเคียง ดังนี้

7.1 ตอกเข็มพืดเล็กติดกันเป็นพืด ลึกไม่น้อยกว่า 10 เมตร ตลอดแนวระหว่างที่ตอกเข็มและอาคารต่างเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

7.2 ขุดคูกว้าง 2.00 เมตร ลึก 2.00 เมตร ตลอดแนวระหว่างแนวที่ตอกเข็มและอาคารต่างเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

7.3 จัดลำดับตอกเข็มเป็นแนวด้านใกล้กับอาคารข้างเคียงก่อน

7.4 ใช้ผ้าใบ ผ้ากระสอบ หรือวัสดุอย่างอื่นที่คล้ายกันซึ่งกั้นรอบบริเวณ มีความสูงไม่น้อยกว่า 14.00 เมตร หรือ 2 ใน 3 ของความสูงของป็นจันตอกเข็มหรือเจาะดิน

ในกรณีที่มีอาคารข้างเคียงรอบทุกด้านและตำแหน่งเข็มที่ใช้ตอกอยู่ในระยะห่างจากอาคารต่างเจ้าของหรือต่างผู้ครอบครองน้อยกว่า 30 เมตร ให้ใช้ระบบเข็มที่มีการเจาะดิน ออกบางส่วนหรือทั้งหมด กรณีที่มีการใช้ระบบเข็มเจาะดินออกทั้งหมดไม่ต้องดำเนินการป้องกัน ตาม 7.1, 7.2 และ 7.3

การตอกเข็มพืดเหล็ก การตอกเสาเข็ม และการขุดคูตาม 7.2 จะต้องกระทำ ห่างจากที่ดินข้างเคียงหรือต่างเจ้าของ ไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้ เว้นแต่จะได้รับการยินยอมจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงเป็นหนังสือ

สรุปกรณีศึกษาข้อเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน

จากการพิจารณาเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคานข้างต้น เป็นการออกเทศบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยในบริเวณที่ 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารไม้ เพื่อการอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม บริเวณริมแม่น้ำโขง ซึ่งปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ แห่งหนึ่งของจังหวัดเลย เพราะด้วยความเป็นเอกลักษณ์และประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นที่ตั้ง ของกลุ่มอาคารที่มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีโบราณสถานที่มีคุณค่า ทางประวัติศาสตร์ และยังมีเอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่น เทศบัญญัติเทศบาลตำบล เชียงคาน จึงมุ่งเน้นควบคุมการพัฒนาในบริเวณที่ 1 อย่างเข้มงวด ส่วนในบริเวณที่ 2 และ 4 ซึ่งเป็น พื้นที่ชุมชนย่านพาณิชย์กรรม จะเป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์อาคารที่ขัดต่อสภาพของพื้นที่ เท่านั้น โดยมีรายละเอียดการควบคุมในพื้นที่ดังนี้

1. การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 บริเวณ ตามสภาพข้อเท็จจริงของพื้นที่ เพื่อที่จะกำหนด ควบคุมให้เหมาะสมกับพื้นที่

1.1 บริเวณที่ 1 ถือว่าเป็นบริเวณที่จะถูกควบคุมการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทมากที่สุด เพราะมีกลุ่มอาคารไม้ที่มีรูปแบบ สถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

1.2 บริเวณที่ 2 เป็นชุมชนอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่ การควบคุมจะน้อยกว่า บริเวณที่ 1 สามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้น

1.3 บริเวณที่ 3 เป็นศาสนสถานที่สำคัญของตำบลเชียงคาน จะไม่สามารถ ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ได้ นอกจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนสถานเท่านั้น

1.4 บริเวณที่ 4 ย่านพาณิชย์กรรมที่มีถนนสายหลักตัดผ่าน การควบคุมจึงเป็นลักษณะการห้ามเฉพาะกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรม เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่บรรจุก๊าซ สุสาน เป็นต้น

2. การควบคุมลักษณะของอาคารในบริเวณที่ 1 ในกรณีเมื่อมีการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขท้ายเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เช่น สีหลังคา สีภายนอกอาคาร วัสดุประกอบอาคาร ระเบียง ลักษณะ แบบ รูปทรง ของอาคาร เป็นต้น เพื่อควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบทางกายภาพอื่น ๆ เพื่อสร้างและดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ของเมือง

3. ในบริเวณที่ 1 กรณีการทำฐานรากของอาคารในการก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร ซึ่งใช้เข็มตอก จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขในการก่อสร้างที่กำหนดไว้ เพื่อลดผลกระทบจากการก่อสร้างต่ออาคารข้างเคียง

2.3.2 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง พ.ศ. 2550 มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 บริเวณ ดังนี้

บริเวณที่ 1 พื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาได้ตามแนวทางการอนุรักษ์ให้เป็นย่านการใช้อาคารประเภทพาณิชย์กรรมและอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม ดังต่อไปนี้

ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(ก) อาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัย ประเภทบ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านแถว ตึกแถว
(ข) อาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรมที่เป็นตึกแถว ประเภทร้านค้า ขนาดย่อยที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน และบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยพื้นที่รวมกันทุกชั้นไม่เกิน 200 ตารางเมตร

(ค) อาคารที่ใช้ประกอบพาณิชย์กรรมที่เป็นอาคารเดี่ยว ตึกแถว ประกอบกิจการประเภทร้านค้าและบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยพื้นที่รวมกันภายในหลังเดียวกันทุกชั้นไม่เกิน 600 ตารางเมตร

(ง) อาคารเพื่อนันทนาการ

(จ) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่มีจำนวนห้องพักไม่เกิน 40 ห้อง

(ฉ).อาคารที่ทำการของทางราชการ หรืออาคารที่ใช้เพื่อเป็นสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่มีใช้โรงกำจัดขยะมูลฝอย หรือบริเวณกำจัดน้ำเสียรวม และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นภายในหลังเดียวกันไม่เกิน 200 ตารางเมตร

(ข) โรงงานจำพวกที่ 1 ในลำดับที่ 2 (8) 2 (9) 2 (11) 4 (7) 10 (1) 10 (2) 10 (3) 11 (1) 11 (7) 12 (5) 12 (6) 12 (7) 12 (8) 12 (10) 12 (11) 13 (7) 13 (8) 20 (1) 20 (4) 23 (1) 23 (3) 23 (4) 24 25 26 28 (1) 28 (2) 33 35 36 (3) 41 (1) 47 (3) 47 (4) 69 70 71 72 82 83 84 (1) 84 (2) 84 (3) 85 86 87 91 (1) 93 94 96 และ 98 ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(ซ) หอเก็บน้ำ

(ฅ) ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้าน ที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 1.00 ตารางเมตร

ทั้งนี้ อาคารตาม (ก) ถึง (ซ) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ความสูงอาคารไม่เกิน 12.00 เมตร และห้ามมิให้มีตาตฟ้า

(2) รูปทรงหลังคาของอาคารเป็นหลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา

บริเวณที่ 2 พื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ฟื้นฟูเพื่อการอนุรักษ์ให้เป็นย่านการใช้อาคารประเภทอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม

ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(ก) อาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัย ประเภทตึกแถว

(ข) อาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรมที่เป็น ตึกแถว ประเภทร้านค้า ขนาดย่อยที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน และบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยพื้นที่ประกอบการพาณิชย์รวมกันไม่เกิน 60 ตารางเมตร ทั้งนี้ไม่รวมถึงร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า

(ค) อาคารที่ใช้ประกอบพาณิชย์กรรม ที่เป็นอาคารเดี่ยว ตึกแถว ประกอบกิจการประเภทร้านค้าและบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยพื้นที่รวมกันทุกชั้นภายในหลังเดียวกัน ไม่เกิน 300 ตารางเมตร ทั้งนี้ ไม่รวมถึงร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า

(ง) อาคารเพื่อนันทนาการ

(จ) ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้าน ที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 1.00 ตารางเมตร

ทั้งนี้อาคารตาม (ก) (ข) และ (ค) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ตึกแถวแต่ละคูหาต้องมีความกว้างโดยวัดระยะตั้งฉากจากแนวศูนย์กลางของเสา ด้านหนึ่งไปยังแนวศูนย์กลางของเสาอีกด้านหนึ่งไม่น้อยกว่าขนาดของอาคารบนแปลงที่ดินเดิม ก่อนเพลิงไหม้เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2548

(2) ตึกแถวสร้างต่อเนื่องเป็นแถวเดียวกันได้ไม่เกิน 22 คูหา ต้องมีที่ว่างระหว่างแถวด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวนั้นกว้างไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร เป็นช่องตลอดความลึกของห้องแถวหรือตึกแถวเพื่อเชื่อมกับที่ว่างด้านหลังอาคาร

(3) ความสูงอาคารไม่เกิน 8.00 เมตร และห้ามมิให้มีดาดฟ้า

(4) รูปทรงหลังคาของอาคารเป็นหลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา

(5) อาคารที่สร้างอยู่ริมทางสาธารณะ ต้องมีระเบียงชั้นสองยื่นออกมาด้านหน้าอาคาร หรือมีกันสาดคลุมทางเดินด้านหน้าอาคาร

(6) องค์ประกอบและส่วนประดับทางสถาปัตยกรรม กำหนดให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกลมกลืนกับอาคารเก่าที่เป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นและคงเหลืออยู่ในบริเวณนี้ ในกรณีที่มีระเบียงยื่นออกมาจากตัวอาคาร วัสดุที่ใช้ต้องเป็นวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ ห้ามมิให้ใช้วัสดุซึ่งมีพื้นผิวมันวาว

(7) ห้องนอนภายในอาคารให้มีความกว้างด้านแคบที่สุดไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร และมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5.00 ตารางเมตร

(8) ตึกแถวต้องมีที่ว่างด้านหลังอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร เพื่อใช้ติดต่อกันโดยมิให้มีส่วนใดของอาคารยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว สำหรับแนวผนังอาคารตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป ให้เว้นแนวผนังด้านหลังของอาคารห่างจากเขตที่ดินอย่างน้อย 2.00 เมตร

(9) ตึกแถวให้ถอยร่นแนวผนังด้านหน้าของอาคารห่างจากเขตที่ดิน 1.20 เมตร

(10) ตึกแถวที่มีระเบียงด้านหน้าอาคาร ต้องมีส่วนต่ำสุดของระเบียงสูงจากระดับทางเท้าไม่น้อยกว่า 2.70 เมตร ในกรณีที่มีกันสาดด้านหน้าอาคารต้องมีส่วนต่ำสุดของกันสาดสูงจากระดับทางเท้าไม่น้อยกว่า 2.30 เมตร

(11) ตึกแถวที่มีด้านข้างใกล้เขตที่ดินของผู้อื่น ให้สามารถก่อสร้างชิดเขตที่ดินของผู้อื่นได้ โดยต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านนั้นด้วย

บริเวณที่ 3 พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นการใช้อาคารประเภทอยู่อาศัย

ภายในบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(ก) อาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัยประเภทบ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านแถว

(ข) อาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรมประเภทอาคารเดี่ยว ตึกแถว ประกอบกิจการประเภทร้านค้าปลีก และบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยพื้นที่รวมกันทุกชั้น ภายในหลังเดียวกันไม่เกิน 200 ตารางเมตร ทั้งนี้ไม่รวมถึงร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า

(ค) อาคารเพื่อนันทนาการ ชุมชนอาหารที่ไม่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ศาลา

(ง) อาคารที่ทำการของทางราชการหรืออาคารที่ใช้ เพื่อเป็นสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีโรงกำจัดขยะมูลฝอย หรือบริเวณกำจัดน้ำเสียรวม โดยพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้น ภายในหลังเดียวกันไม่เกิน 200 ตารางเมตร

(จ) หอเก็บน้ำ

(ฉ) ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้าน ที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 1.00 ตารางเมตร

ทั้งนี้อาคารตาม (ก) ถึง (จ) ให้เป็นไปตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ความสูงอาคารไม่เกิน 6.00 เมตร และห้ามมิให้มีดาดฟ้า

(2) รูปทรงหลังคาของอาคารเป็นหลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา

(3) อาคารที่สร้างอยู่ริมทางสาธารณะต้องมีระเบียงชั้นสองยื่นออกมาด้านหน้าอาคารหรือมีกันสาดคลุมทางเดินด้านหน้าอาคาร

(4) องค์ประกอบและส่วนประดับทางสถาปัตยกรรม กำหนดให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกลมกลืนกับอาคารเก่าที่เป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นและคงเหลืออยู่ในบริเวณ ในกรณีที่มีระเบียงยื่นออกมาจากตัวอาคาร วัสดุที่ใช้ทำราวกันตกต้องเป็นวัสดุทนไฟ และผิวดกแต่งประดับด้วยไม้

ภายในบริเวณที่ 1, 2, 3 และ 4 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะภายนอกทางสถาปัตยกรรมของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อชุมชน เว้นแต่มีความจำเป็นต้องซ่อมแซมเมื่อเกิดความเสียหาย โดยต้องสร้างหรือซ่อมแซมให้เหมือนหรือคล้ายของเดิมมากที่สุด

(2) การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างอาคารถึงยอดผนังของชั้นสูงสุดของอาคาร

ภายในบริเวณที่ 1, 2, 3 และ 4 ห้ามบุคคลใดตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้

อาคารที่มีอยู่แล้วในบริเวณที่ 1, 2, 3 และ 4 ก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะขัดต่อลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้

อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้

สรุปกรณีศึกษาข้อเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง

จากการพิจารณาเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองข้างต้น เป็นการออกเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยในบริเวณที่ 3 เป็นพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นย่านการใช้อาคารประเภทอยู่อาศัย เพราะปัจจุบันในบริเวณดังกล่าวชุมชนตลาดศาลเจ้าโรงทอง ที่มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยายังเป็นราชธานี เป็นชุมชนและย่านการค้าซึ่งคนไทยและคนจีนมาจับจองและสร้างตึกแถวเพื่อทำการค้า กระทั่งถึงปัจจุบัน ตัวอาคาร บ้านเรือนมีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียวหรือสองชั้น รูปแบบทางสถาปัตยกรรมศิลปะจีนผสมศิลปะไทยภาคกลาง อาคารสร้างบนแปลงที่ดินขนาดเล็ก หลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา ประตูหน้าต่างด้านหน้าอาคารส่วนใหญ่เป็นบานลูกฟักไม้ ชั้นล่างมีประตูด้านหน้าเป็นไม้บานเฟี้ยมหรือแผ่นไม้ถอดออกได้ ส่วนใหญ่มีระเบียงลูกกรงไม้หรือกันสาดยื่นออกจากแนวพื้นชั้นสองของด้านหน้าอาคารองค์ประกอบและส่วนประดับด้านสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่เป็นไม้และอาจแกะสลักหรือฉลุลายเป็นลวดลายหรือสัญลักษณ์ตามศิลปะแบบจีนผสมศิลปะไทย จึงถือเป็นอัตลักษณ์ชุมชนที่สำคัญเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองจึงมุ่งเน้นควบคุมการพัฒนาในบริเวณที่ 3 อย่างเข้มงวด ส่วนในบริเวณที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชน ย่านพาณิชยกรรม จะเป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์อาคารที่ขัดต่อกายภาพของพื้นที่เท่านั้น โดยมีรายละเอียดการควบคุมในพื้นที่ดังนี้

1. การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 บริเวณ ตามสภาพข้อเท็จจริงของพื้นที่ เพื่อที่จะกำหนดควบคุมการใช้อาคารให้เหมาะสมกับพื้นที่

1.1 บริเวณที่ 1 กำหนดให้เป็นพื้นที่ฟื้นฟูเพื่อการอนุรักษ์ให้เป็นย่านการใช้อาคารประเภทอยู่อาศัยกึ่งพาณิชยกรรม มีลักษณะเป็นชุมชนที่มีอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่สามารถสร้างอาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัยกึ่งพาณิชยกรรมที่เป็นตึกแถว โรงแรม อาคารเพื่อนันทนาการ โรงงานบางประเภทเป็นต้น ลักษณะการควบคุมไม่เข้มงวดมากนัก

1.2 บริเวณที่ 2 กำหนดให้เป็นพื้นที่ฟื้นฟูเพื่อการอนุรักษ์ให้เป็นการใช้อาคารประเภทอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม มีลักษณะเป็นชุมชนที่มีอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่สามารถสร้างอาคารที่ใช้เพื่อการพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรมที่เป็นตึกแถว โรงแรม อาคารเพื่อนันทนาการ เป็นต้น แต่จะมีการควบคุมขนาดของอาคารที่เข้มงวดมากกว่า เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องขนาดแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่เล็กทั้งความกว้างและความลึกที่ทำให้ไม่สามารถก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ได้

1.3 บริเวณที่ 3 ถือว่าเป็นบริเวณที่จะถูกควบคุมการกำหนดประเภท ลักษณะแบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทมากที่สุด เพราะมีกลุ่มอาคารไม้ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

2. การควบคุมลักษณะของอาคารในบริเวณที่ 1 2 และ 3 ระบุห้ามมิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะภายนอกทางสถาปัตยกรรมของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อชุมชน เว้นแต่มีความจำเป็นต้องซ่อมแซมเมื่อเกิดความเสียหาย โดยต้องสร้างหรือซ่อมแซมให้เหมือนหรือคล้ายของเดิมมากที่สุด

2.3.3 เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552 มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 บริเวณ ดังนี้

บริเวณที่ 1 มีลักษณะเป็นชุมชนที่มีอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่ และชุมชนเก่าริมแม่น้ำจันทบุรี ที่มีความหนาแน่น เป็นย่านที่อยู่อาศัยและศูนย์กลางพาณิชย์กรรม

ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้นโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเพชร พลอย ทอง เงิน นาก หรืออัญมณีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานในลำดับที่ 84 (1) (2) (3) (4) และ (5) โดยมีขนาดไม่เกินโรงงานจำพวกที่ 2

(2) คลังน้ำมันเชื้อเพลิงและสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ไม่ใช่ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ เพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(3) สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และห้องบรรจุก๊าซสำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ไม่หมายความรวมถึง ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาคารที่ใช้ก๊าซ

(4) สถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(5) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน
 (6) สถานที่เก็บสินค้าซึ่งเป็นที่เก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางอุตสาหกรรม

(7) โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(8) ไซโลเก็บผลิตผลทางการเกษตร

(9) สนามแข่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือรถที่ใช้เครื่องจักรกล เว้นแต่รถจักรยาน

(10) สนามยิงปืน

(11) สถานที่กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล

(12) สถานที่กำจัดวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(13) สถานที่ซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ

(14) คลังสินค้า

บริเวณที่ 2 มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุมชนที่ยังไม่หนาแน่นมากนัก รองรับการขยายตัวจากบริเวณที่ 1

ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้นโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเพชร พลอย ทอง เงิน นาก หรืออัญมณีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานในลำดับที่ 84 (1) (2) (3) (4) และ (5) โดยมีขนาดไม่เกินโรงงานจำพวกที่ 2

(2) คลังน้ำ น้ำมันเชื้อเพลิงและสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ไม่ใช่ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ เพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(3) สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และห้องบรรจุก๊าซสำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ไม่หมายความรวมถึง สถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซ และสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ

(4) สถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(5) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(6) อาคารการประกอบพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมประเภทอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่

(7) สถานที่เก็บสินค้าซึ่งเป็นที่พักหรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางอุตสาหกรรม

(8) โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(9) ไซโลเก็บผลิตผลทางการเกษตร

(10) สนามแข่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือรถที่ใช้เครื่องจักรกล เว้นแต่รถจักรยาน

(11) สนามยิงปืน

(12) สถานที่กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล

(13) สถานที่กำจัดวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(14) สถานที่ซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ

บริเวณที่ 3 มีลักษณะเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ ยังไม่มีความหนาแน่นมากนัก ภายในบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้นโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเพชร พลอย ทอง เงิน นาก หรืออัญมณีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานในลำดับที่ 84 (1) (2) (3) (4) และ (5) โดยมีขนาดไม่เกินโรงงานจำพวกที่ 2

(2) คลังน้ำมันเชื้อเพลิงและสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ไม่ใช่ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ เพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่เป็นสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(3) สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และห้องบรรจุก๊าซสำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ไม่หมายความรวมถึงสถานบริการจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซ และสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ

(4) สถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(5) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(6) อาคารการประกอบพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมประเภทอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่

(7) ไซโลเก็บผลิตผลทางการเกษตร

(8) สถานที่กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล

(9) สถานที่กำจัดวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(10) สถานที่ซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ

(11) คลังสินค้า

ภายในบริเวณที่ 1, 2 และ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้

ภายในบริเวณที่ 1, 2 และ 3 ก่อนหรือในวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้

อาคารที่ได้รับอนุญาตหรือในวันแจ้งการก่อสร้าง ตัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงก่อสร้าง ตัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้

สรุปกรณีศึกษาข้อเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี

จากการพิจารณาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีข้างต้น เป็นการออกเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยในบริเวณที่ 1 ที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่มีอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่และชุมชนเก่าริมแม่น้ำจันทบุรี หรือเรียกว่าชุมชนเก่าจันทบุรี ซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ของชาวจีนและญวนอพยพตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี อาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัยและร้านค้าของชุมชนที่มีอายุเกือบร้อยปี ลักษณะเป็นตึกแถวโบราณ มีลวดลายไม้จำหลักอยู่ตามบานประตูหน้าต่างและมุมอาคาร ซึ่งจะพบรูปแบบเรือนขนมปังขิงปะปนอยู่ด้วย จึงถือว่าเป็นย่านประวัติศาสตร์ของจันทบุรี เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีกำหนดควบคุมการใช้อาคารในบริเวณที่ 1 และ 2 เป็นลักษณะการห้ามเฉพาะกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมและการอยู่อาศัย เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่บรรจุก๊าซ สุสาน สถานที่เลี้ยงสัตว์ สนามแข่งรถ สนามยิงปืน เป็นต้น ส่วนบริเวณที่ 3 จะควบคุมการใช้อาคารเข้มงวดน้อยกว่าบริเวณที่ 1 และ 2

2.4 สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการแนวทางการออกข้อบัญญัติต้องคุ้มครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในขั้นต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 ลักษณะของกฎหมาย

เป็นการศึกษาลำดับความสำคัญของกฎหมาย โดยจะไล่เรียงจากกฎหมายที่มีอำนาจสูงสุดใช้บังคับกับประชาชนทุกคน เป็นกฎหมายแม่บทที่กฎหมายอื่น ๆ จะไม่สามารถขัดหรือแย้งได้ ลงลงมาจะเป็นพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองลงมาจากรัฐธรรมนูญ อาศัยอำนาจจากรัฐธรรมนูญโดยตรง เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกระทำทางนิติบัญญัติ เพื่อกำหนดรายละเอียดที่เป็นการเพิ่มเติมหรือขยายบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นต้น ในส่วนของ ข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นกฎที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจทั้งการบริหาร และการออกกฎหมาย ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ อำนาจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การตรากฎหมายเพื่อใช้ บังคับในท้องถิ่น เป็นอำนาจที่ได้รับมาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยตรง เช่น พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

2.4.2 การกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดบริการสาธารณะอย่างได้โดยอิสระตามสมควรและรัฐบาลโดยราชการ ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลแต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ โดยมี พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เรียกย่อ ๆ ว่า “กฎหมายกระจายอำนาจ” ตราขึ้นตามความในมาตรา 284 วรรค 3 ของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 เพื่อส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ และรายได้จากราชการ ส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความ ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคารนั้น จะเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลากหลายบทด้วยกัน เพราะเป็นเรื่อง ของวิถีชีวิตประชาชนในพื้นที่ การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควบคุมการใช้อาคาร หรือสิ่งปลูก สร้างต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม พระราชบัญญัติโรงแรม พระราชบัญญัติ การสาธารณสุข เป็นต้น

2.4.4 การศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2.4.4.1 แนวคิดการพัฒนาย่างยั่งยืน ทฤษฎีที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบ และแนวคิด คือ ทฤษฎีการพัฒนาย่างยั่งยืน (Sustainable Development) โดยเป็นการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทุกด้านล้วนแล้วแต่ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน ดังนี้

1. การพัฒนาด้านสังคม หมายถึง การพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล โดยพัฒนาคนไทยให้มีผลิตภาพสูงขึ้น ปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีสำนึกและวิถีชีวิตที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติ มีสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจัดสรรและผลประโยชน์ด้านการพัฒนาและคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง

2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ การพัฒนาทางเศรษฐกิจจะต้องเป็นไปอย่างสมดุลและเอื้อต่อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ จะต้องนำมาจากกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสะอาดลดปริมาณของเสียและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม

3. การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพและสามารถพลิกฟื้นให้กลับสู่สภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสและมีปัจจัยในการดำรงชีพ

2.4.4.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ โดยมีรูปแบบการมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของภาครัฐที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะสูงสุด

2.4.4.3 กฎหมายที่ตราโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายที่ตราโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกฎหมายนี้ใช้บังคับจำกัดบริเวณเฉพาะในเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกกฎหมายนั้นเท่านั้น (ไม่ได้ใช้บังคับทั่วประเทศเหมือนดังพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบมีอำนาจตรากฎหมายที่มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2.4.5 การเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นออกตามความพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวกผู้วิจัยได้เลือกมาจำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองและเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี จากการวิเคราะห์ข้อบัญญัติข้างต้นแล้ว พบว่า การออกข้อบัญญัติองค์การบริหาร

ส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อใช้บังคับในพื้นที่แต่ละแห่ง
ยังไม่มีหลักการและแนวทางร่วมกันที่ชัดเจน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 นี้ จะนำไปใช้
เป็นกรอบการวิเคราะห์ กรอบการออกแบบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการลงพื้นที่สำรวจ
ลักษณะทางกายภาพในปัจจุบัน เพื่อทำการวิเคราะห์ และอภิปรายผลในบทต่อ ๆ ไป จนนำไปสู่
แนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ ที่คำนึงถึง
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยของคนในพื้นที่ อันเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การบังคับใช้ในพื้นที่



บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในบทนี้ เป็นการศึกษาเนื้อหาสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ การวิจัย โดยมีรายละเอียดอันประกอบไปด้วย กระบวนการวิจัย กรอบแนวคิด ทฤษฎี การเปรียบเทียบจากเนื้อหาในบทที่ 2 นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยแนวทางการออกข้อบัญญัติ ท้องถิ่นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การออกแบบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บและรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุป

3.1. กระบวนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการค้นคว้าหาข้อมูลผลงานทางวิชาการได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง บทความจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความจากเว็บไซต์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้าน กายภาพในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมายที่ท้องถิ่นมีอำนาจตราขึ้นใช้บังคับเอง การเปรียบเทียบ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีความใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติ เทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้า โรงทองและข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลจากพื้นที่ด้วยการสังเกตการณ์ด้วยตัวเอง ข้อมูลจากการแจกแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบวิจัย

กรอบในการรวบรวมข้อมูล ทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งขอบเขต ด้านเนื้อหาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการการพัฒนาอย่างยั่งยืน กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เปรียบเทียบพื้นที่ที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นบังคับใช้และมีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก เพื่อนำมาเป็นแนวทางการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่โครงสร้างระบบ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไป
- 2) แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
- 3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านกายภาพในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมาย ที่ท้องถิ่นมีอำนาจตราขึ้นใช้บังคับเอง

4) การเปรียบเทียบข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมีพื้นที่ทางกายภาพใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเจ้าโรงทอง

5) กรอบตัวแปรในการวิจัย ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา การตั้งคำถาม และลักษณะทางกายภาพในด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างทำการประเมิน ได้แก่ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และการกำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บได้

ขั้นตอนที่ 2 การลงพื้นที่สำรวจพื้นที่วิจัย

การลงพื้นที่สำรวจพื้นที่วิจัย ศึกษาสภาพโครงสร้างทางกายภาพในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์ในอาคารต่าง ๆ วิถีชีวิตการค้าขาย สภาพปัญหาที่พบเห็น และสังเกตโครงสร้างทางกายภาพ แล้วทำการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการลงพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวางแผนในการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบและสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม การตั้งคำถาม โดยคำถามนั้นมาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมาแบ่งเป็นข้อ ๆ จากองค์ประกอบและโครงสร้างทางกายภาพของตลาดน้ำดำเนินสะดวก แล้วนำมาทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายจำนวนน้อยก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ โดยนำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ และตรงตามเป้าหมายของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการวิจัย

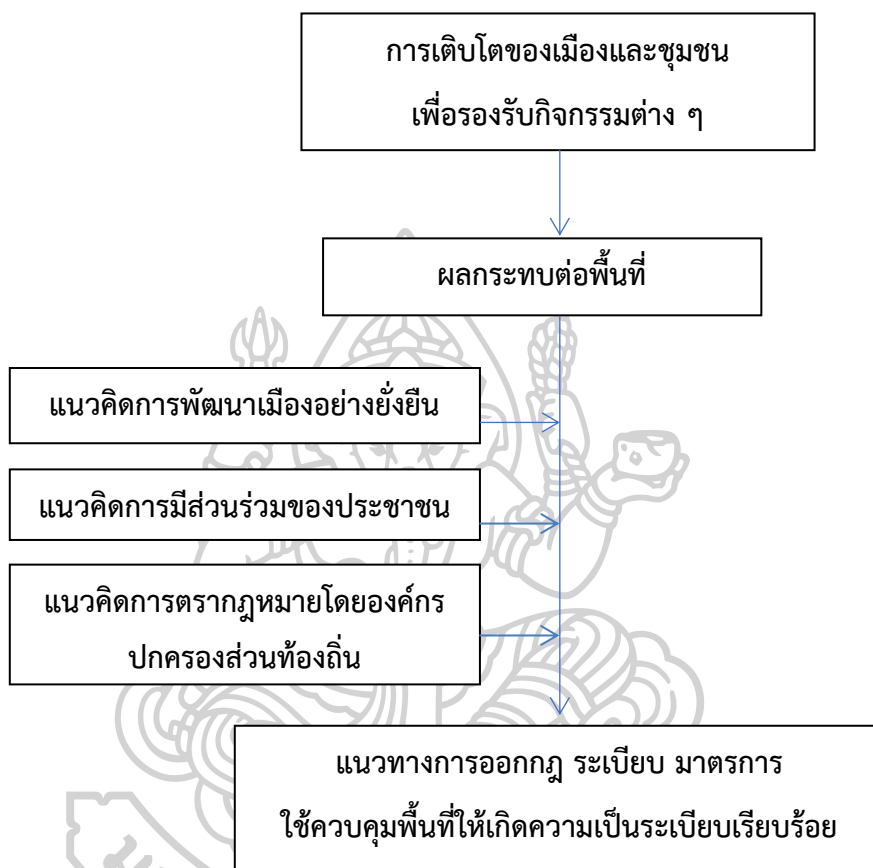
การแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก ส่วนการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในพื้นที่ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตามต้องการในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความถี่ (Frequency) และนำผลที่ได้มานำเสนอในรูปแบบจำนวนร้อยละ (Percentage) นำไปสู่การวิเคราะห์และบรรยายลักษณะของข้อมูลในแต่ละด้านในรูปแบบตารางสถิติ

ขั้นตอนที่ 6 การสรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย การจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษารูปเล่มตามแบบของบัณฑิตวิทยาลัย



ภาพที่ 7 กรอบทฤษฎีและแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

3.2 กรอบทฤษฎีและแนวคิดการวิจัย

การทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน และแนวทางการตรากฎหมายโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการศึกษาผลกระทบเชิงลบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543) ที่ประกาศใช้บังคับแล้วในพื้นที่

ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 3 พื้นที่ อันนำไปสู่แนวทางการออกกฎ ระเบียบ มาตรการเพื่อบังคับใช้ ควบคุมกิจกรรมในพื้นที่ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัย โดยมีแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.2.1 แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทุกด้านล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันดังนี้

3.2.1.1 มิติการพัฒนาด้านสังคม หมายถึง การพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยง กับการพัฒนาเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล โดยพัฒนาคนไทยให้มี ผลิตภาพสูงขึ้น ปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีสำนึกและวิถีชีวิตที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติ มีสิทธิและ โอกาสที่จะได้รับการจัดสรรและผลประโยชน์ด้านการพัฒนาและคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง

3.2.1.2 มิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ อย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ จะต้องเป็นไปอย่างสมดุลและเอื้อต่อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความสามารถ ในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น จะต้องนำมาจากกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี สะอาดลดปริมาณของเสีย ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ไม่สร้างมลพิษที่จะกลายมาเป็นต้นทุนทาง การผลิตในระยะต่อไป รวมทั้งเป็นข้อจำกัดของการเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

3.2.1.3 มิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพและสามารถพลิกฟื้นให้กลับสู่สภาพ ใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสและมีปัจจัยในการดำรงชีพ ซึ่งจะต้อง ปรับเปลี่ยนทัศนคติในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมุ่งการจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างการ ใช้ ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเกื้อกูลรวมถึงการชะลอการใช้และนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ให้มากที่สุด

3.2.2 การกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรที่ไม่ใช่ หน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้องค์กรนั้นสามารถจัดบริการ สาธารณะอย่างได้โดยอิสระตามสมควรและรัฐบาล โดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ ควบคุมดูแลแต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ

การกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองไว้ ดังนี้ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการ กำหนดให้มีการตรากฎหมายแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยมีสาระสำคัญในการจัดตั้ง

คณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กำหนดอำนาจหน้าที่และจัดสรรภาษีอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3.2.3 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ถือเป็นกฎหมายหลักอีกฉบับหนึ่งที่ถูกนำมาบังคับใช้ในการควบคุมดูแลให้การก่อสร้างอาคารหรือสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรงความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การอำนวยความสะดวกแก่การจราจร การสถาปัตยกรรม และถูกต้องตามมาตรฐานของการผังเมือง ซึ่งในปัจจุบันเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ในระดับจังหวัด อำเภอ หรือตำบล) มีภาระหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายฉบับนี้ ในการพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้าง และมีอำนาจในการควบคุมสั่งการ หรือให้มีการระงับการก่อสร้างได้หากการดำเนินการนั้นไม่ถูกต้องหรือขัดกับบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น การก่อสร้างอาคารสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด โดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคารมีความมุ่งหมายที่จะควบคุมลักษณะของอาคาร โดยสามารถแยกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านตัวอาคาร

- 1.1) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งอาคาร
- 1.2) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร
- 1.3) ระยะ หรือระดับระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ

2) ด้านโครงสร้างหรืองานระบบของอาคาร

- 2.1) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- 2.2) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน และความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร
- 2.3) ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอาคาร เช่น ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอย

3) ด้านวิธีการในการก่อสร้างอาคาร

- 3.1) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร
- 3.2) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร

3.3 การเปรียบเทียบข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

โดยผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ที่มีพื้นที่ทางกายภาพใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน พ.ศ. 2553 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเจ้าโรงทอง พ.ศ. 2550 และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พ.ศ. 2552 โดยจะมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 6 ข้อ ได้แก่

3.3.1 การแบ่งบริเวณ คือ การแบ่งตามความแตกต่างและลักษณะเฉพาะของสภาพพื้นที่ เพื่อควบคุมกิจกรรม

3.3.2 กิจกรรมภายในพื้นที่ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์อาคาร เช่น สถานบริการ โรงงาน โรงแรม โรงมหรสพ โรงแรม อาคารเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ อาคารอยู่อาศัยรวม อาคารเก็บสินค้า เป็นต้น

3.3.3 การควบคุมความสูงอาคาร คือ ความสูงของอาคาร และจำนวนชั้น

3.3.4 ขนาดพื้นที่อาคาร คือ การกำหนดขนาดพื้นที่อาคาร ลักษณะอาคารตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสภาพอาคารในแต่ละบริเวณ

3.3.5 ป้าย คือ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อติดตั้งป้าย ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๕๘

3.3.6 ลักษณะของอาคาร คือ การกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะเวลาหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท

3.4 การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

3.4.1 ประชากร

การกำหนดประชากรในการวิจัยในครั้งนี้มีประชากรที่จะทำการศึกษาแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยวิธีการตอบแบบสอบถาม
2. กลุ่มผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยวิธีการสัมภาษณ์

3.4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก มีจำนวนประมาณ 95,130 คน (กรมการปกครอง, 2556) ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้สูตรในการคำนวณของ Yamane (1970) (อ้างถึงใน ธานินทร์ เมฆินทร์ทรากร, 2547:91) เนื่องจากเป็นกรณีที่ทราบจำนวนแน่นอน (Finite Population) โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne} 2$$

n = จำนวนตัวอย่าง, ขนาดของตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิด พลาดที่ยอมรับให้เกิดได้

โดยกำหนดให้ P = 0.1 (90% confidence Level) ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% และยอมรับให้คลาดเคลื่อน 10% แทนค่าได้

$$N = \frac{95,130}{1 + 95,130(0.1)} 2$$

n = 99.8 หรือประมาณ 100

กลุ่มประชาชนในพื้นที่ทั้งหมดมีจำนวน 95,130 คน สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 100 ตัวอย่าง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยวิธีการสัมภาษณ์

3.5 การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อสรุปเป็นข้อแนะนำหรือข้อเสนอแนะในการวิจัย โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ของผู้อยู่อาศัยในเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามผู้อยู่อาศัยในเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

3.5.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก จำนวน 10 คน โดยมีลักษณะคำถามให้แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัญหาของตลาดน้ำดำเนินสะดวก

3.5.3 แบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังเกตการใช้ประโยชน์อาคาร โดยข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรวม และลักษณะโครงสร้างทั่วไปของตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งประกอบไปด้วย องค์ประกอบ สภาพแวดล้อมโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวก การใช้อาคาร ความปลอดภัย และกิจกรรมที่เกิดขึ้นบริเวณรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวก โดยการลงพื้นที่ภาคสนามผู้วิจัยมีอุปกรณ์ในการลงพื้นที่ เช่น สมุดจดบันทึก ปากกา แผนที่ เครื่องบันทึกเสียง อุปกรณ์บันทึกภาพ และคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ เป็นต้น

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยลงพื้นที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งเป็นข้อมูลเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพในปัจจุบัน องค์ประกอบและการใช้ประโยชน์อาคารบริเวณตลาดน้ำและพื้นที่โดยรอบ และข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และความคิดเห็นต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจพื้นที่โดยการเดินสำรวจและนั่งเรือเพื่อสังเกตโครงสร้างทางกายภาพ การใช้ประโยชน์อาคารบริเวณตลาดน้ำและพื้นที่โดยรอบ สภาพปัญหา และอุปสรรค แล้วทำการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการลงพื้นที่และนำข้อมูลที่ได้มาทำการประเมิน การใช้ประโยชน์อาคารบริเวณตลาดน้ำและพื้นที่โดยรอบ สภาพปัญหา และอุปสรรค ส่วนการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยใช้ระยะเวลา 4 วัน

2) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามในพื้นที่ศึกษา จำนวน 100 ชุด โดยใช้ระยะเวลา 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 23 - 24 มีนาคม 2562 และวันที่ 30 มีนาคม 2562 โดยมีผู้ช่วยแจกแบบสอบถามจำนวน 2 คน

3.6.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม โดยเป็นข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยข้อมูลในส่วนนี้มาจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ดังนี้ เอกสารจากหน่วยงานราชการ แผนที่จากหน่วยงานราชการ เอกสารการประชุมสัมพันธของหน่วยงานต่าง ๆ หนังสือ บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งค้นคว้าจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

3.7 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์แล้วอภิปรายผล เพื่อนำไปสู่การตอบคำถามของการวิจัย แล้วนำผลที่ได้จากการศึกษามาเสนอแนะเป็นแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.7.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความต้องการด้านอื่น ๆ จากนั้นผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความถี่ (Frequency) และนำผลที่ได้มานำเสนอในรูปแบบจำนวนร้อยละ (Percentage) นำไปสู่การวิเคราะห์และบรรยายลักษณะของข้อมูลในแต่ละด้าน

3.7.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของผู้อยู่ในอาศัยในบริเวณเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ 5 ระดับ กำหนดคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 คือ น้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลลงในโปรแกรมประยุกต์ทางสถิติ ในการหาค่าความถี่ (Frequency) และนำผลที่ได้มานำเสนอข้อมูลในรูปแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) โดยค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่มาจากการคำนวณหาค่าอันตรภาคชั้นของความกว้างในแต่ละชั้นตามสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

ดังนั้นสามารถสรุประดับค่าคะแนนเฉลี่ยกับระดับความพึงพอใจได้ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.00-1.80	น้อยที่สุด
1.81-2.60	น้อย
2.61-3.40	ปานกลาง
3.41-4.20	มาก
4.21-5.00	มากที่สุด

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และจากการสำรวจพื้นที่นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลมาทำการประเมิน การใช้ประโยชน์อาคารในปัจจุบัน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และตีความเพื่อจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย อันนำไปสู่การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเชิงพรรณนาตามประเด็นที่ได้ศึกษาไว้

3.8 สรุป

การออกแบบการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มตั้งแต่การออกแบบการวิจัยโดยนำแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ในบทที่ 2 มาเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย และข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม การแจกแบบสอบถามให้กับผู้อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก และจากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก โดยนำข้อมูลที่ได้มาบูรณาการประกอบกับการศึกษา สภาพกายภาพของพื้นที่ การใช้ประโยชน์อาคาร เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เปรียบเทียบร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาอภิปราย และเสนอแนะแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และในบทที่ 4 จะเป็นการนำเสนอรายละเอียดจากการสำรวจสภาพพื้นที่วิจัย ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ในบทต่อไป

บทที่ 4

การดำเนินการวิจัย

ตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นสถานที่ที่สำคัญและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทย เพราะมีความเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการค้าขายริมน้ำที่มีความเป็นเอกลักษณ์หาได้ยากในปัจจุบัน ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก แต่เมื่อความนิยมของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการควบคุมการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่โดยข้อบัญญัติฯ สามารถดำเนินการจัดทำ ควบคุม และดูแลได้โดยเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก รวมถึงการขอปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติฯ ในกรณีใช้บังคับไปแล้วเกิดเป็นปัญหาหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันก็สามารถดำเนินการปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงได้โดยเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกเอง

การศึกษาในบทที่ 4 เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา ลักษณะทั่วไป และผลการศึกษาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันสภาพปัญหา และลักษณะการใช้อาคารของพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นหัวข้อที่น่าสนใจต่าง ๆ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก
2. ลักษณะทั่วไปของตลาดน้ำดำเนินสะดวก
3. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก
4. สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 ประวัติความเป็นมาตลาดน้ำดำเนินสะดวก

4.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขตตลาดน้ำดำเนินสะดวก

บริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตั้งอยู่ในเขตอำเภอดำเนินสะดวก อยู่บริเวณด้านตะวันออกของจังหวัดราชบุรี ห่างจากอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เป็นระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3088 ซึ่งเป็นเส้นทางหลักเชื่อมระหว่างตัวจังหวัดราชบุรี – อำเภอดำเนินสะดวก

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จดริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกฝั่งใต้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ - จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองสาธารณะ ไม่ปรากฏชื่อ เส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ และเส้นตั้งฉากกับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ ที่จุดซึ่งอยู่ห่างจากคลองสาธารณะไม่ปรากฏชื่อบรรจบกับคลองต้นตาลไปทางทิศตะวันตก เป็นระยะ ... เมตร - จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก

ทิศใต้ ติดต่อกับ จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากเหนือ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ - จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก - จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองสาธารณะ ไม่ปรากฏชื่อ เส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ และเส้นตั้งฉากกับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ ที่จุดซึ่งอยู่ห่างจากคลองสาธารณะไม่ปรากฏชื่อบรรจบกับคลองต้นตาลไปทางทิศตะวันตก เป็นระยะ ... เมตร

4.1.2 ประวัติความเป็นมาตลาดน้ำดำเนินสะดวก

คลองดำเนินสะดวกเป็นคลองที่มีประวัติอันยาวนาน จุดกำเนิดของคลองดำเนินสะดวกเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2490 จากพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ที่ว่าการเดินทางจากกรุงเทพมหานครไปยังจังหวัดสมุทรสาครนั้น “เรามีคลองภาษีเจริญทำให้การเดินทางไปมาได้สะดวกดี แต่ถ้ามีคลองเชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรีก็จะยิ่งสะดวกขึ้นอีกมาก” โดยมีนายแห่งจุดประสงค์ของพระราชปรารภที่ต้องการเชื่อมโยงแม่น้ำหลัก 3 สาย อันได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำแม่กลองด้วยคลอง เพื่อความ

สะดวกในด้านคมนาคมทางน้ำ โดยแต่เดิมมีคลองภาษีเจริญเชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยา และท่าจีน อยู่แล้ว ต่อมาในปีเดียวกันนั้นเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระประสาธสิทธิ์ (ช่วง บุนนาค) เป็นผู้อำนวยการในขุดคลองเพื่อเชื่อมแม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำแม่กลอง โดยเริ่มต้นขุดจากปากคลองบางยาง แม่น้ำท่าจีน อำเภอบ้านแพ้ว ผ่าน อำเภอดำเนินสะดวก และสิ้นสุดที่อำเภอบางคนที รวมระยะทางทั้งสิ้น 33 กิโลเมตร และพระราชทานนามให้เป็นมงคลแก่คลองนี้ว่า "ดำเนินสะดวก" จึงได้ชื่อว่า คลองดำเนินสะดวก นับตั้งแต่นั้นมาจวบจนปัจจุบัน

คลองดำเนินสะดวกเป็นคลองเก่าแก่แม้อายุเวลาที่ผ่านไปจะมีความเจริญด้วยวัตถุมากมายเข้ามาแทนที่ แต่คลองดำเนินสะดวกยังคงเป็นคลองที่ยังคงมีความงดงามตามธรรมชาติ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก คือ ตลาดนัดทางน้ำ จากการบอกเล่าตลาดน้ำได้เกิดขึ้นตั้งแต่มีคลองดำเนินสะดวกในบริเวณชุมชน และบริเวณปากคลองต่าง ๆ เดิมมีตลาดน้ำให้เห็นอยู่ 2 แห่ง คือ ตลาดน้ำหลักห้าอยู่ที่บริเวณปากคลองบัวงาม หรือบางคนเรียกว่า คลองโพหัก ปัจจุบันตลาดน้ำหลักห้าได้เลิกแล้ว และตลาดน้ำอีกแห่งคือ ตลาดน้ำหลักแปดหรือศาลาแดง โดยตลาดน้ำศาลาแดงนั้นเดิมจะอยู่ที่ปากคลองลัดราชบุรีแต่ด้วยความเจริญด้านวัตถุ ปัจจุบันตลาดน้ำศาลาแดงหรือตลาดน้ำหลักแปดได้ย้ายมาอยู่ฝั่งตรงข้ามบริเวณปากคลองต้นเข็ม ทั้งนี้ เพราะมีถนนเข้าถึงบริเวณนี้ทำให้การเดินทางสะดวก (เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก, 2557)

4.2 ลักษณะทั่วไปของชุมชนดำเนินสะดวก

4.2.1 การตั้งถิ่นฐาน

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชาชนส่วนใหญ่จะเกาะตัวไปตามคลองดำเนินสะดวก และคลองสาขาต่าง ๆ ที่กระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ โดยจะหนาแน่นบริเวณเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก และมีแนวโน้มขยายตัวไปตามแนวถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 325 นอกจากนี้บริเวณพื้นที่รอบนอกถัดออกมาจากศูนย์กลางชุมชน ส่วนใหญ่จะยังคงเป็นย่านที่พักอาศัยที่ขยายตัวเกาะไปตามแนวคลองต่าง ๆ สภาพเป็นพื้นที่เกษตรกรรมกระจายตัวโดยรอบชุมชน

4.2.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนดำเนินสะดวกมีอาคารบ้านเรือนที่อยู่อาศัยอยู่หนาแน่นบริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 325 และทางหลวงชนบท รพ. 3335 รวมทั้งแนวขนานกับถนนสายย่อยต่าง ๆ ภายในชุมชน เช่น ถนนสายดำเนินสะดวก - ตลาดหลักห้า ถนน ยธ.รพ. สายวัดอุบล - วัดหลักหก ทางหลวงชนบท รพ. 3003 ทางหลวงชนบท รพ. 5048 ถนนโยธาธิการสนามชัย - หลักห้า ถนน รพช.รพ. 3020 และถนน รพช.รพ. 3111 เป็นต้น

ที่อยู่อาศัยที่อยู่ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นตึกแถว ส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียวหรือสองชั้น วัสดุอาคารทำด้วยไม้เป็นส่วนใหญ่ บริเวณโดยรอบตลาดเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ซึ่งเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางด้านการค้า การท่องเที่ยว และการบริการในระดับอำเภอ เช่น ร้านค้า ตลาด ธนาคาร ปั้มน้ำมัน เป็นต้น สามารถให้บริการสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป และการบริการขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในพื้นที่โดยรอบได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ภายในบริเวณชุมชนย่อยต่าง ๆ ยังพบร้านขายของชำหรือร้านขายของเบ็ดเตล็ดสำหรับให้บริการสินค้าและบริการให้แก่ประชาชนในพื้นที่ละแวกใกล้บ้าน

4.2.3 เศรษฐกิจ

ลักษณะของกิจการค้าและบริการอำเภอดำเนินสะดวกจะเป็นการค้าและบริการพื้นฐานประจำวันที่ให้บริการแก่ประชาชนที่พักในบริเวณชุมชนและรอบชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าปลีกประเภทร้านขายของชำ ของใช้เบ็ดเตล็ด ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม และสถานบริการอื่น ๆ มีสถานประกอบการธุรกิจการค้า/บริการ และแรงงาน จำนวน ๒๙๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑๑ มีแรงงานรวม ๙๐๕ คน ลูกจ้าง ๔๓๓ คน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนสถานประกอบการธุรกิจการค้า/บริการ และแรงงาน จังหวัดราชบุรี

อำเภอ/ตำบล	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	แรงงานรวม	ลูกจ้าง	ขนาดแรงงาน คน/แห่ง
ทต.ดำเนินสะดวก	๒๙๖	๔๐.๑๑	๙๐๕	๔๓๓	๓.๑
ทต.ศรีดอนไผ่	๑๑๗	๑๕.๘๖	๓๖๐	๑๕๒	๓.๑
ทต.ประสาธสิทธิ์	๑๓๕	๑๘.๒๙	๒๔๖	๕๗	๑.๘
อบต.ดอนไผ่	๗๗	๑๐.๔๓	๑๗๖	๓๒	๒.๓
อบต.ขุนพิทักษ์	๘๐	๑๐.๘๔	๑๖๐	๔๐	๒.๐
อบต.ตาหลวง	๓๓	๔.๔๗	๘๗	๔๔	๒.๖

ที่มา: สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม, 2555 ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี

4.2.4 การจัดเก็บขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลดำเนินสะดวกมีการจัดเก็บและกำจัดขยะจากอาคารบ้านเรือน และสถานประกอบการ โดยมีการจัดเก็บขยะทางเรือ และทางรถยนต์ โดยชุมชนดำเนินสะดวกมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ทำให้มีปริมาณขยะจากนักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มด้วย ปัจจุบันจำนวนขยะที่เก็บได้ประมาณ 15-20 ตันต่อวัน และขนนำไปกำจัดขยะของเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เนื้อที่ประมาณ 65 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณหมู่ที่ 3 ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัด

ราชบุรี ซึ่งเป็นที่ดินของตนเอง แต่เป็นรูปแบบการกำจัดโดยการตากแดดและเผา ไม่มีการฝังกลบหรือการเผาอย่างถูกวิธี โดยมีรถขนเก็บขยะจำนวน 4 คัน เรือเก็บขยะ จำนวน 3 ลำ

4.2.5 การบำบัดน้ำเสียและการระบายน้ำ

ปัจจุบันประชาชนทุกครัวเรือนมีแค่ระบบถังบำบัดน้ำเสียและถังดักไขมันในครัวเรือน ก่อนระบายสู่ลำรางและลำคลองสาธารณะ เนื่องจากสภาพพื้นที่มีลำคลองครอบคลุมทุกพื้นที่ ระบบท่อระบายน้ำมีเฉพาะบริเวณชุมชนดำเนินสะดวกและชุมชนประสาธสิทธิ์เท่านั้น บริเวณนอกชุมชนยังไม่มีท่อระบายน้ำ โดยระบายลงสู่ลำคลองใกล้เคียงโดยตรง จึงทำให้ปัจจุบันคุณภาพน้ำในลำคลองสายต่าง ๆ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ใช้ทำการเกษตรได้ แต่ไม่สามารถนำมาอุปโภคบริโภคได้ ต้องทำการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อน ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวนิยมล่องเรือเที่ยวชมวิถีชีวิตริมน้ำ พบบางพื้นที่น้ำในลำคลองมีกลิ่นและปัญหาขยะและผักตบชวา (สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดราชบุรี., 2561)

4.2.6 การสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

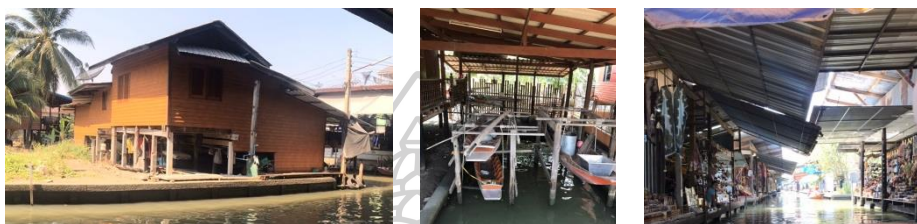
ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่สำรวจลักษณะทางกายภาพของตลาดน้ำดำเนินสะดวก และพื้นที่โดยรอบด้วยกันสองวิธี คือ การเดินเท้าสำรวจ และการนั่งเรือสำรวจแล้วทำการจดบันทึกโดยศึกษาลักษณะทางกายภาพที่เกี่ยวกับการใช้อาคาร ลักษณะของอาคาร ความปลอดภัย สถาปัตยกรรม การจราจรทางเรือ เส้นทางเดินริมคลอง ร้านค้าต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 บริเวณ ตามลักษณะการใช้อาคารมีรายละเอียด ดังนี้



ภาพที่ 7 แสดงพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

4.2.6.1 บริเวณที่ 1 เป็นพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นการใช้อาคารประเภทพาณิชย์กรรมและอาคารที่อยู่อาศัย เพราะจากสภาพในปัจจุบันลักษณะอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวใต้ถุนสูงไว้สำหรับจอดเรือตัวอาคารเป็นไม้ หลังคาทรงจั่ว และบริเวณต่อเนื่องกับบริเวณที่ 2 และ 3 จะมีลักษณะเป็นเรือนไม้ติดกันเป็นแถวยื่นลงในลำคลองเพื่อเป็นที่จำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องสัญจรทางเรือเท่านั้น



ภาพที่ 8 สภาพการใช้อาคารในบริเวณที่ 1

ที่มา: ผู้วิจัย, 2562

4.2.6.2 บริเวณที่ 2 เป็นพื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาได้ตามแนวทางการอนุรักษ์ให้เป็นการใช้อาคารประเภทพาณิชย์กรรมและอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม ในปัจจุบันบริเวณที่ 2 คือตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่เป็นที่คุ้นเคยของนักท่องเที่ยว มีลักษณะการใช้อาคารเป็นอาคารแถวโครงสร้างส่วนใหญ่ทำด้วยไม้ หลังคาสูงทรงจั่วและปั้นหยา วัสดุเป็นสังกะสี ร้านค้าในอาคารส่วนใหญ่ขายอาหารตามสั่งและของที่ระลึก ส่วนการขายสินค้าในเรือจะเป็นสินค้าประเภทพืชผลทางการเกษตรที่ชาวบ้านเพาะปลูกเอง



ภาพที่ 9 สภาพการใช้อาคารในบริเวณที่ 2

ที่มา: ผู้วิจัย, 2562

4.2.6.3 บริเวณที่ 3 เป็นบริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของตัวตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีลักษณะเป็นลานจอดรถให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อาคารพาณิชย์ ตึกแถว ร้านค้าต่าง ๆ เป็นบริเวณชุมชนสมัยใหม่



ภาพที่ 10 สภาพการใช้อาคารในบริเวณที่ 3

ที่มา: Google แผนที่ (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://map.google.co.th/>

4.3 ผลการศึกษาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

แบบประเมินความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 100 คน ต่อลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS ทำให้ได้ผลการศึกษาออกเป็นประเด็น ตามเนื้อหาของแบบสอบถาม รายละเอียดดังนี้

4.3.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลดำเนินสะดวก จำนวน 100 คน พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62 (ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเพศของประชาชน)

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเพศของประชาชน

เพศ	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
ชาย	37	37
หญิง	62	62

ที่มา : ผู้วิจัย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอายุ 21 - 30 ปี และ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34 และ 20 ตามลำดับ (ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลอายุของประชาชน)

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลอายุของประชาชน

ช่วงอายุ	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
ต่ำกว่า 20 ปี	11	11
21 - 30 ปี	34	34
31 - 40 ปี	20	20
41 - 50 ปี	14	14
51 - 60 ปี	13	13
มากกว่า 60 ปี	7	7

ที่มา : ผู้วิจัย

ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45 และ 27 ตามลำดับ (ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของประชาชน)

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของประชาชน

ระดับการศึกษา	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
น้อยกว่าประถมศึกษา	6	6
ประถมศึกษา	13	13
ปริญญาตรี	45	45
สูงกว่าปริญญาตรี	8	8

ที่มา : ผู้วิจัย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก คิดเป็นร้อยละ 54 (ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน)

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน

สถานที่พักอาศัย	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
ในเขตเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก	44	44
นอกเขตเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก	54	54

ที่มา : ผู้วิจัย

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17 และ 15 ตามลำดับ (ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลอาชีพของประชาชน)

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลอาชีพของประชาชน

อาชีพ	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	15
พนักงานบริษัทเอกชน	10	10
นักเรียน/นักศึกษา	13	13

อาชีพ	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
รับจ้างทั่วไป	19	19
แม่บ้าน	3	3
เกษียณอายุ	2	2
อื่น ๆ	3	3

ที่มา : ผู้วิจัย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย และเพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 39 และ 37 ตามลำดับ (ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลรายได้ของประชาชน)

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลรายได้ของประชาชน

รายได้	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
ไม่เพียงพอ	7	7
เพียงพอ	39	39
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	37	37
เพียงพอและเหลือเก็บ	16	16

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

4.3.2.1 สรุบบแบบสอบถามความถึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกในด้านสังคม จำแนกออกเป็น 8 ข้อ รายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) คำถาม คือ ควรจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและลานกิจกรรมให้มากขึ้น จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านการจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและลานกิจกรรมมากขึ้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.84 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.846

(2) คำถาม คือ ควรจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะเพิ่มขึ้น จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านการจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะเพิ่มขึ้นสำหรับทุก ๆ คนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.14 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.908

(3) คำถาม คือ ควรเพิ่มลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านการจัดให้มีลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.79 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.966

(4) คำถาม คือ ควรส่งเสริมให้มีทางเดินเท้าริมคลองเพื่อการท่องเที่ยว จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านการจัดให้มีทางเดินเท้าริมคลองเพื่อการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.03 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.839

(5) คำถาม คือ ควรจัดการเดินเรือบริการนักท่องเที่ยวให้ปลอดภัย และสะดวกสบายมากขึ้น จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านการจัดการเดินเรือบริการนักท่องเที่ยวให้ปลอดภัยและสะดวกสบายมากขึ้นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.13 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.893

(6) คำถาม คือ ความพึงพอใจในบริการป้องกันเพลิงไหม้ และสาธารณภัยอื่น ๆ จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านบริการป้องกันเพลิงไหม้ และสาธารณภัยอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.48 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.941

(7) คำถาม คือ ควรเพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณทางเดินเท้าหรือพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจต่อการเพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณทางเดินเท้าหรือพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.72 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.847

(8) คำถาม คือ ความพึงพอใจในระบบความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินจากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจด้านระบบความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.59 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.918

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านสังคม ของผู้อยู่อาศัย
ในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก (n = 100)			
ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และลานกิจกรรมให้มากขึ้น	Mean 3.84	standard Deviation 0.846	มาก
การจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะเพิ่มขึ้น	Mean 4.14	standard Deviation 0.908	มาก
ควรเพิ่มลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ให้เพียงพอ	Mean 3.79	standard Deviation 0.966	มาก
ควรส่งเสริมให้มีทางเดินเท้าริมคลองเพื่อ การท่องเที่ยว	Mean 4.03	standard Deviation 0.839	มาก
ควรจัดการเดินเรือบริการนักท่องเที่ยว ให้ปลอดภัยและสะดวกสบายมากขึ้น	Mean 4.13	standard Deviation 0.893	มาก
ความพึงพอใจในบริการป้องกันเพลิงไหม้ และสาธารณภัยอื่น ๆ	Mean 3.48	standard Deviation 0.941	มาก
ควรเพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณทางเดิน เท้าหรือพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ	Mean 3.72	standard Deviation 0.847	มาก
ความพึงพอใจในระบบความปลอดภัย ของชีวิตและทรัพย์สินควรจัดให้มี ห้องน้ำสาธารณะเพิ่มขึ้น	Mean 3.59	standard Deviation 0.918	มาก
หมายเหตุ 1.00-1.80 น้อยที่สุด 1.81-2.60 น้อย 2.61-3.40 ปานกลาง 3.41-4.20 มาก 4.21-5.00 มากที่สุด			

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.2.2 สรุปแบบสอบถามความถึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนิน
สะดวกในด้านเศรษฐกิจ จำแนกออกเป็น 8 ข้อ รายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) คำถาม คือ ความพึงพอใจในอาชีพปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องประกอบ
อาชีพเสริมจากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณ
พื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจในอาชีพปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องประกอบอาชีพเสริม
อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.855

(2) คำถาม คือ ความต้องการรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น
กว่าในปัจจุบันจากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณ

พื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความต้องการรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.57 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.830

(3) คำถาม คือ ความพึงพอใจต่อปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว ตลาดน้ำดำเนินสะดวกในปัจจุบัน จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจต่อปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวกในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.53 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.966

(4) คำถาม คือ ควรมีการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว มากกว่าปัจจุบัน จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจต่อการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากกว่าปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.91 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.907

(5) คำถาม คือ ความพึงพอใจต่อจำนวนกิจกรรมและสินค้าที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจต่อจำนวนกิจกรรมและสินค้าที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.899

(6) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการเข้ามาดำเนินธุรกิจของนักลงทุน จากต่างถิ่น จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจต่อการเข้ามาดำเนินธุรกิจของนักลงทุนจากต่างถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.14 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.930

(7) คำถาม คือ การสูญเสียรายได้จากการเลิกจ้างงาน แจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกต่อการสูญเสียรายได้จากการเลิกจ้างงานจากการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.13 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.796

(8) คำถาม คือ อัตราการเสียชีวิตให้กับเทศบาลในปัจจุบัน จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกต่ออัตราการเสียชีวิตให้กับเทศบาลในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.27 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.856

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจของผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก (n = 100)			
ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับ ทัศนคติความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ความพึงพอใจในอาชีพปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้อง ประกอบอาชีพเสริม	Mean	standard Deviation	มาก
	3.51	0.855	
ความต้องการรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่ายเพิ่มมาก ขึ้นกว่าในปัจจุบัน	Mean	standard Deviation	มาก
	3.57	0.83	
ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวตลาดน้ำ ดำเนินสะดวกในปัจจุบัน	Mean	standard Deviation	มาก
	3.53	0.966	
ควรมีการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว เข้ามาเที่ยวมากกว่าปัจจุบัน	Mean	standard Deviation	มาก
	3.91	0.907	
จำนวนกิจกรรมและสินค้าที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวใน ปัจจุบัน	Mean	standard Deviation	มาก
	3.44	0.899	
การเข้ามาดำเนินธุรกิจของนักลงทุน จากต่างถิ่น	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.14	0.93	
การสูญเสียรายได้จากการเลิกจ้างงาน	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.13	0.796	
อัตราการเสียหายให้กับเทศบาลในปัจจุบัน	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.27	0.856	
หมายเหตุ 1.00-1.80 น้อยที่สุด 1.81-2.60 น้อย 2.61-3.40 ปานกลาง 3.41-4.20 มาก 4.21-5.00 มากที่สุด			

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.2.3 สรุปแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนิน สะดวกในด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกออกเป็น 8 ข้อ รายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียในคลอง
ดำเนินสะดวก จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณ
พื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองดำเนินสะดวก
อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.04 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ
0.870

(2) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.10 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.925

(3) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาฝุ่นละออง อากาศเสีย จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจในการจัดการปัญหาฝุ่นละออง อากาศเสีย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.93 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.929

(4) คำถาม คือ ความพึงพอใจในบริการน้ำประปาในชุมชน จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจในบริการน้ำประปาในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.19 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.879

(5) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาเสียงและควัน จากเครื่องยนต์ จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจในการจัดการปัญหาเสียงและควันจากเครื่องยนต์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.78 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.065

(6) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหากลิ่นรบกวนจากแหล่งต่าง ๆ จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มีความพึงพอใจในการจัดการปัญหากลิ่นรบกวนจากแหล่งต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.88 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.874

(7) คำถาม คือ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่ง จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.05 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.917

(8) คำถาม คือ อาคารสูงที่สร้างใกล้ตลาดน้ำจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากการแจกแบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกต่ออาคารสูงที่สร้างใกล้ตลาดน้ำจำนวนเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.84 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.911

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมของผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก (n = 100)			
ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองดำเนินสะดวก	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.04	0.87	
ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.1	0.925	
ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองอากาศเสีย	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	2.93	0.929	
ความพึงพอใจในบริการน้ำประปาในชุมชน	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.19	0.879	
ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาเสียงและควันจากเครื่องยนต์	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	2.78	1.065	
ความพึงพอใจในการจัดการปัญหากลิ่นรบกวนจากแหล่งต่าง ๆ	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	2.88	0.874	
ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่ง	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	3.05	0.917	
อาคารสูงที่สร้างใกล้ตลาดน้ำจำนวนมากขึ้น	Mean	standard Deviation	ปานกลาง
	2.84	0.911	
หมายเหตุ 1.00-1.80 น้อยที่สุด 1.81-2.60 น้อย 2.61-3.40 ปานกลาง 3.41-4.20 มาก 4.21-5.00 มากที่สุด			

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

แบบสอบถามในส่วนที่ 3 เรื่อง ความคิดเห็นต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นได้มากยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 คำถาม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในตอนท้าย 1 ข้อ รายละเอียดดังนี้

(1) ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านมีปัญหาการสูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพหรือไม่ เพราะเหตุใด พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัญหาการสูญเสียรายได้เกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจ และความเสื่อมโทรมของตลาดน้ำดำเนินสะดวกทำให้ไม่มีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจ ค้าขายงานบริการ สูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพ

(2) ท่านอยากให้มีการอนุรักษ์อะไรบ้างในชุมชนของท่าน พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ต้องการให้อนุรักษ์วิถีชีวิต อาคาร บ้านเรือน ร้านค้า การพายเรือขายของริมคลองในแบบดั้งเดิม หากมีการสร้างอาคารใหม่เกิดขึ้น ควรมีการควบคุมให้มีความกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมดั้งเดิม เพื่อรักษาอัตลักษณ์ความเป็นตลาดน้ำไว้

(3) ในชุมชนของท่านมีปัญหาอะไรบ้างที่ควรแก้ไข พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษทางอากาศที่ถูกปล่อยออกมาจากท่อไอเสียของรถยนต์ และปัญหาการทิ้งขยะลงลำคลอง ส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย

(4) ท่านอยากให้มีการหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะเป็นตึกเกิดขึ้นในพื้นที่หรือไม่ เพราะเหตุใด ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่ต้องการให้มีการสร้างตึกขึ้นในพื้นที่ เพราะจะทำให้สูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ชุมชนเก่าริมคลองไป และต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไว้ เพราะเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ได้

(5) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ถังขยะ ทางเดินริมคลอง กำหนดจุดสูบบุหรี่ เป็นต้น และควรควบคุมบริเวณห้ามติดเครื่องยนต์

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการเปรียบเทียบข้อมูลบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี ในบทที่ 2 นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อในการพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลบัญญัติท้องถิ่นข้างต้นออกเป็น 6 หัวข้อ ได้แก่ 1. การแบ่งบริเวณ 2. กิจกรรมภายในพื้นที่ 3. การควบคุมความสูงอาคาร 4. ขนาดพื้นที่อาคาร 5. ป้าย และ 6. ลักษณะของอาคาร เพื่อที่จะสามารถเปรียบเทียบการควบคุมในแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 14 สรุปการเปรียบเทียบข้อมูลบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 14 ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง

ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง					
ลำดับที่	ประเด็น	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน จ.เลย	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเจ้าโรงทอง จ.อ่างทอง	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทร์ จ.จันทร์บุรี	หลักการร่วมกันเพื่อนำไปเป็นกรอบ ในการร่างข้อบัญญัติฯ
1	การแบ่งบริเวณ	4 บริเวณ	3 บริเวณ	3 บริเวณ	แบ่งบริเวณตามความแตกต่างของสภาพ พื้นที่ เพื่อควบคุมกิจกรรมและอื่น ๆ ให้ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ
กิจกรรมภายในพื้นที่					
2	อาคารที่อยู่อาศัย	- ห้ามอาคารอยู่อาศัยรวม (บริเวณ 1+3)	- ห้าม เว้นแต่ บ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้าน แถว ตึกแถว (บริเวณ 1) - ห้าม เว้นแต่ ตึกแถว (บริเวณ 2) - ห้าม เว้นแต่ บ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านแถว (บริเวณ 3)	-	อนุญาตสำหรับอาคารอยู่อาศัยโดยทั่วไป และห้ามสำหรับบางลักษณะ/รูปแบบ อาคารที่มีความหนาแน่นมาก หรือไม่ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่
3	อาคารพักอาศัย กึ่งพาณิชย์กรรม	-	- ห้าม เว้นแต่ประเภทร้านค้าขนาดย่อย ที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน และ บริการที่ส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยว (บริเวณ 1+2+3)	-	อนุญาตสำหรับพื้นที่โดยทั่วไป และห้าม สำหรับบางพื้นที่/บางบริเวณ โดยอาจมี การระบุเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของอาคารดังกล่าว
4	อาคาร พาณิชย์กรรม	- ห้ามอาคารพาณิชย์กรรม (บริเวณ 3)	- ห้าม เว้นแต่ อาคารเดี่ยว ตึกแถว ประกอบกิจการประเภทร้านค้า และ บริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว (บริเวณ 1+2)	-	อนุญาตสำหรับพื้นที่โดยทั่วไป และห้าม สำหรับบางพื้นที่/บางบริเวณ โดยอาจมี การระบุเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของอาคารดังกล่าว
5	อาคาร สถานราชการ	- ห้ามอาคารสถานราชการ (บริเวณ 3)	-	-	อนุญาต เว้นแต่บางพื้นที่ที่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม

ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่น 3 แห่ง						
ลำดับที่	ประเด็น	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน จ.เลย	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง จ.อ่างทอง	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทร์บุรี จ.จันทร์บุรี	หลักการรวมกันเพื่อนำไปเป็นกรอบ ในการร่างข้อบัญญัติฯ	
6	โรงพยาบาล	- ห้ามโรงพยาบาล (บริเวณ 1+3)	-	-	อนุญาต เว้นแต่บางพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม	
7	ตลาด	- ห้ามตลาด (บริเวณ 1+3)	-	-	อนุญาต เว้นแต่บางพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม	
8	สถานบริการ	- ห้ามสถานบริการ (บริเวณ 1+2+3+4)	-	-	อนุญาต เว้นแต่บางพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม	
9	ร้านขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์	- ห้ามร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ (บริเวณ 1+3+4)	-	-	อนุญาต เว้นแต่บางพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม	
10	โรงงาน	- ห้ามโรงงานทุกประเภท รวมทั้งโรงกำจัด ขยะมูลฝอย และโรงบำบัดน้ำเสียรวม (บริเวณ 1+2+3+4)	- ห้ามโรงงาน จำพวกที่ 1 บางประเภท (บริเวณ 1)	- ห้ามโรงงานทุกประเภท ยกเว้น โรงงาน เกี่ยวกับเพชร พลอย ทอง เงิน นาก หรืออัญมณีอย่างใดอย่างหนึ่ง... ไม่เกิน จำพวกที่ 2 (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต เว้นแต่บางประเภทโรงงานที่มี ความสำคัญต่อพื้นที่ หรือวิถีชีวิตชุมชน โดยต้องไม่เป็นโรงงานที่สร้างมลภาวะสู่พื้นที่	
11	โรงแรม	-	- ห้าม เว้นแต่ ห้องพักไม่เกิน 40 ห้อง (บริเวณ 1)	-	อนุญาต โดยอาจมีการปรับปรุงเพิ่มเติม	
12	อาคารเพื่อ นันทนาการ	-	-	-	อนุญาต	
13	อาคารเลี้ยงสัตว์/ โรงฆ่าสัตว์	- ห้ามอาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด (บริเวณ 1+2+3)	-	- ห้ามสถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อ การค้า/ห้ามโรงฆ่าสัตว์ (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต	

ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง					
ลำดับที่	ประเด็น	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชิงคัน จ.เลย	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลลำโรงทอง จ.อ่างทอง	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี จ.จันทบุรี	หลักการร่วมกันเพื่อนำไปเป็นกรอบในการร่างข้อบัญญัติฯ
14	อาคารเก็บสินค้า/อาคารเก็บสินค้า/อาคารเก็บผลผลิตทางการเกษตร ที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 100 ตร.ม.	- ห้ามอาคารเก็บสินค้า/อาคารเก็บผลผลิตทางการเกษตร ที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 100 ตร.ม. (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามอาคารเก็บสินค้า/อาคารเก็บผลผลิตทางการเกษตร (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามสถานที่เก็บสินค้า/คลังสินค้า (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
15	ไฮโดร	- ห้ามไฮโดร (บริเวณ 3)	- ห้ามไฮโดร (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามไฮโดร (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
16	สถานที่เกี่ยวกับน้ำมัน/ก๊าซ	- ห้ามสถานที่บรรจุก๊าซ/สถานที่เก็บก๊าซ (บริเวณ 1+2+3+4) - ห้ามสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงฯ (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามสถานที่บรรจุก๊าซ/สถานที่เก็บก๊าซ (บริเวณ 1+2+3) - ห้ามสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงฯ (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามสถานที่บรรจุก๊าซ/สถานที่เก็บก๊าซ (บริเวณ 1+2+3) - ห้ามสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงฯ (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
17	โรงซ่อม	- ห้ามโรงซ่อม/โรงพ่นสีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ (บริเวณ 1+2+3+4)	- ห้ามโรงซ่อม/โรงพ่นสีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ (บริเวณ 1+2+3)	-	ไม่อนุญาต
18	สถานีขนส่ง	- ห้ามสถานีขนส่ง (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามสถานีขนส่ง (บริเวณ 1+2+3)	-	ไม่อนุญาต
19	ท่อเก็บน้ำ	-	-	-	อนุญาต
20	สุสาน	- ห้ามสุสาน (บริเวณ 1+2+4)	- ห้ามสุสาน (บริเวณ 1+2)	- ห้ามสุสาน (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
21	เพิงหรือแผงลอย	- ห้ามเพิงหรือแผงลอย (บริเวณ 1+2+3)	-	-	อนุญาต เว้นแต่บางพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
22	สนามแข่งรถ	-	- ห้ามสนามแข่งรถ (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามสนามแข่งรถ (บริเวณ 1+2)	ไม่อนุญาต
23	สนามยิงปืน	-	- ห้ามสนามยิงปืน (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามสนามยิงปืน (บริเวณ 1+2)	ไม่อนุญาต



ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง

ลำดับที่	ประเด็น	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชิงคัน จ.เลย	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเจ้าโรงทอง จ.อ่างทอง	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทร์ จ.จันทร์	หลักการร่วมกันเพื่อนำไปเป็นกรอบ ในการร่างข้อบัญญัติฯ
24	สถานที่กำจัดมูลฝอย	- สถานที่กำจัดมูลฝอย (บริเวณ 1+2+3)	- สถานที่กำจัดมูลฝอย (บริเวณ 1+2+3)	- สถานที่กำจัดมูลฝอย (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
25	สถานที่กำจัดวัตถุอันตราย	- สถานที่กำจัดวัตถุอันตราย (บริเวณ 1+2+3)	- สถานที่กำจัดวัตถุอันตราย (บริเวณ 1+2+3)	- สถานที่กำจัดวัตถุอันตราย (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
26	สถานที่ซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ	-	- สถานที่ซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ (บริเวณ 1+2+3)	- สถานที่ซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ (บริเวณ 1+2+3)	ไม่อนุญาต
ความสูงอาคาร					
27	ความสูง ไม่เกิน...	- อาคาร 2 ชั้น หรือ 10 เมตร (บริเวณ 1+3) - 16 เมตร (บริเวณ 2) (บริเวณ 3 กรณี เป็นอาคารประเภทที่พักแหว หรืออาคาร อยู่อาศัยรวม)	- 12 เมตร และห้ามมีดาดฟ้า (บริเวณ 1) - 8 เมตร สำหรับอาคารบางประเภท (บริเวณ 2*) - 6 เมตร และห้ามมีดาดฟ้า (บริเวณ 3)	-	กำหนดความสูงของอาคารตามความ เหมาะสมของแต่ละบริเวณนั้น ๆ เพื่อ วัตถุประสงค์ทางด้านภูมิทัศน์ การรองรับ กิจกรรม และอื่น ๆ

ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง					
ลำดับที่	ประเด็น	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน จ.เลย	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง จ.อ่างทอง	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี จ.จันทบุรี	หลักการร่วมกันเพื่อนำไปเป็นกรอบ ในการร่างข้อบัญญัติฯ
ขนาดพื้นที่อาคาร					
28	พื้นที่อาคาร รวมกัน ไม่เกิน...	- 200 ตารางเมตร (บริเวณ 1) - 1000 ตารางเมตร (บริเวณ 2)	บริเวณ 1 - 200 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพักอาศัย - 600 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพาณิชย์ - 600 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพาณิชย์ บริเวณ 2 - 60 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพักอาศัย - 300 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพาณิชย์ บริเวณ 3 - 200 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพักอาศัย	- ห้ามอาคารขนาดใหญ่หรืออาคารขนาดใหญ่ (บริเวณ 2+3)	กำหนดขนาดพื้นที่อาคาร/ลักษณะอาคารตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ และสภาพอาคารในแต่ละบริเวณ
ป้าย					
29	ห้ามป้าย	- ห้ามทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมาย (บริเวณ 1+2+3)	- ห้ามทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมาย (บริเวณ 1+2+3)	-	อนุญาต โดยมีการระบุเงื่อนไขเพิ่มเติม
	ขนาด ไม่เกิน...	- 2 ตารางเมตร (บริเวณ 1+2+3)	- 1 ตารางเมตร (บริเวณ 1+2+3)	-	

ที่มา : ผู้วิจัย

ตารางสรุปการเปรียบเทียบข้อบัญญัติต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง					
ลำดับที่	ประเด็น	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน จ.เลย	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง จ.อ่างทอง	เทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี จ.จันทบุรี	หลักการร่วมกันเพื่อนำไปเป็นกรอบ ในการร่างข้อบัญญัติฯ
ลักษณะของอาคาร					
30	รูปทรงหลังคา	- ใช้ลักษณะแบบทรงเงี้ยวตาม หนังสือแนะนำของเทศบาลตำบลเชียงคาน	- ให้ดำเนินการได้เฉพาะหลังคาทรงจั่ว หรือปั้นหยาเท่านั้น (บริเวณ 1+2*+3)	-	ระบุเงื่อนไข ตามความเหมาะสมของ สภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ
31	สีหลังคา	- โทนสีน้ำตาล เทา ขาว หรือสีของวัสดุ ธรรมชาติ หากใช้สีอื่น ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 20	-	-	ระบุเงื่อนไข ตามความเหมาะสมของ สภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ
32	สีภายนอกอาคาร	- โทนสีธรรมชาติตามวัสดุที่ทำได้น ท้องถิ่น เช่น สีอิฐ สีนํ้าตาล สีครีม สีไข่ สีขาว หากใช้สีอื่น ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 20	-	-	ระบุเงื่อนไข ตามความเหมาะสมของ สภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ
33	วัสดุประกอบ อาคาร	- ไม้หรือวัสดุทดแทนไม้ หรือวัสดุทนไฟ ที่มีพื้นผิวคล้ายไม้	- วัสดุที่ใช้ทำราวกันตกต้องเป็นวัสดุทนไฟ และผิวตกแต่งระดับด้วยไม้ (บริเวณ 2*+3)	-	ระบุเงื่อนไข ตามความเหมาะสมของ สภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ
34	องค์ประกอบและ ส่วนประดับทาง สถาปัตยกรรม	- รูปแบบที่เหมาะสมและกลมกลืนกับ อาคารไม้เก่าที่เป็นเอกลักษณ์อาคารพื้น ถิ่นดั้งเดิม	- รูปแบบที่เหมาะสมและกลมกลืนกับ อาคารไม้เก่าที่เป็นเอกลักษณ์อาคารพื้น ถิ่นดั้งเดิม (บริเวณ 2*+3)	-	ระบุเงื่อนไข ตามความเหมาะสมของ สภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ

บริเวณ 2* หมายถึง เฉพาะอาคารพักอาศัย อาคารพักอาศัยทั้งพาณิชย์กรรม และอาคารพาณิชย์กรรม

4.4.1 การแบ่งบริเวณ

การแบ่งบริเวณในเขตข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นการแบ่งบริเวณตามความแตกต่าง และลักษณะเฉพาะของสภาพพื้นที่ เพื่อควบคุมกิจกรรม การควบคุมความสูงอาคาร ขนาดพื้นที่ อาคาร การใช้อาคาร ลักษณะของอาคาร เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ การกำหนดบริเวณจะแตกต่างกันออกไป โดยในเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน แบ่งบริเวณ ออกเป็น 4 บริเวณ ประกอบด้วย บริเวณที่ 1 มีลักษณะบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ เพื่อการ อยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรมที่มีสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำโขง บริเวณที่ 2 เป็นบริเวณ ชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ อาคารบ้านเรือนเป็นแบบสมัยใหม่ บริเวณที่ 3 กำหนดให้เป็นศาสนสถานเท่านั้น และบริเวณที่ 4 เป็นศูนย์กลางทางด้านพาณิชย์กรรมของชุมชน มีถนนสายหลักตัดผ่าน ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง แบ่งบริเวณออกเป็น 3 บริเวณ ประกอบด้วย บริเวณที่ 1 พื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาได้ตามแนวทางการอนุรักษ์ให้เป็นย่านการใช้ อาคารประเภทพาณิชย์กรรมและอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม บริเวณที่ 2 พื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็น พื้นที่ฟื้นฟูเพื่อการอนุรักษ์ให้เป็นย่านการใช้อาคารประเภทอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม และบริเวณที่ 3 พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นย่าน การใช้อาคารประเภทอยู่อาศัย และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี แบ่งบริเวณออกเป็น 3 บริเวณ ประกอบด้วย บริเวณที่ 1 เป็นชุมชนที่มีอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่ และชุมชนเก่าริมแม่น้ำจันทบุรี ที่มีความหนาแน่น เป็นย่านที่อยู่อาศัยและศูนย์กลางพาณิชย์กรรม บริเวณที่ 2 เป็นพื้นที่ชุมชนที่ยัง ไม่หนาแน่นมากนัก รองรับบริการขยายตัวจากบริเวณที่ 1 และบริเวณที่ 3 เป็นที่ตั้งของหน่วยงาน ราชการ ยังไม่มีความหนาแน่นมากนัก

4.4.2 กิจกรรมภายในพื้นที่

การกำหนดกิจกรรมในพื้นที่เป็นการกำหนดให้ในพื้นที่นั้น ๆ เกิดกิจกรรม ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่มากที่สุด เช่น ในพื้นที่ชุมชนที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย กิจกรรมที่ไม่เหมาะสม กับพื้นที่ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม คลังสินค้า อาคารเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น ซึ่งจากการ พิจารณาการกำหนดเงื่อนไขของกิจกรรมจะมีความแตกต่างกัน โดยในเทศบัญญัติเทศบาลตำบล เชียงคานกำหนดข้อห้ามของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละบริเวณไว้โดยละเอียด ซึ่งในบริเวณ ที่ 1 ซึ่งเป็นบริเวณที่มีอาคารที่ทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นจะกำหนดควบคุมเข้มงวด กิจกรรม ใดที่จะส่งผลต่ออาคารเหล่านั้นจะถูกห้ามไม่ให้สร้าง ส่วนในบริเวณอื่น ๆ จะควบคุมเข้มน้อยกว่า เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมได้มากขึ้น ส่วนในเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีระบุเป็นข้อห้ามกิจกรรม ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละบริเวณเช่นเดียวกับเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน แต่จะมีความแตกต่างกัน

ในส่วนของการควบคุมกิจกรรมในแต่ละบริเวณ เนื่องจากเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีจะควบคุมกิจกรรมแบบกว้าง ๆ แต่ละบริเวณไม่มีการควบคุมที่มีความแตกต่างกันมากนัก และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองจะระบุกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้ในแต่ละบริเวณ ซึ่งการกำหนดลักษณะดังกล่าวจะมีความเข้มงวดมากกว่าการระบุเป็นข้อห้ามกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น

4.4.3 การควบคุมความสูงอาคาร

การควบคุมความสูงของอาคารที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการกำหนดความสูงตามความเหมาะสมของแต่ละบริเวณนั้น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านภูมิทัศน์ การรองรับกิจกรรมทิศทางลม แสงแดด ระบบความปลอดภัย เป็นต้น โดยเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคานกำหนดความสูงไว้ที่อาคาร 2 ชั้น หรือ 10 เมตร ในบริเวณที่ 1 และ 3 เนื่องจากเป็นบริเวณชุมชนเก่าและบริเวณต่อเนื่องกับชุมชนเก่า ส่วนในบริเวณที่ 2 และ 3 กรณีเป็นอาคารประเภทตึกแถว หรืออาคารอยู่อาศัยรวม กำหนดความสูงไว้ที่ 16 เมตร ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองกำหนดความสูงไว้ที่ 12 เมตร และห้ามมีดาดฟ้าในบริเวณที่ 1 กำหนดความสูงไว้ที่ 8 เมตร สำหรับอาคารบางประเภทในบริเวณที่ 2 และกำหนดความสูง 6 เมตร และห้ามมีดาดฟ้าในบริเวณที่ 3 และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีไม่มีการกำหนดความสูงไว้ในแต่ละบริเวณ

4.4.4 ขนาดพื้นที่อาคาร

การควบคุมขนาดพื้นที่อาคารเป็นการกำหนดขนาดพื้นที่อาคาร/ลักษณะอาคารตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสภาพอาคารในแต่ละบริเวณ เพื่อควบคุมความหนาแน่นให้เหมาะสมกับระบบโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา และการระบายอากาศ โดยเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน กำหนดขนาดอาคารไว้ที่ 200 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1 และขนาด 1,000 ตารางเมตรในบริเวณที่ 2 ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง กำหนดขนาดอาคารในบริเวณที่ 1 ไว้ที่ 200 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรมและอาคารที่ทำการราชการ และ 600 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพาณิชย์กรรมฯ ในบริเวณที่ 2 กำหนดขนาดอาคารไว้ที่ 60 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม (นับเฉพาะพื้นที่ประกอบการพาณิชย์) และ 300 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพาณิชย์กรรมฯ ในบริเวณที่ 3 กำหนดขนาดอาคารไว้ที่ 200 ตารางเมตร เฉพาะอาคารพักอาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม และอาคารที่ทำการราชการ และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีกำหนดห้ามอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่ (อาคารสูง คือ อาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 23 เมตรขึ้นไป อาคารขนาดใหญ่ คือ อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลัง

เดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,000 ตาราง) ในบริเวณที่ 2 และ 3

4.4.5 ป้าย

การกำหนดควบคุมป้ายเป็นการกำหนดเพื่อควบคุมภูมิทัศน์ ไม่ให้เป็นการบดบังทัศนียภาพ และคำนึงถึงความปลอดภัย โดยเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคานกำหนดห้ามป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมายที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน ๒ ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1, 2 และ 3 ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองกำหนดห้ามป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมาย ที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน ๒ ตารางเมตรในบริเวณที่ 1, 2 และ 3 ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีไม่มีการกำหนดควบคุมป้าย

4.4.6 ลักษณะของอาคาร

การควบคุมลักษณะของอาคาร เป็นการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบทางกายภาพ เพื่อสร้างและดำรงรักษาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งระบุเงื่อนไขตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ โดยเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคานกำหนดควบคุมลักษณะอาคารอย่างละเอียดโดยมีความใกล้เคียงกับการออกแบบย่านของผังเฉพาะ ที่จะมุ่งเน้นการควบคุม สถาปัตยกรรม สีหลังคา รูปทรงหลังคา วัสดุประกอบอาคาร เป็นต้น ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทองกำหนดควบคุมลักษณะอาคารที่มุ่งหมายให้อาคารที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะภายนอกทางสถาปัตยกรรมของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อชุมชน เว้นแต่มีความจำเป็นต้องซ่อมแซมเมื่อเกิดความเสียหาย โดยต้องสร้างหรือซ่อมแซมให้เหมือนหรือคล้ายของเดิมมากที่สุด โดยต้องการรักษาอาคารเก่าให้อยู่คงเดิม ส่วนเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรีไม่มีการกำหนดควบคุมลักษณะของอาคารไว้

จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกตามความพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่มีความใกล้เคียงกับตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชียงคาน เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี พบว่า การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ยังไม่มีหลักการร่วมกันในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อใช้ควบคุมการใช้อาคาร จึงส่งผลให้การใช้อาคาร ทัศนียภาพ สภาพแวดล้อม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ในบางพื้นที่อาจถูกทำลายลงเนื่องจากการขยายตัวของเมือง ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการวิจัยนี้ เพื่อได้มาซึ่งแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนจากการสำรวจพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกและการสอบถาม

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 100 คน นั้น พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่มีความต้องการอนุรักษ์รักษาอัตลักษณ์และวิถีชีวิตแบบตลาดน้ำดั้งเดิมไว้ เพราะวิถีชีวิตการค้าขายริมคลองเป็นจุดเด่นของตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ได้ จากการวิเคราะห์ข้างต้นจึงนำมาซึ่งการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก



บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์

การศึกษาเรื่อง “ แนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะทางกายภาพ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์การท่องเที่ยวของตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวความคิด องค์กรประกอบ และแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่มากที่สุด การวิจัยในบทนี้จะเป็นการสรุปข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม และความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการผังเมือง เพื่อเสนอแนะแนวทางสำหรับการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

1. สรุปผลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง
2. กรอบแนวความคิด (ร่าง) เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก
3. สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการผังเมือง
4. (ร่าง) เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก

5.1 สรุปผลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 สรุปผลแบบสอบถามประชาชนกลุ่มตัวอย่างในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก

จากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/รับจ้างทั่วไป และมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 15 แสดงสรุปข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ตารางที่ 15 สรุปข้อมูลทั่วไปของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ประเด็นคำถาม	ข้อมูล
สถานที่พักอาศัย	เขตเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก
เพศ	หญิง
อายุ	21 - 30 ปี
ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี
อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
รายได้ต่อรายจ่าย	รายได้เพียงพอต่อรายจ่าย

ที่มา : ผู้วิจัย

จากข้อมูลความพึงพอใจด้านสังคมและสิ่งอำนวยความสะดวกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและลานกิจกรรม ต้องการให้มีห้องน้ำสำหรับให้บริการสาธารณะเพิ่มขึ้น ต้องการลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ต้องการให้มีทางเดินเท้าริมคลองเพื่อการท่องเที่ยว ต้องการให้จัดการเดินเรือบริการนักท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัยและสะดวกสบายมากขึ้น ความพึงพอใจต่อระบบการป้องกันเพลิงไหม้และสาธารณะภัยอื่น ๆ ต้องการไฟฟ้าสำหรับส่องสว่างบริเวณทางเดินเท้าหรือพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ และความพึงพอใจต่อระบบความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก

จากข้อมูลความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความพึงพอใจในอาชีพปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องประกอบอาชีพเสริม ความต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อรายจ่าย ความพึงพอใจต่อปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก ต้องการให้มีการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น ความพึงพอใจต่อจำนวนกิจกรรมและสินค้าของตลาดน้ำ ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก และมีการเข้ามาดำเนินธุรกิจของนักลงทุนจากต่างถิ่น มีการ

สูญเสียรายได้จากการเลิกจ้างงาน และความพึงพอใจต่ออัตราการเสียหายให้กับเทศบาลในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเศรษฐกิจของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก

จากข้อมูลความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองดำเนินสะดวก ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองและอากาศเสีย ความพึงพอใจในบริการน้ำประปาในชุมชน ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาเสียงและควันจากเครื่องยนต์ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหากลิ่นรบกวนจากแหล่งต่าง ๆ ความพึงพอใจในการจัดการปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่ง และความคิดเห็นเกี่ยวกับอาคารสูงที่สร้างใกล้ตลาดน้ำจำนวนเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 5 ประเด็น มีรายละเอียด ดังนี้

1. ชุมชนมีปัญหาการสูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพ มีการเลิกจ้างงานมากขึ้น เนื่องจากปัญหาสภาพเศรษฐกิจ และความเสื่อมโทรมของตลาดน้ำดำเนินสะดวก ทำให้นักท่องเที่ยวลดลง
2. ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม เช่น การใช้เรือพายขายของริมคลอง เพื่อเป็นการอนุรักษ์วิถีชีวิตของชุมชนดำเนินสะดวก และยังเป็นอัตลักษณ์ของตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่
3. ปัญหาของชุมชนที่ควรแก้ไข คือ ปัญหาการปล่อยมลพิษทางอากาศและมลพิษทางเสียงจากเครื่องยนต์ โดยการลดการใช้เครื่องยนต์และใช้เรือพายแทน และปัญหาการทิ้งขยะลงลำคลอง โดยการเพิ่มจุดทิ้งขยะและมีป้ายบอกตำแหน่งทิ้งขยะที่ชัดเจน
4. ควรอนุรักษ์อาคารไม้ริมน้ำแบบเดิม ไม่ต้องการให้มีอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่หรืออาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้างในชุมชน และควรมีการควบคุมความสูงของอาคาร เพื่อไม่เป็นการบดบังทิศทางการชม
5. ต้องการให้มีทางเดินริมคลองที่เป็นของส่วนรวม เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินเพื่อซื้อสินค้าได้สะดวกมากยิ่งขึ้น และควรกำหนดพื้นที่ห้ามเรือติดเครื่องยนต์ เพื่อลดมลภาวะทางเสียงและอากาศ

5.1.2 สรุปผลแบบสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกต่อชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหาอุปสรรค และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสามารถสรุปได้ 8 ประเด็น ดังนี้คือ

1. พื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกประสบปัญหานักท่องเที่ยวลดปริมาณลง
2. ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพพื้นที่
3. ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อม มุ่งเน้นการหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม
4. ผู้ที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่ปัจจุบันมาจากที่อื่น ทำให้มีผู้เข้ามาลงทุนบางกลุ่มที่ไม่มีจิตสำนึกรักชุมชน
5. สินค้าที่จำหน่ายในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีความหลากหลาย
6. ปัญหาการเดินทางที่สวนทางกันทำให้เกิดการติดขัดของจราจร
7. ปัญหาค่าบริการเรือนำเที่ยวที่ไม่เป็นมาตรฐาน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจที่จะใช้บริการ และ
8. ปัญหาการทิ้งขยะและน้ำเสียลงลำคลอง

5.2 กรอบแนวความคิด (ร่าง) เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก

5.2.1 กรอบแนวความคิดร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก

5.2.1.1 การแบ่งบริเวณ

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 บริเวณ โดยแบ่งตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ รายละเอียด ดังนี้ คือ

บริเวณที่ 1

เจตนารมณ์ : พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นย่านอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและการท่องเที่ยวในรูปแบบตลาดน้ำดั้งเดิม

ลักษณะทางกายภาพ : ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ใต้ถุนสูงริมคลอง ไม่มีความหนาแน่นมากนัก

บริเวณที่ 2

เจตนารมณ์ : พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นย่านศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยวในรูปแบบตลาดน้ำดั้งเดิมของตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ลักษณะทางกายภาพ : เป็นส่วนของตลาดน้ำดำเนินสะดวกในปัจจุบัน เป็นแหล่งค้าขายที่มีทั้งการพายเรือขายสินค้า อาหาร เรือบริการนักท่องเที่ยว อาคารส่วนใหญ่เป็นบ้านแถวริมน้ำ สลับกับแพไม้ที่ใช้สำหรับขายของ และมีอาคารขนาดใหญ่บางส่วน

บริเวณที่ 3

เจตนารมณ์ : พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นย่านชุมชน การอยู่อาศัยและพาณิชยกรรมโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ลักษณะทางกายภาพ : เป็นบริเวณโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่เป็นที่ลานจอดรถ อาคารพาณิชย์ ตึกแถว

5.2.2.2 กิจกรรมภายในพื้นที่

- ตลาดตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมายความว่า “สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้า ใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้า ประเภทเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหาร อันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้ว หรือของเสียง่าย” (กระทรวงสาธารณสุข., 2560)

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการตลาด ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น รักษาสุขอนามัยของชุมชน และรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำ ทั้งนี้ สอดคล้องกับข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่อธิบายถึงปัญหาปัจจุบันในพื้นที่ คือ ปัญหาการทิ้งขยะและน้ำเสียลงลำคลองในพื้นที่ และปัญหาการไม่อนุรักษ์สภาพแวดล้อมในพื้นที่ และขอให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

- สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินการกิจการสถานบริการ ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพื่ออนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำ ให้มีบรรยากาศที่เงียบสงบ มีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม และเพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

- ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า ยกเว้นร้านขายเหล้าในตู้แช่ในร้านขายของชำ

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า ยกเว้นร้านขายเหล้าในตู้แช่ในร้านขายของชำ ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพื่ออนุรักษ์

วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำให้มีบรรยากาศที่เรียบง่ายสงบมีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม และเพื่อให้สอดคล้องกับความซื่อสัตย์ของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

- **โรงแรมหรู**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการโรงแรมหรู ทั้ง 3 บริเวณ เพื่ออนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำให้มีบรรยากาศที่เรียบง่ายสงบมีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม และเพื่อให้สอดคล้องกับความซื่อสัตย์ของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

- **โรงแรม**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการโรงแรม ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพื่ออนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำและเพื่อส่งเสริมธุรกิจโฮมสเตย์ของคนในพื้นที่

- **โรงงานทุกประเภท รวมทั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยและโรงบำบัดน้ำเสียรวม**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการโรงงาน ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพื่อป้องกันการสร้างโรงงานในพื้นที่ที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางมลพิษ เช่น น้ำเสีย ควัน สารเคมี ฝุ่นละออง เป็นต้น และบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยและค้าขายริมคลอง ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมกับการประกอบกิจการโรงงานทุกประเภท และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ในประเด็นไม่ต้องการให้มีอาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้างในชุมชน ขอให้แก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ขอให้แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ขอให้แก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ และขอให้แก้ไขปัญหาคอขวดของน้ำ ล้ำคลอง รวมทั้งเพื่อสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ข้อ 6. Clean Water and Sanitation รับรองการมีน้ำใช้ การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน

โดยได้กำหนดยกเว้นในบริเวณที่ 3 ให้สามารถสร้างโรงบำบัดน้ำเสียตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2538) และแก้ไขเพิ่มเติม ด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ 51 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง เนื่องจากบริเวณที่ 3 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์และอาคารอยู่อาศัยรวม จึงควรกำหนดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมก่อนปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

- **อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด ยกเว้นการเลี้ยงสัตว์ที่ไม่มุ่งเน้นเพื่อการค้าขาย**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการอาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด ยกเว้นการเลี้ยงสัตว์ที่ไม่มุ่งเน้นเพื่อการค้าขาย ทั้ง 3 บริเวณ เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษทางน้ำและทางอากาศ และบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยและค้าขายริมคลอง ดังนั้น จึงไม่เหมาะสมกับการสร้างสัตว์ที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่ อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ในประเด็น ขอให้แก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย และขอให้แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

- **อาคารอยู่อาศัยรวม**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการอาคารอยู่อาศัยรวม ในบริเวณที่ 1 เท่านั้น เป็นการอนุรักษ์อาคารไม้ริมน้ำแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้ทรงดำ เรือนแพที่ใช้สำหรับค้าขาย และเพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ในประเด็นไม่ต้องการให้มีอาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้างในชุมชน ควรให้คงเป็นอาคารไม้ริมน้ำแบบดั้งเดิม

โดยได้กำหนดยกเว้นในบริเวณที่ 2 และ 3 ให้สามารถสร้างอาคารอยู่อาศัยรวมได้เนื่องจากในปัจจุบันมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์และอาคารอยู่อาศัยรวม

- **อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พักหรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร และ 200 ตารางเมตร**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการอาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พักหรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร และ 200 ตารางเมตร ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพื่อไม่ให้เกิดอาคารขนาดใหญ่ในพื้นที่ ที่นำมาซึ่งกิจกรรมขนส่งสินค้า รถขนาดใหญ่เข้ามาในพื้นที่ จะทำให้สูญเสียทัศนียภาพตลาดน้ำแบบดั้งเดิม อีกทั้งลักษณะอาคารบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีขนาดพื้นที่อาคารค้าขายริมน้ำส่วนใหญ่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร

- **สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซ**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการสถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซ ทั้ง 3 บริเวณ เนื่องจากบริเวณชุมชนดำเนินสะดวกมีลักษณะเป็นตลาดน้ำ อาคารไม้ หากมีสถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซในพื้นที่อาจจะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

- **สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับจำหน่ายและสถานีบริการ**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับจำหน่ายและสถานีบริการ ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เนื่องจากบริเวณชุมชนดำเนินสะดวกมีลักษณะเป็นตลาดน้ำ อาคารไม้ หากมีสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับจำหน่ายและสถานีบริการในพื้นที่อาจจะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

โดยได้กำหนดยกเว้นในบริเวณที่ 3 ให้สามารถสร้างสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก (ปั๊มหลอดแก้วมือหมุน) ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 เพื่อให้บริการในชุมชนได้

- **โรงซ่อม หรือโรงพ่นสีรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการโรงซ่อม หรือโรงพ่นสีรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ ใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เพราะมีลักษณะเป็นชุมชนดั้งเดิมริมน้ำ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ มีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม

โดยได้กำหนดยกเว้นในบริเวณที่ 3 ให้สามารถทำกิจกรรมประเภทโรงซ่อม หรือโรงพ่นสีรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ได้ เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ตึกแถว มีลักษณะเป็นอาคารสมัยใหม่

- **โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์**

กำหนดห้ามมิให้ดำเนินกิจการโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ ทั้ง 3 บริเวณ เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษทางน้ำและทางอากาศ และบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นชุมชนที่อยู่อาศัย และค้าขายริมคลอง ดังนั้น จึงไม่เหมาะสมกับการสร้างสัตว์ที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่ อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ในประเด็นขอให้แก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย และขอให้แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

5.2.2.3 การควบคุมความสูงอาคาร

- **ความสูง**

กำหนดให้บริเวณที่ 1 และ 2 ห้ามอาคารที่มีความสูงเกิน 6 เมตร เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนตามแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้ทรงต่ำ เรือนแพที่ใช้สำหรับค้าขาย และเพื่อไม่ให้มีอาคารสูงบดบังทัศนียภาพริมคลอง

โดยในบริเวณที่ 3 ไม่ได้กำหนดห้ามความสูง เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ตึกแถว ลักษณะเป็นอาคารสมัยใหม่

- **จำนวนชั้น**

กำหนดให้บริเวณที่ 1 และ 2 ห้ามอาคารที่มีความสูงเกิน 2 ชั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนตามแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้ทรงต่ำ เรือนแพที่ใช้สำหรับค้าขายและเพื่อไม่ให้มีอาคารสูงบดบังทัศนียภาพริมคลอง

โดยในบริเวณที่ 3 ไม่ได้มีการกำหนดจำนวนชั้นไว้ เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ตึกแถว มีลักษณะเป็นอาคารสมัยใหม่

5.3.2.4 ขนาดพื้นที่อาคาร

กำหนดให้บริเวณที่ 1 ห้ามอาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นหรือชั้นใดชั้นหนึ่งในหลังเดียวกัน เกิน 200 ตารางเมตร เพื่อไม่ให้มีอาคารขนาดใหญ่ที่ก่อให้เกิดความหนาแน่นในพื้นที่มากจนเกินไป ซึ่งจะทำให้บดบังทิศทางลม และในบริเวณที่ 2 ห้ามอาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตร เพราะเป็นบริเวณย่านการค้าขายที่สำคัญของตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งจะต้องมีอาคารที่ใช้สำหรับเก็บสินค้า

โดยในบริเวณที่ 3 ไม่ได้มีการกำหนดจำนวนขนาดพื้นที่อาคารไว้ เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ตึกแถว มีลักษณะเป็นอาคารสมัยใหม่

5.2.2.5 ป้าย

กำหนดข้อห้ามแบบมีเงื่อนไขใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 โดยยกเว้นป้ายบอกชื่อสถานที่ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้านที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 2 ตารางเมตร และให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เนื่องจาก เป็นพื้นที่ที่ควรควบคุมภูมิทัศน์และการจัดระเบียบการติดตั้งป้ายให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

5.2.2.6 ลักษณะของอาคาร

กำหนดข้อห้ามใน 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ 1 และ 2 เนื่องจากบริเวณที่ 1 มีลักษณะเป็นชุมชนริมคลองที่มีวัฒนธรรมท้องถิ่น บ้านเรือนยังคงเป็นบ้านไม้ใต้ถุนสูง หลังคาทรงจั่วและปั้นหยา ส่วนบริเวณที่ 2 มีลักษณะเป็นย่านการท่องเที่ยวยุคใหม่ในรูปแบบตลาดน้ำดั้งเดิม เป็นห้องแถวทำด้วยไม้ สลับกับแพไม้ใช้สำหรับเป็นร้านขายของให้แก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น จึงกำหนดเงื่อนไขการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารใน 2 บริเวณนี้ เพื่อรักษาความเป็นอัตลักษณ์วิถีชีวิตชุมชนริมคลองและตลาดน้ำดำเนินสะดวกไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) รูปทรงหลังคาของอาคารเป็นหลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา สีหลังคากำหนดให้เป็นโทนสีน้ำตาล เทา ขาว หรือสีของวัสดุธรรมชาติ หากใช้สีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนด อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 20

2) สีภายนอกอาคาร กำหนดให้เป็นโทนสีธรรมชาติตามวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น สีไม้ สีอิฐ สีน้ำตาล สีครีม สีไข่ไก่ สีขาว หรือสีของวัสดุธรรมชาติอื่น ๆ หากใช้สีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนด อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของพื้นที่อาคาร

3) วัสดุประกอบอาคาร กำหนดให้วัสดุก่อสร้างสำหรับงานภายนอกอาคารเป็นไม้ หรือวัสดุทดแทนไม้ หรือวัสดุทนไฟที่มีพื้นผิวคล้ายไม้ กรณีก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร ต้องมีวัสดุที่ใช้ตกแต่งปิดผิวผนังภายนอกอาคารเป็นไม้ หรือวัสดุที่มีลักษณะคล้ายไม้ ห้ามมิให้ใช้วัสดุที่มีพื้นผิวมันวาวหรือสะท้อนแสง

4) องค์กรประกอบและส่วนประดับทางสถาปัตยกรรม กำหนดให้มีรูปแบบที่เหมาะสม กลมกลืนกับอาคารไม้เก่าที่เป็นเอกลักษณ์อาคารพื้นถิ่นดั้งเดิม และคงเหลืออยู่ในบริเวณนี้

5.2.2 ตารางสรุปร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก



ตารางที่ 16 ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ

ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ.				
ประเภทกิจกรรม/อาคาร	บริเวณ			เหตุผลในการกำหนดข้อห้าม
	1	2	3	
กิจกรรม				
ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุข	x	x		เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น สุขอนามัยของประชาชน และรักษาคุณภาพของ แหล่งน้ำ
สถานบริการตามกฎหมายว่า ด้วยสถานบริการ	x	x		1. เพื่ออนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำ ให้มี บรรยากาศที่เงียบสงบมีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม 2. เพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม
ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า	x	x		1. เพื่ออนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำ ให้มี บรรยากาศที่เงียบสงบมีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม 2. เพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม
โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมอาคาร	x	x	x	1. เพื่ออนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำ ให้มี บรรยากาศที่เงียบสงบมีธุรกิจการค้าขายแบบดั้งเดิม 2. เพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม
โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วย โรงแรม	x	x		เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำ และเพื่อ ส่งเสริมธุรกิจโฮมสเตย์ในพื้นที่
อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด (ยกเว้นการเลี้ยงสัตว์ที่ไม่มุ่งเน้น เพื่อการค้าขาย)	x	x	x	1. เพื่อไม่ได้เกิดมลพิษ เช่น น้ำเสีย กลิ่นเหม็น เป็นต้น 2. บริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นชุมชนที่อยู่อาศัย และค้าขายริมคลอง ดังนั้น จึงไม่เหมาะสมกับการ สร้างสัตว์ที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่ 3. เพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ ดังนี้ 3.1 ควรแก้ไขปัญหาเน่าเสีย 3.2 ควรแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

<p>ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ.</p>				
ประเภทกิจกรรม/อาคาร	บริเวณ			เหตุผลในการกำหนดข้อห้าม
	1	2	3	
กิจกรรม				
โรงงานทุกประเภท รวมทั้งโรง กำจัดขยะมูลฝอยและโรงบำบัด น้ำเสียรวม	x	x	x (ก)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อป้องกันการสร้างโรงงานในพื้นที่ที่จะก่อให้เกิด ปัญหาทางมลพิษ เช่น น้ำเสีย คิว้น สารเคมี ฝุ่นละออง 2. บริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นชุมชนที่อยู่อาศัย และค้าขายริมคลอง ดังนั้น จึงไม่เหมาะสมกับการ ประกอบกิจการโรงงานทุกประเภท 3. เพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ไม่อยากให้มีอาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้างในชุมชน 3.2 ควรแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย 3.3 ควรแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ 3.4 ควรแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง 3.5 ควรแก้ไขปัญหาคารทิ้งขยะลงแม่น้ำ ลำคลอง 4. สอดคล้องกับหลักการพัฒนายั่งยืน (SDGs) ข้อ 6. Clean Water and Sanitation รับรองการมี น้ำใช้ การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน 5. สำหรับบริเวณ 3 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์และ อาคารอยู่อาศัยรวมเกิดขึ้นจำนวนมาก จึงควรกำหนด ให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมก่อนปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำ ธรรมชาติ
โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์	x	x	x	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อไม่ได้เกิดมลพิษ เช่น น้ำเสีย กลิ่นเหม็น เป็นต้น 2. บริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นชุมชนที่อยู่อาศัย และค้าขายริมคลอง ดังนั้น จึงไม่เหมาะสมกับการ สร้างสัตว์ที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่ 3. เพื่อให้สอดคล้องกับความข้อคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ควรแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย 3.2 ควรแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ.				
ประเภทกิจกรรม/อาคาร	บริเวณ			เหตุผลในการกำหนดข้อห้าม
	1	2	3	
กิจกรรม				
อาคารอยู่อาศัยรวม	x			1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนตามแบบ ดั้งเดิมที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้ทรงต่ำ เรือนแพที่ใช้ สำหรับค้าขาย 2. เพื่อให้สอดคล้องกับความชอบเห็นชอบของประชาชน ในพื้นที่ (ที่ไม่ต้องการให้มีอาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้าง ในชุมชน ควรให้คงเป็นอาคารไม้ริมน้ำแบบเดิม) 3. สำหรับบริเวณ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นอาคาร พาณิชยกรรมและอาคารอยู่อาศัยรวมเกิดขึ้นจำนวนมาก
อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มี ลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้ เป็นที่เก็บ พักหรือขนถ่ายสินค้า หรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทาง การค้าหรืออุตสาหกรรมที่มี พื้นที่อาคารรวมกัน เกิน 100 ตารางเมตร	x	x		ไม่ต้องการให้เกิดอาคารขนาดใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่ ที่ นำมาซึ่งกิจกรรมขนส่งสินค้า รถขนาดใหญ่เข้ามาใน พื้นที่ จะทำให้สูญเสียทัศนียภาพตลาดน้ำแบบดั้งเดิม
สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่ เก็บก๊าซ	x	x	x	เนื่องจากบริเวณชุมชนดำเนินสะดวกมีลักษณะเป็น ตลาดน้ำ อาคารไม้ หากมีสถานที่บรรจุก๊าซและ สถานที่เก็บก๊าซในพื้นที่อาจจะก่อให้เกิดความไม่ ปลอดภัย
สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับจำหน่ายและสถานี บริการ	x	x	x (ข)	เนื่องจากบริเวณชุมชนดำเนินสะดวกมีลักษณะเป็น ตลาดน้ำ อาคารไม้ หากมีสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับจำหน่ายและสถานีบริการในพื้นที่อาจจะ ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ.				
ประเภทกิจกรรม/อาคาร	บริเวณ			เหตุผลในการกำหนดข้อห้าม
	1	2	3	
กิจกรรม/ป้าย/ความสูง/จำนวนชั้น/ขนาดพื้นที่อาคาร				
โรงซ่อม หรือโรงพ่นสี รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์	x	x		1. บริเวณ 1 และ 2 มีลักษณะเป็นชุมชนดั้งเดิมริมน้ำ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ มีธุรกิจการค้าขายดั้งเดิม 2. บริเวณ 3 เป็นชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบตลาดน้ำ ดำเนินสะดวกที่มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ตึกแถว มีลักษณะเป็นอาคารสมัยใหม่
ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างที่สร้าง ขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด	x (ค)	x (ค)		เพื่อเป็นการรักษาทัศนียภาพตลาดน้ำให้มีความเป็น ระเบียบ ไม่มีสิ่งบดบัง
ความสูงไม่เกิน...เมตร	6	6		1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนตามแบบดั้งเดิม ที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้ทรงต่ำ เรือนแพที่ใช้สำหรับ ค้าขาย 2. เพื่อไม่ให้มีอาคารสูงบดบังทัศนียภาพริมคลอง 3. เพื่อให้สอดคล้องกับความชอบเห็นของประชาชนใน พื้นที่ (ที่ไม่ต้องการให้มีอาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้างใน ชุมชน ควรให้คงเป็นอาคารไม้ริมน้ำแบบดั้งเดิม)
จำนวนชั้นไม่เกิน.....ชั้น	2	2		1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนตามแบบดั้งเดิม ที่มีลักษณะเป็นบ้านไม้ทรงต่ำ เรือนแพที่ใช้สำหรับ ค้าขาย 2. เพื่อไม่ให้มีอาคารสูงบดบังทัศนียภาพริมคลอง 3. เพื่อให้สอดคล้องกับความชอบเห็นของประชาชนใน พื้นที่ (ที่ไม่ต้องการให้มีอาคารสมัยใหม่เข้ามาสร้างใน ชุมชน ควรให้คงเป็นอาคารไม้ริมน้ำแบบดั้งเดิม)
พื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้น หรือชั้นใดชั้นหนึ่งในหลัง เดียวกันเกิน.....ตารางเมตร	200	1,000		1. เพื่อไม่ให้มีอาคารขนาดใหญ่ที่ก่อให้เกิดความหนาแน่น ในพื้นที่มากจนเกินไปซึ่งจะทำให้บดบังทิศทางการ 2. สำหรับบริเวณพื้นที่หมายเลข 3 เป็นชุมชนที่อยู่ บริเวณโดยรอบตลาดน้ำดำเนินสะดวก ที่มีลักษณะเป็น อาคารพาณิชย์ ตึกแถว

<p>ตารางสรุปแนวทางการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ.</p>				
ประเภทกิจกรรม/อาคาร	บริเวณ			รายละเอียดในการควบคุม
	1	2	3	
ลักษณะเฉพาะของอาคาร				
สีหลังคา	✓	✓		รูปทรงหลังคาของอาคารเป็นหลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา สีหลังคาที่กำหนดให้เป็นโทนสีน้ำตาล เทา ขาว หรือสีของวัสดุธรรมชาติ หากใช้สีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนด อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 20
สีภายนอกอาคาร	✓	✓		สีภายนอกอาคาร กำหนดให้เป็นโทนสีธรรมชาติตามวัสดุที่ทำได้ในท้องถิ่น เช่น สีไม้ สีอิฐ สีน้ำตาล สีครีม สีไข่ไก่ สีขาว หรือสีของวัสดุธรรมชาติอื่น ๆ หากใช้สีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดอนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของพื้นที่อาคาร
วัสดุประกอบอาคาร	✓	✓		วัสดุประกอบอาคาร กำหนดให้วัสดุก่อสร้างสำหรับงานภายนอกอาคารเป็นไม้หรือวัสดุทดแทนไม้ หรือวัสดุทนไฟที่มีพื้นผิวคล้ายไม้ กรณีก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร ต้องมีวัสดุที่ซัดตกแต่งปิดผิวผนังภายนอกอาคารเป็นไม้ หรือวัสดุที่มีลักษณะคล้ายไม้ ห้ามมิให้ใช้วัสดุที่มีพื้นผิวมันวาวหรือสะท้อนแสง
องค์ประกอบและส่วนระดับทางสถาปัตยกรรม	✓	✓		องค์ประกอบและส่วนระดับทางสถาปัตยกรรม กำหนดให้มีรูปแบบที่เหมาะสม กลมกลืนกับอาคารไม้เก่าที่เป็นเอกลักษณ์อาคารพื้นถิ่นดั้งเดิม และคงเหลืออยู่ในบริเวณนี้

ที่มา : ผู้วิจัย

สำหรับการอ่านตารางข้างต้นนั้น (ตารางที่ 19) ต้องประกอบด้วยคำอธิบายสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้ คือ

- หมายถึง ไม่อนุญาต
- หมายถึง อนุญาต

(ก) หมายถึง ยกเว้นโรงบำบัดน้ำเสียตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2538) และแก้ไขเพิ่มเติมด้วยกฎกระทรวงฉบับที่ 51 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งน้ำรองรับน้ำทิ้ง

(ข) หมายถึง เว้นแต่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ง ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542

(ค) หมายถึง เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้านที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 2 ตารางเมตร และให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

5.3 สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผังเมือง

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผังเมือง เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติฯ โดยนำเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ. ในรูปแบบของตารางสรุป (ตารางที่ 19) เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่ายและชัดเจน รวมทั้งยังเอื้อต่อการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญฯ โดยตารางจะประกอบไปด้วยประเด็นข้อห้ามหรือข้อยกเว้น รายละเอียดการห้ามหรือข้อยกเว้น และหลักการและเหตุผลในการกำหนดข้อห้ามหรือข้อยกเว้นในแต่ละบริเวณ โดยผู้วิจัยจะนำประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญมากที่สุด เพื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อประกอบการปรับปรุงร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผังเมือง มีจำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1. นางสาวจรัสพร วรศักดิ์จรรยา สถาปนิกชำนาญการพิเศษ กองผังเมืองเฉพาะ กรมโยธาธิการและผังเมือง
2. นางสาวอุมาพร วิจิตรโสภณ นักผังเมืองชำนาญการ กองผังเมืองเฉพาะ กรมโยธาธิการและผังเมือง
3. นางธิดารัตน์ วันชัย นิติกรชำนาญการ สำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง
4. รศ.ดร. นิพันธ์ วิเชียรน้อย อาจารย์ประจำภาควิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอดีตกรรมการผังเมือง ชุดที่ 21

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั้งหมด 4 ประเด็น ดังนี้ คือ

1. การจัดทำแนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารเป็นแนวทางที่ดี เพื่อใช้เป็นแนวทางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกรอบแนวทางในการควบคุมดูแลพื้นที่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน จำกัดรูปแบบของการพัฒนาที่ไม่พึงประสงค์ อันจะเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดปัญหามลภาวะสภาพชุมชนแออัดเสื่อมโทรม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเป็นชุมชนน่าอยู่ สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วย และเป็นการส่งเสริมกิจการด้านธุรกิจการท่องเที่ยวการค้า และการบริการด้วย

2. เสนอแนะในเรื่ององค์ประกอบและส่วนประกอบด้านสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในร่างเทศบัญญัติฯ ว่าควรจัดทำเป็นหนังสืออธิบายเพิ่มเติมส่วนที่ต้องการอนุรักษ์ เช่น หลังคาทรงจั่ว ลักษณะของวัสดุภายนอกอาคาร สีอาคาร เป็นต้น นอกจากนี้ การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ ควรมีการจัดทำธรรมนูญ (เช่น ธรรมนูญดำเนินสะดวก) เพื่อเป็นระเบียบข้อปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตามแบบแผนที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นธรรมเนียมประเพณี เป็นการกำหนดพฤติกรรมในสถานการณ์หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่คนในชุมชนยึดถือปฏิบัติกันมา หากบุคคลใดในชุมชนฝ่าฝืน จะถูกตำหนิจากชุมชน อีกทั้งควรศึกษาถึงกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ในพื้นที่เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน

3. กรณีข้อห้ามป้าย ควรยกเว้นป้ายชื่อร้านค้า ป้ายชื่อบ้าน โดยอาจจะควบคุมขนาดและสีของป้าย เพื่อให้สอดคล้องกับวัสดุที่ใช้ในท้องถิ่น

4. ควรให้ความสำคัญของจุดเด่นหรือเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของพื้นที่ในแต่ละบริเวณในชุมชน เพื่อกำหนดควบคุมการใช้อาคารให้เหมาะสมกับพื้นที่มากที่สุด

จากข้อคิดเห็นข้างต้นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผังเมือง ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง (ร่าง) ข้อบัญญัติท้องถิ่นเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5.4 (ร่าง) ข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก

เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้าง
ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท

ในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 เทศบาลตำบลดำเนินสะดวกโดยความเห็นชอบของเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก และผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี จึงตราเทศบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เรื่อง กำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ระยะหรือระดับของอาคาร และบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พ.ศ.”

ข้อ 2 เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่นใดที่ได้ตราไว้แล้ว ที่ขัดหรือแย้งกับเทศบัญญัตินี้ให้ใช้เทศบัญญัตินี้แทน เว้นแต่เทศบัญญัตินั้น จะมีมาตรการในการควบคุมมากกว่าเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่น ๆ ที่ออกตามเทศบัญญัตินี้

ข้อ 4 ในเทศบัญญัตินี้

“บริเวณที่ 1” หมายความว่า พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นการใช้อาคารประเภทพาณิชยกรรม และอาคารประเภทอยู่อาศัย ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ จดริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้
 ทิศตะวันออก จดเส้นตั้งฉากกับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ ที่จุดซึ่งอยู่ห่างจากคลอง
 สาธารณะไม่ปรากฏชื่อบรรจบกับคลองต้นตาลไปทางทิศตะวันออก
 เป็นระยะ ... เมตร เส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้
 และเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
 ไปทางทิศใต้และทิศตะวันตก จนบรรจบกับถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
 ฟากเหนือ

ทิศใต้ จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากเหนือ
 ทิศตะวันตก จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
 เส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ และเส้นตั้งฉากกับ
 ริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งใต้ ที่จุดซึ่งอยู่ห่างจากคลองสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
 บรรจบกับคลองต้นตาลไปทางทิศตะวันตก เป็นระยะ ... เมตร

“บริเวณที่ 2” หมายความว่า พื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาได้ตามแนวทาง
 การอนุรักษ์ให้เป็นย่านการใช้อาคารประเภทพาณิชย์กรรมและอยู่อาศัยกึ่งพาณิชย์กรรม ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ จดริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกฝั่งใต้
 ทิศตะวันออก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากตะวันตก ที่จุดซึ่งถนนสาธารณะ
 ไม่ปรากฏชื่อบรรจบกับกับริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก ฝั่งใต้ ไปทางทิศใต้
 เป็นระยะ ... เมตร ตามแนวถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ จนบรรจบกับถนน
 ดำเนินสะดวกฟากเหนือ ไปทางทิศตะวันออก เป็นระยะ ... เมตร ตามแนว
 ถนนดำเนินสะดวกไปทางทิศใต้ เป็นระยะ ... เมตร ตามแนวถนน
 สาธารณะไม่ปรากฏชื่อ และเส้นตรงที่ลากต่อจากถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
 จนบรรจบกับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งเหนือ

ทิศใต้ จดริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งเหนือ
 ทิศตะวันตก จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก

“บริเวณที่ 3” หมายความว่า พื้นที่บริเวณดังต่อไปนี้

(ก) บริเวณที่ 3.1

ทิศเหนือ จดริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก ฝั่งใต้
 ทิศตะวันออก จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก
 ทิศใต้ จดถนนดำเนินสะดวก ฟากเหนือ
 ทิศตะวันตก จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก

(ข) บริเวณที่ 3.2

ทิศเหนือ จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งเหนือ

ทิศตะวันออก จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก

ทิศใต้ จดริมฝั่งคลองต้นตาล ฝั่งเหนือ

ทิศตะวันตก จดเส้นขนานระยะ ... เมตร กับริมฝั่งคลองต้นเข็ม ฝั่งตะวันตก

ทั้งนี้ตามแผนที่แนบท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ 5 กำหนดให้พื้นที่บางส่วนในท้องที่เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ภายในบริเวณแนวเขตตามแผนที่ท้ายเทศบัญญัตินี้ เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารชนิดและประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

- (1) อาคารที่มีความสูงเกิน 2 ชั้น หรือ 6 เมตร
- (2) อาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นหรือชั้นใดชั้นหนึ่งเกิน 200 ตารางเมตร
- (3) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- (4) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (5) ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า ยกเว้นร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในตู้แช่ตามร้านขายของชำ
- (6) โรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (7) โรงงานทุกประเภท รวมทั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยและโรงบำบัดน้ำเสีย
- (8) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด
- (9) โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (10) อาคารอยู่อาศัยรวม
- (11) อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร
- (12) คลังก๊าซปิโตรเลียม สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ และสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (13) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อการจำหน่าย

(14) โรงซ่อม หรือโรงพ่นสีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

(15) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(15) ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้านที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 2 ตารางเมตร และให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ด้วย ทั้งนี้ อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในบริเวณที่ 1 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขท้ายเทศบัญญัตินี้ด้วย

(ข) ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 2 ชั้น หรือ 6 เมตร

(2) อาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นหรือชั้นใดชั้นหนึ่งเกิน 1,000 ตารางเมตร

(3) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(4) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(5) ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีที่นั่งสำหรับลูกค้า ยกเว้นร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในตู้แช่ตามร้านขายของชำ

(6) โรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(7) โรงงานทุกประเภท รวมทั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยและโรงบำบัดน้ำเสีย

(8) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด

(9) โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(10) อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 200 ตารางเมตร

(11) คลังก๊าซปิโตรเลียม สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ และสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(12) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อการจำหน่าย

(13) โรงซ่อม หรือโรงพ่นสีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

(14) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(15) ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายบอกชื่อสถานที่ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย ป้ายของทางราชการ ป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานประกอบการ และป้ายชื่อหมู่บ้านที่มีพื้นที่รวมกันไม่เกิน 2 ตารางเมตร และให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ด้วย ทั้งนี้ อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในบริเวณที่ 2 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขท้ายเทศบัญญัตินี้ด้วย

(ค) ภายในบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

- (1) โรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (2) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงบำบัดน้ำเสีย
- (3) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด เว้นแต่การเลี้ยงสัตว์ที่ไม่มุ่งเน้นเพื่อการค้าขาย
- (4) โรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (5) คลังก๊าซปิโตรเลียม สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ และสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (6) คลังน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อการจำหน่าย

ข้อ 6 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 4 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) การวัดความสูงของอาคารให้วัดแนวตั้งจากระดับถนนหรือระดับพื้นดินที่ก่อสร้างขึ้นไปถึงส่วนของอาคารที่สูงที่สุด สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

(1) น้ำเสียจากอาคารต้องผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย จนเป็นน้ำทิ้งก่อนระบายสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้งโดยคุณภาพน้ำทิ้ง ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคาร

ข้อ 7 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 7 ห้ามบุคคลใดดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงอาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 5

ข้อ 8 อาคารที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 4 ก่อนหรือในวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคาร ชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 5

ข้อ 9 อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ตัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้น ก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังก่อสร้าง ตัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้ไม่แล้วเสร็จให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้

ข้อ 10 ให้นายกเทศมนตรีตำบลดำเนินสะดวกรักษาการตามเทศบัญญัตินี้



บทที่ 6

บทสรุปและอภิปรายผล

งานวิจัย “แนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” เป็นงานวิจัยที่เลือกนำเอาพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์และมีความสำคัญกับวิถีชีวิตคนไทยอย่าง “ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” มาศึกษา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมมากที่สุดให้กับพื้นที่ เป็นกรอบชี้้นำเพื่อจัดระเบียบ ควบคุม และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว การค้า และการบริการ โดยผ่านกระบวนการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจพื้นที่และลักษณะทางกายภาพ การสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง การสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน และผู้เชี่ยวชาญทางการผังเมือง/นักวิชาการ เพื่อรับนำเอาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และการวิเคราะห์ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ ที่มีลักษณะพื้นที่ใกล้เคียงกันด้วยวิธีการเปรียบเทียบ นำไปสู่การเสนอแนะร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลงานวิจัยทั้งหมด ทั้งในส่วนของบทบาทและความสำคัญของข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ แนวคิดและเจตนารมณ์ของผู้วิจัยร่วมกับผลที่ได้จากกระบวนการวิจัย อันส่งผลต่อรูปแบบและองค์ประกอบของข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ รวมถึงแนวทางการนำไปใช้ปฏิบัติต่อไปในอนาคตทั้งในส่วนของภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐ โดยสามารถสรุปรายละเอียด ดังนี้ คือ

6.1 สรุปบทบาทและสาระสำคัญ

6.1.1 ความสำคัญของการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้น เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แต่รายละเอียดที่ปรากฏในข้อบัญญัติฯ มิใช่การเขียนเพื่อควบคุมรูปแบบ ลักษณะ หรือระยะยถอยร่นของอาคารทั่วไป แต่มีสาระสำคัญเป็นการเขียนเพื่อควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นหลัก โดยเป็นการเลือกรูปแบบมาจากการเขียนข้อกำหนดในกฎกระทรวงผังเมืองรวม (ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562) ซึ่งจะคุ้มครองการเขียนลักษณะนี้ในช่วงที่ผังเมืองรวมหมดอายุ และต้องมีการจัดทำข้อบัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ ข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ ดังกล่าว ยังมีส่วนผสมของผังเมืองเฉพาะเข้ามาร่วมด้วย ตัวอย่างเช่น การเขียนควบคุมรูปแบบ ลักษณะ สี หรือวัสดุของอาคาร (Design Guideline) ดังนั้น

อาจสรุปได้ว่าการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในลักษณะนี้ จะเป็นเครื่องมือที่สามารถควบคุมได้ทั้งกิจกรรมและรูปแบบของอาคาร มีความละเอียดรองรับพื้นที่เฉพาะได้ดีและเหมาะสมกว่ากฎกระทรวงผังเมืองรวมที่มองพื้นที่ในระดับใหญ่ (ระดับตำบล อำเภอ หรือเมืองขึ้นไป) และมีความยืดหยุ่นในข้อกำหนดเกี่ยวกับอาคารมากกว่ากฎกระทรวงที่ออกโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ใช้บังคับโดยทั่วไป เช่น กฎกระทรวงฯ ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) เป็นต้น

นอกจากนี้หากพิจารณาในมุมมองด้านของความยากง่ายในการประกาศบังคับใช้กฎหมาย การมีส่วนร่วมโดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ และการแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นหลังจากที่มีการบังคับใช้ไปแล้ว เกิดความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและสภาพแวดล้อมการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ จะมีความเหมาะสมมากกว่ากฎหมายอื่น ๆ

6.1.2 ความสำคัญของงานวิจัย

สำหรับร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรีที่ผู้วิจัยนำเสนอจะเป็นกรอบชี้แจงการพัฒนาพื้นที่ จัดสรร หรือควบคุมกิจกรรมที่จะเกิดในพื้นที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมในพื้นที่มากที่สุด แก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยเฉพาะปัญหาทางกายภาพ ปัญหามลพิษ และปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการค้า การบริการ และการท่องเที่ยว รวมถึงการอนุรักษ์การอยู่อาศัยตามแบบวิถีชีวิตริมน้ำ นอกจากนี้ ยังเป็นกรอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณ และโครงการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ด้วย

6.2 สรุปเจตนารมณ์และกระบวนการวิจัย

6.2.1 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

จากความมุ่งหมายของการวิจัย (รายละเอียดตามบทที่ 1) ที่ระบุว่า “งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเสนอแนะแนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่มากที่สุด” และเมื่อพิจารณาผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า เป็นไปตามความมุ่งหมายงานวิจัยอย่างครบถ้วน

โดย “ความสอดคล้องและเหมาะสม” ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สอดคล้องกับข้อมูลข้อเท็จจริงของสภาพพื้นที่ สอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และผู้นำชุมชนในพื้นที่ สอดคล้องกับแนวทางการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ และสอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ ทั้งนี้ อยู่ภายใต้กรอบระยะเวลาการวิจัยและปัจจัยทางด้านบุคลากรในการวิจัย และงบประมาณของการวิจัย

6.2.2 เครื่องมือ/กระบวนการการวิจัย

1. แบบสำรวจ

การลงพื้นที่สำรวจตลาดน้ำดำเนินสะดวกและพื้นที่โดยรอบ เพื่อศึกษาสภาพโครงสร้างทางกายภาพในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์ในอาคารต่าง ๆ วิถีชีวิตการค้าขาย ผู้วิจัยพบว่าตลาดน้ำดำเนินสะดวกยังคงมีวิถีชีวิตและการค้าขายแบบชุมชนตลาดน้ำดั้งเดิมอยู่ ถึงแม้ผู้คนจะไม่ครึกครื้นเหมือนในอดีตก็ตาม ผู้คนในชุมชนส่วนใหญ่เลือกใช้การสัญจรทางบกเป็นหลักสำหรับการใช้ชีวิตประจำวัน ส่วนการสัญจรทางน้ำจะใช้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว โดยในปัจจุบันมีกลุ่มนักลงทุน พ่อค้าแม่ค้า ทั้งมาจากคนในพื้นที่และคนนอกพื้นที่เข้ามาจับจองพื้นที่เพื่อขายสินค้ามากมาย ทั้งพายเรือขาย ต่อแพขาย หรือตั้งร้านขายอยู่ริมทางเดินเลียบบคลอง สินค้ามีทั้งของกินของใช้ ของตกแต่ง ไม่หลากหลายมากนักแต่ก็สะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้ดี ส่วนสภาพปัญหาผู้วิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวนน้อยลง ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งเกิดจากสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพโดยรวมของพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ที่กำหนดในร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ในส่วนของการควบคุมการใช้อาคาร การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร รวมถึงข้อห้ามกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2. แบบสอบถาม

เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก ต่อสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะทางกายภาพ และสถานการณ์การท่องเที่ยวของตลาดน้ำดำเนินสะดวก จากการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่าง ผู้อยู่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวกส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในด้านสังคม ด้านความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนด้านเศรษฐกิจ จากแบบสอบถามด้านอาชีพและรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยในระดับปานกลางจะพบว่า มีปัญหาการเลิกจ้างงานและการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ของนายทุน แสดงให้เห็นว่าในพื้นที่เริ่มมีการเข้ามาลงทุนจากนายทุนมากขึ้น จนอาจมีผลต่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อม จากแบบสอบถามเรื่องปัญหาขยะ น้ำเน่าเสีย มลพิษ และอาคารสูง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่เพียงในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในพื้นที่เริ่มมีผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และจากแบบสอบถามปลายเปิดที่ใช้สอบถามประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากความเสื่อมโทรมของตลาดน้ำ และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่เริ่มมีการก่อสร้าง ต่อเติมอาคารสมัยใหม่ในพื้นที่มากขึ้น ทำให้ตลาดน้ำดำเนินสะดวกสูญเสียความเป็นอัตลักษณ์ไป จึงไม่มีสิ่งดึงดูด

นักท่องเที่ยว ส่งผลให้ชาวบ้านสูญเสียรายได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดในร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ในส่วนของการควบคุมการใช้อาคาร การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร รวมถึงข้อห้ามกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

3. แบบสัมภาษณ์

3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 10 คน ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในปัจจุบัน โดยมีความสอดคล้องกันกับข้อมูลที่ได้จากประชาชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยเครื่องมือแบบสอบถาม 100 ตัวอย่าง สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีจำนวน 9 ประเด็น ได้แก่

1. ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ลดลง
2. ความเสื่อมโทรมของพื้นที่
3. การไม่อนุรักษ์สภาพแวดล้อม มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนตน
4. ผู้ลงทุนมาจากที่อื่น ไม่มีจิตสำนึกรักชุมชน
5. สินค้าส่วนใหญ่ไม่หลากหลาย
6. การเดินเรือสวนกัน เกิดเป็นปัญหาจราจร
7. การบริการเรือนำเที่ยวที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจ
8. การทิ้งขยะและน้ำเสียลงลำคลอง
9. ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนมากนัก

ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มากำหนดในร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ในส่วนของการควบคุมการใช้อาคาร การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร รวมถึงข้อห้ามกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

3.2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านการผังเมือง จำนวน 4 คน ให้ข้อเสนอแนะไว้ 3 ประเด็น ได้แก่

1. การควบคุมขนาดและสีของป้ายให้สอดคล้องกับวัสดุท้องถิ่น
2. ควรให้ความสำคัญกับจุดเด่นและเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้มาก
3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรจัดทำหนังสืออธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่

ต้องการอนุรักษ์ และจัดทำธรรมนูญดำเนินสะดวกเพื่อใช้ประกอบข้อบัญญัติท้องถิ่น

4. การเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง

เพื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเชิงคาน เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง และเทศบัญญัติเทศบาลเมืองจันทบุรี โดยผลการ

เปรียบเทียบพบว่า การออกข้อบัญญัติต้องครบครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่แต่ละแห่ง ยังไม่มีหลักการ และแนวทางร่วมกันที่ชัดเจนมากนัก ในบางข้อบัญญัติท้องถิ่นมีการควบคุมพื้นที่และการใช้ประโยชน์ อาคาร โดยกำหนดในข้อบัญญัติฯ แบบเข้มงวด แต่บางข้อบัญญัติฯ มีการควบคุมแบบเบื้องต้น หรือบางข้อบัญญัติฯ ไม่มีข้อกำหนดเพื่อควบคุมเลย ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบ ข้อบัญญัติต้องครบครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง มากำหนดในร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก โดยกำหนดเกณฑ์การเปรียบเทียบออกเป็น 6 ข้อ ได้แก่

1. การแบ่งบริเวณ จากการพิจารณาสามารถกำหนดหลักการร่วมกันในการแบ่งโซนได้ คือ การแบ่งบริเวณเป็นการแบ่งตามความแตกต่างและลักษณะเฉพาะของสภาพพื้นที่ เพื่อควบคุมกิจกรรม การควบคุมความสูงอาคาร ขนาดพื้นที่อาคาร การใช้อาคาร ลักษณะของอาคาร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ

2. กิจกรรมในพื้นที่ จากการพิจารณาสามารถกำหนดหลักการร่วมกันในการกำหนดกิจกรรมในพื้นที่ เป็นการกำหนดให้ในพื้นที่นั้น ๆ เกิดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่มากที่สุด และป้องกันไม่ให้เกิดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ในพื้นที่ชุมชนที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย กิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม คลังสินค้า อาคารเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ ที่จะไม่สอดคล้องกับพื้นที่

3. การควบคุมความสูงของอาคาร จากการพิจารณาสามารถกำหนดหลักการร่วมกันในการควบคุมความสูงของอาคารที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการกำหนดความสูงตามความเหมาะสมของแต่ละบริเวณนั้น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านภูมิทัศน์ การรองรับกิจกรรม ทิศทางลม แสงแดด ระบบความปลอดภัย เป็นต้น โดยอาจมีรูปแบบการควบคุมที่แตกต่างกันตามเจตนารมณ์ และวัตถุประสงค์ของพื้นที่

4. ขนาดพื้นที่อาคาร จากการพิจารณาสามารถกำหนดหลักการร่วมกันในการควบคุมขนาดพื้นที่อาคารเป็นการกำหนดขนาดพื้นที่อาคาร/ลักษณะอาคารตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสภาพอาคารในแต่ละบริเวณ เพื่อควบคุมความหนาแน่นให้เหมาะสมกับระบบโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา และการระบายอากาศ โดยอาจนำประเภทอาคารเข้ามาเป็นเงื่อนไขร่วมในการควบคุมด้วยเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของแต่ละบริเวณ

5. ป้าย จากการพิจารณาสามารถกำหนดหลักการร่วมกันในการกำหนดควบคุมป้ายเป็นการกำหนดเพื่อควบคุมภูมิทัศน์ ไม่ให้เป็นการบดบังทัศนียภาพ และคำนึงถึงความปลอดภัย เป็นสำคัญ โดยยกเว้นป้ายเครื่องหมายเพื่อการจราจร หรือป้ายของรัฐ และจะควบคุมเฉพาะป้ายเพื่อกิจกรรมการค้า การบริการ โฆษณาประชาสัมพันธ์

6. ลักษณะของอาคาร จากการพิจารณาสามารถกำหนดหลักการร่วมกันในการควบคุมลักษณะของอาคาร เป็นการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบทางกายภาพ เพื่อสร้างและดำรงรักษาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งระบุเงื่อนไขตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่/อาคารในแต่ละบริเวณ เช่น รูปทรงหลังคา สีหลังคา สีภายนอกอาคาร วัสดุประกอบอาคาร องค์ประกอบและส่วนประดับทางสถาปัตยกรรม ฯ

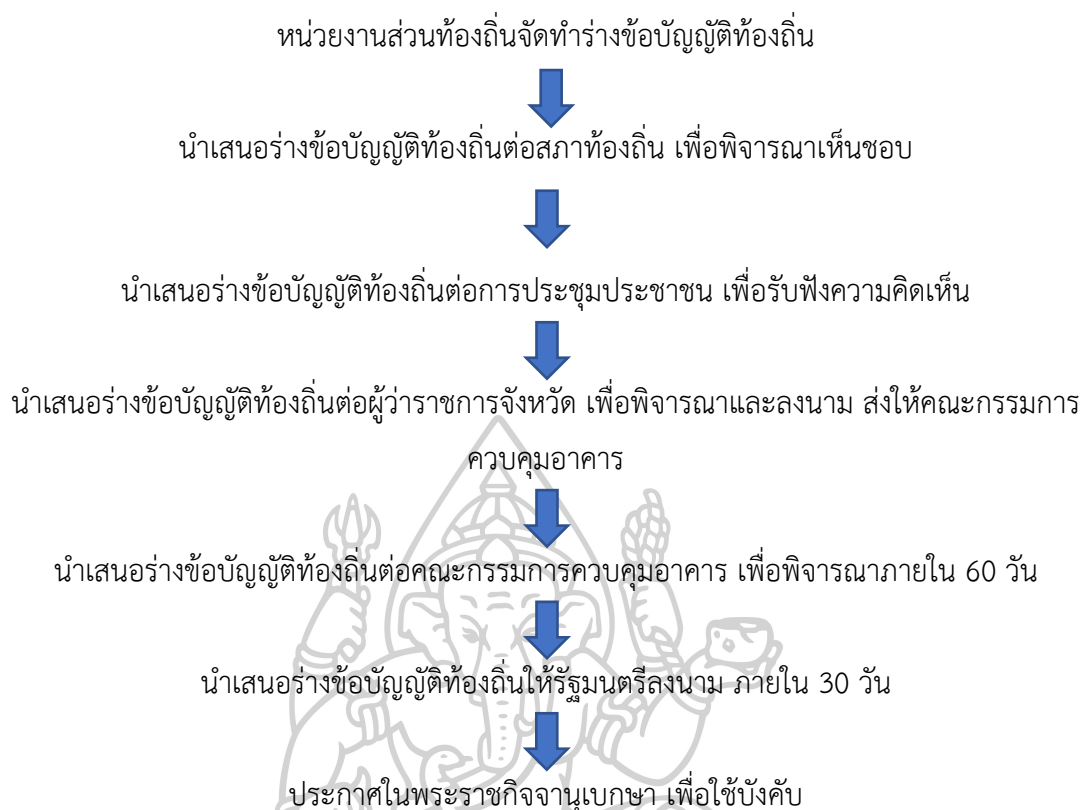
6.3 สรุปการนำไปใช้ปฏิบัติ

ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (มาตรา 8) แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้ออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยไม่ขัดแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว ขั้นตอนดังนี้



2. เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าวเนื่องจากความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น (ซึ่งท้องถิ่นจะต้องเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบังคับท้องถิ่น ภายใน 60 วัน) ซึ่งมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ ดังนี้



การค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 : กรณีศึกษาตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” นี้เป็นการศึกษาในรายวิชาสุดท้ายของหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย และสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ได้ผลที่คาดว่าจะได้รับทั้ง 3 ข้อ อย่างไรก็ตาม การวิจัยข้างต้นยังมีข้อจำกัด เพราะการศึกษาดังกล่าวเป็นเพียงการศึกษาพื้นที่ที่กายภาพของตลาดน้ำเพียงพื้นที่เดียว ซึ่งในหลักความเป็นจริงนั้น ตลาดน้ำในประเทศไทยมีจำนวนมาก และอาจจะมีลักษณะกายภาพที่แตกต่างกันอยู่บ้าง เพื่อที่จะทำให้นวทางการออกข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกับพื้นที่ตลาดน้ำทั่วไป และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำเทศบัญญัติเทศบาลตำบลดำเนินสะดวก ควรมีการจัดทำธรรมนูญดำเนินสะดวกควบคู่ไปด้วย เพื่อเป็นการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของคนในชุมชน เช่น ข้อห้ามการทิ้งขยะลงลำคลอง การห้ามเรือยนต์ที่มีควันดำและเสียงดังเข้ามาในพื้นที่ โดยการไม่ปฏิบัติตามธรรมนูญดำเนินสะดวกจะไม่มีกฎหมายลงโทษ แต่จะเป็นการถูกตำหนิจากสังคม เพื่อเป็นการเสริมสร้างความน่าอยู่ให้แก่ชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกต่อไป

รายการอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2560). คู่มือแบบการร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.): ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก. (2557). ประวัติความเป็นมาตลาดน้ำดำเนินสะดวก. Retrieved from <https://sites.google.com/>

พงศบุตร, ไ. (2544). พจนานุกรมฉบับที่ 27: ไทยวัฒนาพานิช.

พจี, ป. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อโครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มานิตย์ จุมปา. (2559). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 14 ed.): สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วงศ์บุญสิน, เ. (2538). ประชากรกับการพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.): จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริบุญหลง, ส. (2554). การพัฒนาแบบยั่งยืน กระบวนการกระทำทางเศรษฐกิจสังคมและการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติเชิงสร้างสรรค์.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2558). พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522. Retrieved from <https://enlawfoundation.org/>

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดราชบุรี. (2561). ผังเมืองรวมชุมชนดำเนินสะดวก - ศรีดอนไผ่ - ประสาทสิทธิ์จังหวัดราชบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.).

อัษฎายุทธ ผลภาค. (2552). วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.): ลูกช้างนานามีเดียเซ็นเตอร์





ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อาจารย์ ภัคดีสุข
วัน เดือน ปี เกิด	12 กุมภาพันธ์ 2530
สถานที่เกิด	นครสวรรค์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยคำแหง พ.ศ. 2558 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทนิติศาสตร์ หลักสูตรวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	777/12 อาคารดีคอนโดรามอินทรา ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขต บางเขน กรุงเทพฯ 10230

